

DARBININKAS

Vol. LX, Nr. 17
Balandis-April 25, 1975

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

20 centų

Savaitės ivykiai

Kambodijos vyriausybė gyvena paskutines savo agonijos dienas. Į jos sostinę įsiveržė komunistai. Miestas smarkiai apšaudomas. Nei komunistų vadai, nei princas Sihanouk įsitūlytas paliaubas nieko neat-sako.

Princas Sihanouk pareiškė, kad, užėmus Kambodijos sostinę, bus sudaryta savarankiška, demokratinė ir progresyvi, bet ne komunistinė vyriausybė.

P. Vietnamo kariuomenė vėl pradėjo atkakliai priešintis komunistams, tačiau netikima, kad ji sugebėtų apginti komunistų dar neužimtas sritis.

JAV vyriausybė nutarė paskubinti amerikiečių evakuavimą iš Saigono.

Prezidentas Fordas dar vis tebetvirtina, kad JAV pažadų P. Vietnamui netesėjimas privedė P. Vietnamą prie dabartinės tragiškos būklės, tačiau kongresas ir toliau lieka kurčias dėl karinės pagalbos P. Vietnamui.

JAV kariuomenės štabo v-kas gen. F.C. Weyand pareiškė, kad Pentagonas numato sudaryti nuo Saigono iki jūros pakraščio koridorį, per kurį galima būtų evakuoti tūkstančius vietnamiečių, bet koridoriui saugoti reikėtų vienos divizijos karių ir karo laivyno lėktuvų.

Buvęs P. Vietnamo užs. reik. min. Tran Van Lam tvirtina, kad, pasirašant 1973 Paryžiaus sutartį, prez. Nixonas pažadėjęs skubiai ir energingai JAV akciją, jei Š. Vietnamas atnaujintų puolimus, o tuo metu buvęs Nixono patarėjas saugumo reikalam Kissingeris paaiškines, kad Nixono žodžiai reiškia skubius karinius veiksmus. Jokio dokumento tuo reikalu nebuvo pasirašyta.

Egipto prez. Anwar el-Sadat pareiškė, kad Art. Rytų taikai pasiekti nepakanka tik JAV tarpininkavimo, bet reikia, kad JAV pareikalautų iš Izraelio pasitraukti į 1967 sienas. Esą juokinga, kad Izraelis, gaudamas iš JAV ir sviestą ir patran-kas, galėtų laisvai žlugdyti JAV tarpininkavimo politiką.

Lankydamasis Maskvoj, JAV išdo sekr. William E. Simon įtikinėjo komunistus, kad Fordo administracija darys viską kliūtim dėl prekybos su Sov. S-ga pašalinti.

Komunistai pradėjo puldinėti ir Malaysias valstybės kariuomenę. Žuvo 12 kareivių.

Taillando ir Malaysias vyriausybės sutarė bendrai kovoti su šiose valstybėse pagyvėjusia komunistinių partizanų veikla.

Turkijos parlamentas pareiškė Suleyman Demirel sudaryti vyriausybę pasitikėjimui.

Libano sostinėje Beirute 4 dienas vyko smarkios kovos tarp falangistų partijos ir palestiniečių. Falangistams nepatinka, kad palestiniečiai iš Libano teritorijos užpuolė Izraelį. Žuvo per 100 žmonių.

Portugalijos vyskupas ragina žmones dalyvauti parlamento rinkimuose, bet įspėja, kad katalikai negali balsuoti už tas partijas, kurių ideologija ir istoriniai polinkiai yra nesuderinami su krikščionybės pažiūra ir žmogų ir jo santykius su visuomene.

Portugalijos karinė vyriausybė nacionalizavo plieno, elektros, aliejaus ir susisiekimo pramonę ir užšaldė svarbesnių maisto produktų kainas.

Egipto vyriausybė atsistatydino. Nauju min. pirm. paskirtas buvęs policijos karininkas ir vidaus reik. min. Mamduh Saleh. Viceprez. paskirtas oro maršalas Husni Mubarak.

TĘSKIM IR PLĖSKIM PRADĖTĄ DARBĄ

Bendras informacinis pranešimas iš nepaprastos konferencijos Chicagoj balandžio 12-13

Kaip paskelbta kovo 21 Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto atsišaukime, Chicagoj balandžio 12-13 buvo susirinkusi pagrindinių Lietuvos laisvinimo darbo institucijų ir organizacijų konferencija. Šios konferencijos tikslai, trumpai su-glaudus, buvo aptarti susidariusią padėtį, sutarti ypatinguosius uždavinius, priemones ir organizaciją šiem uždaviniams vykdyti per ateinančius kelis mėnesius.

Konferencija sutarė, kad padėtis yra grėsminga Lietuvos valstybingumui ir lietuvių tautai.

Vliko ir Lietuvių Bendruomenės nuomone, informacijos ir ryšių reikalui steigtinas laikinis informacijos koordinacijos centras, kuriame būtų atstovaujamos pagrindinės laisvinimo darbo organizacijos. Altos nuomone, tokia koordinacija vykdytina tik per Vliką, kuriam pažadamas pilnas bendradarbiavimas.

Vlikas ir Lietuvių Bendruomenė reiškė nuomonę, kad jungtinio ypatingojo fondo mintis, kaip Vliko paskelbta anksčiau, buvo tikslinga. Altos siūlymu su Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencija ir šia ypatinga padėtim ap-lamai susijusiems uždaviniams finansuoti Tautos Fondas tęsia "ypatingojo fondo" sutelkimo veiklą; Alta teikia tai veiklai paramą.

Konferencijos nutarimų komisija: Jurgis Valaitis, Juozas Skorubskas, Donatas Šatas

-o-

Čia dedamas konferencijos aprašymas, paruoštas Jurgio Valaičio, Vliko vicepirmininko visuomeniniam reikalui.

-o-

Lietuvos laisvinimo darbo nepaprastoji konferencija įvyko Chicagoj, Bismarck viešbučio patalpose, balandžio 12-13.

Konferencijos uždaviniai bei tikslai buvo išryškinti Vliko atstovo konferencijos koordinacinės komisijos. Koordinacinė komisija, sudaryta iš Vliko, Altos ir Bendruomenės atstovų, iš anksto susitarė dėl siūlomos darbotvarkės ir tvarkė kitus techniškus reikalus. Nepaprastoji konferencija Vliko sukviesta su visais konferencijos dalyviais iš anksto susitarus. Jų dalyvavo: iš diplomatinės tarnybos — dr. Stasys Bačkis, Lietuvos atstovės Washingtono patarėjas, ir generalinė konsulė Juzė Daužvardienė; Vlikui atstovavo pirmininkas dr. Kęstutis Valiūnas, vicepirmininkai Jurgis Valaitis ir Aleksandras Vakselis; PLB — Jonas Kavaliūnas, Donatas Šatas ir Algis Zaprackas; Altai — pirmininkas dr. Kazys Bobelis, Teodoras Blinstrubas ir Juozas Skorubskas; JAV LB — Algis Gečys, Aušra Zerr ir A. Kuprys; Kanados LB — Jonas Simanavičius; LLK — pirmininkas Vytautas Vaitiekūnas.

Darbai vyko darbotvarkės eilės tvarka. Konferencijai vadovavo trijų organizacijų pirmininkai iš eilės. Įvadinėse pastabose dr. Bačkis, sveikindamas konferenciją, ypatingai pabrėžė genocido grėžimą, jei Lietuvos inkorporacijos tarptautinio nepripažinimo padėtis esmingai pasikeistų neigiamą prasme.

Vliko pranešimą padarė pir-

mininkas dr. Valiūnas. J. Kavaliūnas PLB valdybos vardu perdavė konferencijai centro valdybos susirūpinimą suderinti skelbiamo ypatingojo fondo laisvinimo reikalui klausimą su pasaulio lietuvių jaunimo kongreso finansiniais poreikiais. Konferencijos buvo sutarta atkreipti į tai dėmesį, nepamirštant mūsų jaunimo einamųjų svarbių reikalų.

JAV LB delegacijos pirmininkas A. Gečys padarė pranešimą, liečiantį lietuvių ryšių ir žinių centrą. Pirmiausia — buvo pastebėtas tokio centro reikalingumas, o iš kitos pusės — aplinkybė, kad jis planuojamas ribotam kelių mėnesių laikotarpiui. Informacijos darbas, nukreiptas į lietuvių ir kitataučius bei įvairias įstaigas, būtų vykdomas atskirose vietose. Į šią darbą tekėtų įtraukti specialistus-žurnalistus ir kt., kurie savo tarpe palaikytų ryšį telefonu ir periodiniais pasimatymais, pasikeistų mintimis ir informacine medžiaga. Šį darbą organizuotų ir, svarbiausia, derintų komisija, į kurią pagrindinės laisvinimo organizacijos numato po vieną atstovą.

Apie darbų finansavimą kalbėjo Vliko vicepirmininkas Vakselis, pateikdamas svarstymui ypatingo jungtinio fondo projektą. Buvo siūloma fondo pagrindą sudaryti pagrindinių organizacijų finansiniais įnašais, o jo didžiąją dalį surinkti iš mūsų visuomenės bendromis šių organizacijų ir jų padalinių pastangomis.

Diskusijose dėl pranešimo buvo atsakyta pirmosios fondo sudarymo dalies. Kalbėta apie konkrečius uždavinius, sąmatos

(nukelta į 2 psl.)

Veiksnių konferencijos, įvykusios Chicagoj balandžio 12-13, dalyvių dalis. Iš k.: J. Kavaliūnas, dr. S. Bačkis, S. Kuprys, A. Zerr, J. R. Simanavičius, dr. K. Valiūnas, D. Šatas, A. Gečys, R. Kasperas. Nuotr. V. Noreikos

Kinija ir Vietkongas reikalauja, kad JAV galutinai pasitrauktų iš P. Vietnamo.

Paryžių vykusio tarptautinės energijos konferencija nutrūko, nes jos dalyviai negalėjo susitarti dėl darbotvarkės. Bus bandoma konferenciją vėl sušaukti.

Sikkim gyventojai referendumu panaikino 300 metų čia gyvavusią monarchiją ir nutarė susijungti su Indija. Namų arešte laikomas karalius Palden Thondup Namgyal pareiškė, kad referendumas buvo nelegalus ir nekonstitucinis.

Taillando užs. reik. min. pareiškė, kad visi pabėgėliai iš Kambodijos turi palikti kraštą per 30 dienų.

Prez. Fordas numato įsileisti į JAV 980 politinių pabėgėlių iš Kambodijos. (nukelta į 2 psl.)

MIRĖ LEONARDAS ŠIMUTIS

Balandžio 17, ketvirtadienį, 9:30 v.r. St. James ligoninėje, Chicago Heights, Ill., mirė Leonardas Šimutis, vienas iš pagrindinių Amerikos lietuvių veikėjų, įvairių organizacijų pirmininkas, ilgametis Draugo dienraščio redaktorius, Darbininko laikraščio bendradarbis. Liko liūdinti žmona, trys sūnūs ir duktė su šeimomis.

Velionis buvo gimęs 1892 lapkričio 6 Šerikų km., Šilalės valsčiuje, Tauragės apskrityje. Mokėsi Šilalėje, Kaune. 1912 Maskvoje baigė gimnaziją. Į Ameriką atvyko 1913. Nuo 1915 studijavo Šv. Bedos kolegijoje Peru, Ill., 1917 — De Paul ir Lojolos universitetuose Chicagoje teise, anglų kalbą, literatū-

lą, žurnalistiką, o vėliau sociologiją Fordhamo universitete New Yorke.

Visu savo būdu, gyvenimo stiliumi buvo visuomenininkas, laikraštininkas. Į laikraščius pradėjo rašyti dar prieš pirmąjį pasaulinį karą Lietuvoje. Atvykęs Amerikon, plačiai bendradarbiavo katalikiškoje spaudoje, ypač daug rašė Drauge, Darbininke, Moksleivyje. Nuo 1918 iki 1926 buvo Garso redaktorius. Buvo išrinktas į Lietuvos seimą 1926, Kaune buvo dar ir vienas iš Ryto dienraščio redaktorių. 1927 seimo atstovo pareigų atsisakė ir grįžo į Ameriką. Tais pačiais metais buvo pakviestas į Draugo dienraščio

(nukelta į 2 psl.)

Okupuotos Lietuvos kronika

Partijos ir valdžios. Kovo 11-12 Vilniuj vyko partijos miestų ir rajonų komitetų sekretorių pramonės ir statybos reikalui ir tų pačių komitetų pramonės, statybos ir transporto skyrių vedėjų seminaras. Jame partijos CK sekretorius pramonės reikalui Ferencas aiškino partiečių uždavinius, vykdant ūkinius planus, o Minsko partijos sekretorius Lepioškinas pateikė Minsko partiečių patyrimus. Atrodo, kad Maskvos užkarti "respublikom" penkmečio planai yra išpūsti ir neįvykdomi. Todėl "respublikinė" partijos viršūnė, spaudžiama Maskvos, spaudžia žemesnę partijos grandį, kad toji spautų gamyklas ir dirbančiuosius. Kad Maskvos užkarti ūkio planai yra įklimpę, matyt ir iš Charazovo prisipažinimo Lietuvos kompartijos CK plenumui kovo 13, kad "1974 atskiri gamybiniai kolektyvai neįvykdė valstybinių planinių uždavinių", kad "Respublika atsilieka nuo TSKP (sovietų kompartijos, Red.) XXIV suvažiavimo direktivų mineralinių išteklių, audinių, šaldytuvų, baldų gamyboje."

Kovo 13 įvyko Lietuvos kompartijos CK pilnates susirinkimas partijos nario bilietų keitimo išdavom svarstyti. Pagrindinis pranešėjas buvo II sekretorius Charazovas. Dėmesio verti jo prisipažinimai, kad tas partijos narių "screeningas" turėjo dvigubą tikslą: priversti komunistus "geriau ir našiau dirbti", prisiminti "padidintus socialistinius įsipareigojimus", o taip pat pašalinti iš partijos susikompromitavusius. Charazovas tik skundėsi kai kurių partijos organų per dideliu liberalizmu, įteikiant naujus partijos bilietus ir jų nevertiem. Esą tokių atvejų daugiausia buvo Klaipėdoj, Vilniuj ir Kaune. Charazovui kelia nerimą ir parinkimas kandidatų į partiją. Jis pakaltino nepirincipingumą ir okup. Lietuvių baldų ir medžio apdirbimo pramonės ministrą Kurį, nes jam pavaldžių įmonių vadovai, partietčiai, piktnaudžiaudami tarnybine padėtimi, įsigiję automobilius, neteisėtai apsištatę butus, etc.

Kovo 18 Vilniuje susirinko miestų ir rajonų partijos I sekretoriai, miestų ir rajonų vykdomųjų komitetų pirmininkai, miestų ir rajonų komсомоlo sekretoriai, karinių dalių atstovai, keli partijos CK biuro nariai, keli rusai generolai ir svarstė, kaip gerinti Lietuvos jaunimo paruošimą sovietų karinei tarnybai. Dėmesio vertas faktas, kad ir šiame susirinkime, kaip kad ir CK plenumo kovo 13, pagrindinis referentas buvo partijos II sekretorius Charazovas, ne I sekretorius Griškevičius. To priežastis gali būti arba pašlijusi Griškevičiaus sveikata, arba Maskvos politika, kai Sniečkaus įpėdiniu Maskva labiau norėjusi Ferenco arba Manušio, o Vilnius vis tik pasirinkęs trečiąjį, Griškevičių, kuris buvęs paskutinis iš Maskvai priimtinių kandidatų.

Ūkyje. Okup. Lietuvos premjeras Manušis tvirtina, kad vienkiemių likvidavimas ir gyventojų perkėlimas į kolchozines gyvenvietes numatyta baigti tik 1990. Lig šiol faktiškai dar tik 11 kolchozų yra perkėlimą galutinai baigę, o per visus kolchozus jau esą likviduota 37,000 vienkiemių. Dabartinei okup. Lietuvos žemės ūkio tvarkai pažinti būdingas toks faktas. Kovo 16 "Tiesos" pirmam puslapyje randame tokias antraštes: "Artėja sėja. Kaip jai ruošiasi žemdirbiai?"; "Svarbūs mechanizatorių uždaviniai"; "Kas kelia dirlių?"; "Yra kam patikėti techniką"; "Organinės trąšos turtina dirvą." Žodžiu, be partijos CK nei grūdais, nei sėjos žemės ūkyje negali nė krustelt.

Sovietinė spauda skundžiasi, kad "modelių namai" ir modelius tvirtinanti taryba nepateikia rinkai madingų drabužių, neatsižvelgia į vartotojų skonį. Dėl to pardavėjai aiškinasi, kad

siuvyklos nepateikia, o siuvyklos savo ruožtu ginasi, kad krautu-vės kitokių nereikalauja. Faktiškai esą siuvyklos kartais nesilauko dailininko brėžinių, spalvų, medžiagos rūšių.

Švietimo srity. Sovietinė propaganda nuolat giriasi dideliais švietimo laimėjimais. Tikrovė betgi atrodo kitokia, jei partijos II sekretorius Charazovas prisipažįsta, kad 1974 karinės prievolės į sovietinę armiją atlikti paimtų jaunuolių dalis nebuvo baigę nė aštuonmetės, o kai kurių rajonų "karinėje įskaitoje esančių jaunuolių tarpe daugelis nėra baigę net septynių klasių."

Vidurinio specialiojo mokslo grandy 1975/76 mokslo metais veiks 21 pramonės, statybos ir transporto technikumai, kurių 11 bus grupės su dėstomąja rusų kalba; 5 ekonomikos technikumai (2 rusų kalba); 2 taikomosios dailės, 5 muzikos; 3 pedagogikos (2 rusų kalba); 3 kultūros (1 rusų kalba); 6 medicinos (2 rusų kalba); 1 milicijos taip pat su grupe rusų kalba. Ir 6 žemės ūkio technikuose taip pat numatytos grupės su rusų kalba. Ogi pramoninės žvejybos, žuvies produktų technologijos, civilinės aeronavigacijos specialybių okup. Lietuvoj iš viso negalima įsigyti ir reikia vykti į Leningradą, Taliną, Kirovogradą, Rygą, Kirsanovą.

Kovo 12 "Tarybinis Mokytojas" vėl priminė okup. Lietuvos mokytojam, kad "Ateistinis auklėjimas yra viena esminių komunistinio auklėjimo sudėtinųjų dalių", kad "ateistinio auklėjimo uždaviniai pirmiausia sprendžiami pamokose", kad "Literatūros, istorijos, chemijos, fizikos, kitų mokymo dalykų programos teikia daug medžiagos mokinių materialistinei pasaulėžiūrai, ateistiniam įsitikinimam formuoti", kad "priešingai tieta turi teikti praktinei ateistinei mokinių užklasei veiklai", panaudojant "ateistines agitbrigadas", "ateistinio turinio apsakymų inscenizacijas", ateizmo muziejaus lankymus. Esą 1974 ateizmo muziejų Vilniuje lankė iš Alytaus rajono 37 mokinių ekskursijos, iš Anykščių rajono — 33, iš Marijampolės — 35, iš Rokiškio — 29. Esą "auklėjimas šeimoje nėra privatus tėvų reikalas". Atseit, ir tikintieji tėvai savo vaikus turi auklėti ateistiškai, nors visuotinė Žmogaus Teisių Deklaracija, kuri galioja ir sovietijoje, skelbia kaip tik priešingai, būtent, kad tėvai turi teisę nustatyti savo vaikų auklėjimo kryptį.

Rusinio srityje. Rokišky koncertavo Leningrado kvartetas ir solistai. Jonavoj įvyko pramoginių šokių konkursas, dalyvaujant šokėjams iš Maskvos, Leningrado, Minsko, Doneco, Rygos, Talino, Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos. Klaipėdos šokėjai laimėjo sovietinių šokių konkursą, Talinas — klasinių, Leningradas — lotynų Amerikos šokių.

"Komjaunimo Tiesa" ragina okup. Lietuvos abiturientus stoti į Rusijos karines mokyklas. Vien aukštųjų karinių mokyklų Rusijoje yra 111, būtent: 9 karinių politrukų mokyklos, 23 karo aviacijos, 5 raketinės artilerijos, 9 ryšių, 9 transporto, 11 karo inžinerijos, 16 tankų vadų, 10 jūrų mokyklų, 14 priešlėktuvinės gynybos ir 5 vidaus reikalų kariuomenės mokyklos. (Sovietų Sąjungoj yra visai atskira kariuomenės vidaus reikalui ir jos karininkus ruošia visai atskiros mokyklos, į kurias priimami tik partijai 100% patikimi kandidatai.)

Šiuo metu ypatingai į rusinimo pastangas įjungtas 30 metų sukakties nuo Vokietijos kapituliacijos minėjimas. Sovietų Sąjungos švietimo ministerija yra išleidusi instrukciją visom "respublikų" bendrojo lavinimo mokyklom, kaip jos turi

(nukelta į 2 psl.)

Savaitės įvykiai

(atkelta iš 1 psl.)

Laos karalius Savang Vathana dekretu paleido dešiniųjų kontroliuojamą parlamentą, bet naujų rinkimų nepaskelbė.

Filipinų prez. Marcos pareiškė, kad, pasikeitus jėgų balansui Azijoje, jų gynybos ir ūkinio bendradarbiavimo sutartys su JAV turi būti peržiūertos. Filipinai sieks pagerinti santykius su socialistinėmis valstybėmis.

Izraelis demonstravo jo pasigaminatą karą lėktuvą Kfir, kuris prilygsta prancūzų Mirage 5 ir sovietų MIG 21.

Kinijos amnestuotų ir po 25 metų iš kalėjimo paleistų 10 tautinės Kinijos aukštų pareigūnų atvyko į Hong Kongą.

Kissingeris lankys Argentina, Braziliją ir Venecuelą balandžio 23-27.

9 Europos bendr. rinkos valstybės nesutiko su JAV raginimu paveikti Hanoi vyriausybę sustabdyti karo veiksmus P. Vietname. Jos sutiko tuo reikalu kreiptis į visas suinteresuotas valstybes.

Atstovų rūmai priėmė įstatymą, kuris numato neturintiems darbo ir negalintiems mokėti skolų už namą teikti paskolas iki 250 dol. per mėn.

Čekoslovakijos disidentas ir dramaturgas Vaclav Havel parašė komunistų partijos šefui Gustav Husak atvirą laišką, kaltinantį, kad policinės valstybės metodai veda kraštą į dvasinę ir moralinę krizę.

Buvęs pirmasis Čekoslovakijos kom. partijos sekr. Aleksander Dubček pr. m. spalio m. pasiuntė Čekoslovakijos federaliniam seimui ir slovakų tautinei tarybai ilgą protesto laišką, įrodinėjantį jo darytų reformų reikalingumą ir kaltinantį dabartinius valdovus diktatūriniais metodais ir nuolatiniu jo ir jo bendradarbių sekimu. Dubček dabar yra garažo mechanikas.

Prezidentas Fordas pasinaudojo geležinkelio darbo įstatymu ir sulaukė gelež. įstaigų tarntautojų streiką 60 dienų.

Chad respublikoj sukilę kareiviai nužudė prezidentą Ngarta Tombalbaye. Valdžią perėmė buvęs kariuomenės štabo v-kas gen. Felix Malloum, kaip aukščiau karinės tarybos pirm-kas.

Filosofas ir buvęs Indijos prez. Sarvepalli Radhakrishnan mirė, sulaukęs 86 m. amžiaus.

Kambodijos sostinė ir kraštas po 5 metus trukusių kovų pasižavė. Min. pirm. Boret pabėgo į Tailandą. Jos sostinės gatvėmis triumfališkai žygiuoja komunistinė kariuomenė.

Čekoslovakijos prez. Gustav Husak partijos centro komitetui pareiškė, kad A. Dubček gali išvykti į vakarus, bet pasilikęs turės paklusti krašto įstatymam.

SOVIETAI SUSIRŪPINĘ LKB KRONIKOS ĮTAKA PASAULIO OPINIJAI

Radio Liberty paruošė Lietuvos Katalikų Bažnyčios persekiojimo placią analizę. Išvadoj pasisakoma, kad persekiojimas įeina į naują stadiją. Čia pateikiama analizės santrauka.

Keturių lietuvių Vilnių ir Sergiejaus Kovaliovo Maskvoje teismai ir suėmimų bei namų kratų banga Lietuvos ir Rusijos miestuose pranašauja naują sta-

diją ofenzyvoj prieš Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką ir prieš Lietuvos katalikiškai tautišką disidentų bruzdėjimą bendrai. Viena svarbiausių šios akcijos priežasčių esanti sovietų susirūpinimas dėl Kronikos informacijų įtakos pasaulio opinijai.

Griežta linija, kurios būsią laikomasi prieš Lietuvos katalikus, buvo pabrėžta religinių reikalų komisaro Kazimiero Tumėno

OKUPUOTOS LIETUVOS KRONIKA

(atkelta iš 1 psl.)

tą minėjimą vykdyti. Pagal tą instrukciją "Visas mokyklų darbas, susijęs su pasiruošimu Pergalės jubiliejui... turi padėti auklėti mokinius komunistų partijos ir tarybinės liaudies heroiskomis revoliucinėmis, kovinėmis ir darbo tradicijomis, ugdyti tokius jausmus, kaip patriotizmą ir internacionalizmą, didelį budrumą ir nuolatinį pasirengimą ginti Tėvynę... Pradinėse klasėse... suformuoti mažylių supratimą apie kovinius žygdarbius Didžiojo Tėvynės karo metais, apie tarybinių karių gyvenimą ir darbą taikos metais, ... pagaminti dovanų karo veteranams, ... piešinių, skirtų šlovingai datai". Numatyti mokytojų pokalbiai su mokiniams tokiom temom: I-III klasė — "Pergalės 30-metis — visos liaudies šventė", "Komunistai visada priekyje", "Jaunieji karo didvyriai", "Komjaunuoliai fornte", "Miestai didvyriai", "Paminklai tarybiniam kariam ir partizanam mūsų krašte", "Mūsų kaimas (miestas) karo prieš fašistus dienomis"; IV-XI klasėse atskleisti mokiniams marksizmo-leninizmo mokymą apie teisingus ir neteisingus karus, "giliai išnagrinėti TSRS įstatymą Apie visuotinę karinę prievolę. "Po pamokų su IV-VI klasių mokiniams vykdyti pokalbius temomis "Didžioji tarybinės liaudies pergalė", "Fronto ir užnugario didvyriai — mūsų kraštiečiai", "Jaunieji didvyriai — Tėvynės gynėjai", su VII-VIII klasių mokiniams — "Fronto ir užnugario Tėvynės kare 30-metis — visos liaudies šventė", "Fronto ir užnugario vienybė — didžiosios Pergalės laidas", "Komunistų partija — Pergalės organizatorė", "Komjaunimo kovinis ordinas", su IX-XI klasių mokiniams — "Tarybinės liaudies pergalės

Nežiūrint įvairių patikinimų, kad komunistai nežudys P. Vietnamo pareigūnų, JAV ambasada Saigone paskelbė komunikatą, pagal kurį liudininkai tvirtina, kad komunistų užimtuose miestuose vyksta masinės žudynės.

Didžiajame Tėvynės kare 1941-1945 metų šaltiniai ir pasaulinė istorinė reikšmė", "TSRS tautų didysis žygdarbis", "TSKP — tarybinės liaudies pergalės Didžiajame Tėvynės kare įkvėpė ir organizatorė", "Tarybinės liaudies 30 didvyriško darbo metų komunizmo vardan, taikos visame pasauly vardan". Instrukcija reikalauja, kad gegužės 5-9, kai vyks iškilmingi susirinkimai, vyr. klasių mokiniai turi dalyvauti komsomolo vadinamuose skaitymuose tema "Didžiosios Pergalės 30 metų" ir sąjunginio rašinio tema "Jie kovojo už Tėvynę" vadinamoje "apžiūroje". Be to mokyklos turi rūpintis "moksleivių dalyvavimu sąjunginiame jaunimo žygyje revoliucinėm, kovinėm ir darbo šlovės vietom", "sąjunginiame pionierių marše" "Visada pasiryžę", taip pat "organizuoti moksleivių susitikimus su Didžiojo Tėvynės karo dalyviais ir kariais", "organizuoti rytmečius ir vakarus, kino filmų apie Didįjį Tėvynės karą peržiūras, išleisti sieninius laikraščius, biuletenius, įrengti fotomontažus, specialias parodas". Žodžiu, tikras rusinimo potvynis okup. Lietuvoj. Sovietų spauda

straipsny (Tiesa, 1974.XI.22), kur jis reikalavo taikyti griežtesnes bausmes sąmoningiem įstatymų laužytojams, už bendruomenių, religinių apeigų ir procesijų neregistravimą, kaip to reikalauja įstatymai; už mokyklų ar ratelių tikybai mokytį steigimą; už priverstinius mokesčius ir rinkliavas; už platinimą dokumentų ir atsišaukimų, raginančių neklausyti sovietinių įstatymų; už kurtymą fanatizmo; už viešąją tvarką ardančių apeigų organizavimą. Tumėnas taip pat pranešęs apie naujai įsteigtą nuolatinę komisiją, kuri saugosianti įstatymų vykdymą. (Elta)

jau praneša, kad Vilniaus 40-je vid. mokykloje X - XI klasių mokiniai jau parašė 96 referatus "Didžiojo Tėvynės karo" tema. Jie būvę skaitomi klasių komsomolo ir pionierių sueigose.

Rusinimo tikslam kovo 25 į Nižnekamską prie Žemutinės Kamos chemijos kombinato statyti pasiūsta 15 "respublikos pasiuntinių", o į Tomsko srities melioracijos darbus — 24 "pasiuntinių" grupė.

Antisemitizmo kurstymas. "Komjaunimo Tiesa" kartoja iš rusų spaudos, Boriso Antonovo straipsnį apie Izraelį. Straipsnis cituoja tariamai Izraelio Švietimo ministerijos patvirtintus vadovėlius, kuriuose esą tvirtinama, kad "Izraelio tauta yra išrinktoji pagal rasę ir išsiskleidimą", kad "Izraelis kitom tautom — tarsi širdis žmogaus kūnui", kad "žydam duota rečiausia galimybė pasiekti didžiausios galybės ir pripažinimo", kad "iš viso žemės rutulio tautų — tik vieni žydai apdovanoti ypatingomis biologinėmis ir metafizinėmis savybėmis, kurios leidžia jiems priartėti prie aukščiausios žmonių pasiekimų pakopos.

TĘSKIM IR PLĖSKIM PRADĖTĄ DARBĄ

(atkelta iš 1 psl.)

sudarymą ir finansinės veiklos vykdymą. Siūlyta, kad finansų paskirstymą tvarkytų jungtinė organizacijų komisija, o kad techniškas fondo administravimas būtų vykdomas Tautos Fondo įstaigos. Lietuvių Bendruomenės atstovai pritarė fondo reikalui ir kitiems su tuo susijusiems pasiūlymams. Alta nematė reikalo steigti jungtinį fondą.

Visi konferencijos dalyviai sutarė, kad iki šiol atskirose vietovėse vykdyta ir vykdoma veikla yra gera, davusi konkrečių ir teigiamų rezultatų. Ši nepaprastoji konferencija buvo uždara.

MIRĖ LEONARDAS ŠIMUTIS

(atkelta iš 1 psl.)

vyr. redaktorius. Tose pareigose išbuvo iki 1952, paskui tik redaktorius, publicistas, vėliau garbės redaktorius.

Jo visuomeninė veikla labai plati. Organizavo moksleivius, Lietuvos vyčius, darbavosi Tautos Fonde, kovojo dėl Lietuvos nepriklausomybės, rinkdamas aukas, sakdamas kalbas. 1918-1919 jis buvo Tautos Fondo sekretorius ir reikalų vedėjas, per metus laiko jis sutelkė per 350,000 Tautos Fondui.

1918 įsijungė į Liet. Romos Kat. Susivienijimą Amerikoje, ėjo įvairias pareigas, ilgas metus buvo pirmininku.

Bolševikam Lietuvą okupavus, buvo vienas iš Balfo organizatorių ir direktorių. Jo dideliu rūpesčiu sukurta Amerikos Lietuvių Taryba, kurios pirmininku jis buvo 25 metus, vėliau pakeltas į garbės pirmininkus.

Už nuopelnus Lietuvai 1937 buvo apdovanotas Gedimino ordinu, o Pijaus XII — Pro Ecclesia et Pontifice.

Leonardas Šimutis, miręs 1975 balandžio 17 Chicagoje
Nuotr. V. Maželio

AN ANAS J. SAVELSKIS — lietuvis advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidošanas. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N. Y. 11211; ST 2-5043.

TAISOM RADIOJO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Gilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuvis. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 blokas nuo Woodhaven Blvd.).

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidojimų direktorius, 426 Lafayette St., Newark, N. J. 07105; tel. 344-5172. Paruošiamas garbingos laidošanas. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

RIMOS IR JUOZO BRUŽŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUŠIO Real Estate, Insurance. Apdraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investicijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421; VI 7-4477

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N. Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N. Y. 11368. Telef. 779-5156.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 Orchard St. New York, N.Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimiesiems — impertuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užeikite ir įsitikinsite!

LIETUVIŲ R.C. SUSIVIENIJIMAS pigiai, greitai, lietuviškojo dvasioj patarnauja apdrausdamas gyvybės netekimo ar ligos atveju. Duoda paskolas su žemu procentu, moka dividendus apsidraudusiem. Kreiptis: direktorius Bronius Bobelis, 212 Elerts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. MI 7-6637.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų valanda, šeštad. 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 97.9 FM. Music of Lithuania, pirmad. 7:30-8:30 val. vak. WSOU-FM 89.5 anglų kalba. Dr. J. J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092. Tel. (201) 232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N. Y. 11364. Tel. (212) 229-9134.

BOSTON, MASS. — WLYN 1360 ir FM 101.7 sekmad. 1-1:30. S. Minikus, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Tel. 268-0489.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, MASS. — WHIL 1430 ir FM 107.9, sekmad. 11-12 val. P. Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402. Tel. JU 6-7209.

Geriausios medžiagos gaunamos pigia kaina ypač siūntiniam į Lietuvą.
(Polyester-Knits yardas 2.50,
Arnel Jersey jardas 89 c.)

AMERICAN FABRICS
55-35 Myrtle Ave. (Putnam kamps)
Ridgewood, N. Y. 11227 Tel. 456-5046
(Traukinio stotis Wyckoff, Autobusas Putnam)
Kam pirkti iš svetimų, jei gaunam pas savus
Monika Macežinskaitė, sav.

Lietuviško stiliaus paminklų sukuriami ir veltui pristatomi į visas kapines New York, New Jersey ir Connecticut valstijose

Fasolino Memorials CO.

66-86 80th Street (prieš St. John's kapines)
Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379
(212) DAVenport 6-3150

— Tai yra mūsų vienintelė vieta Gausi parodų salė

Lietuviška KELIONIŲ AGENTŪRA VYTIS

Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N. Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelionių reikaluose:	Specialios nuolaidos:
LĖKTUVAI VIEŠBUČIAI LAIVAI (Cruises) AUTOBUSAIS įdomių vietų lankymas TRAUKINIAI	INDIVIDAMS (ekskursiniais bilietais) GRUPĖMS JAUNIMUI ŠEIMOMS

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y., 11207

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers

Editorial Office (212) 827-1352
Business Office (212) 827-1351

Second-class postage paid at Brooklyn, N. Y., Post Office
Subscription per year — \$10.00. Single Copy 20 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIĄS • Pre-
numerata metams \$10.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra •
Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį
ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Žodis Kunigų Vienybei

Kaip žinome, šiais metais minime vysk. M. Valančiaus 100 metų mirties sukaktį. Ta sukaktis sueina gegužės 17 (seno stiliumi), gegužės 29 (nauju stiliumi).

Valančius buvo 19 amžiaus centrinis lietuvių tautos žmogus. Jis buvo pirmas vyskupas kilęs iš liaudies, pirmas vyskupas ir vadas atsistojęs liaudies pusėje, supratęs liaudies reikalus ir jai visu nuoširdumu padėjęs. Pamatė jis, kad žmonės nemokytai, tai ėmė visoje didžiulėje vyskupijoje steigti parapiškas mokyklas, ir taip žmonėms į rankas įdėvė knygą.

Baudžiavų prisilėgti anuo metu žmonės mėgo girtuokliauti, ir taip gyveno nuskurdę. Jis visur skleidė blaivybę ir taip pakėlė žmonių gerbūvį.

Uždraudus spaudą, jis pirmas Tilžėje atspausdino politines brošiūras ir jas atgabeno į Lietuvą ir paskleidė žmonėse. Jo knygelės nurodė, kokie pavojai gresia lietuvių tautai ir visus įspėjo, kad niekas į rankas neimty knygų su rusiškoms raidėm. Taip jis nurodė knygnešiam keliu, nurodė būdus, kaip knygas spausdinti ir jas skleisti žmonėse. Tai buvo pats pirmasis knygnešys. Jis tada ir išrikiavo visą tautą kietam pasipriešinimui prieš caristinę Rusiją.

Kai žmonės neturėjo ko skaityti, jis sėdė ir pats parašė pirmuosius lietuviškus beletristinius raštus. Valančius yra lietuviškos prozos pradininkas, didelio talento rašytojas, rašęs paprastimi žmonėms, norėdamas juos palinksminti ir vesti į gerą.

19 amžius buvo tamsiausi mūsų istorijos laikai, ir Valančius išvedė tautą per tą begalinę tamsą. Jis žmones atvedė iki pat apyaušrio ir pasakė: nenusiminkite, ateis geresni laikai. Į jo išmokyty ir parengty kovotojų rankas atėjo Aušra ir kiti spaudos draudimo laikra-

čiai ir atnešė naujųjų laikų pradžią. Ir tai buvo galima tik dėl to, kad Valančius gyveno ir dirbo Lietuvai.

Jo garas ir jo autoritetas buvo toks didelis, kad vėliau nustelbė kitus vyskopus, kurie buvo po Valančiaus. Jie tiesiog dingo istorijos toluomoje, bet ir jie reikė didelę pagarbą Valančiui. Štai 1901 vysk. Paliulionis išleido aplinkraštį, reikalaujamas, kad visose bažnyčiose būtų specialios pamaldos Valančiaus 100 metų gimimo sukakties roga.

Kai 1925 metais buvo minima 50 metų sukaktis nuo jo mirties, buvo specialūs komitetai, Kaune norėjo pastatyti didžiulį paminklą, vyko pamaldos bažnyčiose.

Stovėdami dabar prieš jo sukaktį, ir kreipiamės į K. Vienybę, kuri autoritetingai tvarko lietuviškus Bažnyčios reikalus, kad tokie Valančiaus minėjimai ir specialios pamaldos būtų bažnyčiose. Reikėtų nenuudelsti. Geriausia būtų paskirti kokį gegužės galo sekmadienį.

Kat. Federacijos seimelis

Sekmadienį susirenka N.Y. apskrities Kat. Federacijos seimelis. Kadaise buvo galinga ir veikli organizacija, dabar — gerokai išblėsusi ir apmirusi, o apmirusi gal dėl to, kad valdyba kažkaip aptingo, neparodė pastangų atsijauninti.

Kas domisi lietuviška ir drauge katalikiška veikla, tas stebi ir šį seimelį ir laukia, kad pagaliau išdrįstų paieškoti naujų sprendimų, susirasti naujų žmonių. Tikrai bus liūdna, kad, nenorėdami galvoti, nei asmenų ieškoti, visi privers tą pačią valdybą toliau būti. Tai nėra klausimų sprendimas, tai tik pabėgimas nuo jų.

Ateitininkų moksleivių ir studentų darbuotojai ne kartą yra prisipažinę spaudoj ir studijų savaitėse, kad jie esą neparuošę Lietuvos laisvinimo darbui. LFB studijų savaitė Dainavoj (1974 rugpjūčio pradžioj), kurios programoj dalyvavo nemažas skaičius ateitininkų moksleivių ir studentų darbuotojų, jaunimo atstovai sutiko, kad jų veiklos programa perkrautina iš pagrindų, skiriant pakankamai dėmesio lietuviško darbo praktiskajai pusei.

Yra sakoma, kad negali kitiems duoti to, ko pats neturi. Spaudoje buvo žinutė apie ateitininkų žiemos kursų Dainavoj (tie kursai buvo pradėti 1974 gruodžio 26). Buvo paskelbtas ir tų kursų paskaitininkų bei vadovų sąrašas. Beveik nė vienas iš tų asmenų nedalyvauja pilniau lietuviškos veiklos gyvenime ir kartu Lietuvos laisvinimo žygy. Mum reikia ir gerų katalikų, ir kartu pilna to žodžio prasme jaunųjų lietuvių darbuotojų bendrinėse mūsų organizacijose ir Lietuvos laisvinimo žygy. Tokių darbuotojų negali paruošti tie, kurie patys aktyviai nedalyvauja minėtoje veikloj. Ateitininkų Federacijos vadovybė turėtų tuo reikalu susirūpinti ir visa tai įstatyti į tinkamas vėžes.

Jaunieji ateitininkai turi savo žurnalą — Ateitį. Turim to žurnalo naują redakcinį kolektyvą. Reikia manyti, kad šis kolektyvas atliktų Ateities žurnalą. Jau kuris laikas to žurnalo turinys būdavo toks nekaltas, nenagrinėjęs gyvųjų ir opijų lietuvių ir Lietuvos bylos klausimų, kad ir sovietams jis būtų

ATEITININKIJOS PARUOŠIMAS IR ĮJUNGIMAS Į LIETUVOS LAISVINIMO ŽYGI

buvęs priimtinas ir įsileidžiamas į komunistų pavergtą Lietuvą. Per Ateities žurnalą mūsų jaunieji katalikų darbuotojai (ir eiliniai nariai) turėtų būti ruošiami mūsų visuomeninei veiklai ir Lietuvos laisvinimo žygiui. Ar naujasis Ateities žurnalo kolektyvas tos misijos imsis, ar tie naujieji redaktoriai pilnai suprās mūsų tremties misiją?

Spaudoj rašyta apie lietuvių katalikų gydytojų korporacijos Gajos susirinkimą, įvykusį 1974 gruodžio 8, kurio metu jaunieji ateitininkų darbuotojai kalbėjo apie ateitininkijos penkis principus. Kalėdų atostogoms iš Chicago į Los Angeles buvo sugrįžusi Daina Kojelytė, ateitininkų darbuotoja, kuri dalyvavo minėtame susirinkime. Aš jai kalbėjau: "Daina, ar jūs ten Chicagoj tik apie principus visą laiką ir tekalbat? Kodėl, užsimindami apie principus, nepaliečiat lietuvių ir Lietuvos bylos aktualijų ir opijų klausimų?" Dainos atsakymas buvo: "Senimas to iš mūsų pageidavo!"

Praėjusių metų rudenį Linas Sidrys, ateitininkų studentų darbuotojas, kreipėsi į LFB centro valdybą, prašydamas piniginės paramos jo ir kitų ateitininkų mažesniems ar didesniems darbams Lietuvos laisvinimo žygy. Tos piniginės paramos mes jam davėm. Jis rašė, kad jaunieji galėtų šiame reikale padaryti žymiai daugiau, jei tik sulauktų iš

vyresniųjų apčiuopiamos piniginės paramos. Chicago lietuviai katalikai gydytojai tikrai galėtų ateiti į talką tiem jaunimo darbuotojams su apčiuopiama pinigine parama Lietuvos laisvinimo darbuose.

Spaudoje buvo užsiminta apie Ateitininkų Federacijos valdybos posėdį, įvykusį lapkričio 19, kuris buvęs skirtas jubiliejinei stovyklai, ruošiamai š.m. rugpjūčio pabaigoj Dainavoj. Anot tos žinutės, stovyklos programoj būsiančios pabrėžiamos trys temos: Bažnyčios padėtis Lietuvoj; krašto rusinimas; šių dienų lietuvis okupuotame krašte. Visos trys temos yra iki aukšto laipsnio informacinio pobūdžio.

-o-

Ateitininkija nuo pačių pirmųjų dienų tremty turėjo pradėti svarstyti ir imtis konkrečių priemonių padėti pavergtajam lietuviui ir visam kraštui, kad kaip galima greičiau išsivaduoję iš sovietų komunistinės vergijos. Šiai temai jubiliejinė stovykla turėtų skirti bent pusę visos savo programos. Šio klausimo nagrinėjimui bei svarstymui ateitininkijos vadovybė turėtų kviešti lietuviškos veiklos ir Lietuvos laisvinimo darbo praktikus, kurie visame tame žygy yra atsiekę apčiuopiamų laimėjimų.

Ateitininkų Federacijos vadovybė turi imtis konkrečių žygių paruošti visą organizuotą katalikiškąją jaunimą visuomeninei veiklai ir Lietuvos laisvi-

nimo darbui ir tą jaunimą įtraukti į konkrečią ir labai praktišką veiklą. Priešingu atveju ateitininkijos vadovybė apgaudinės save ir visą tą jaunimą, kuris yra po jos sparnais.

Tėviškės Žiburių redaktorius kun. dr. Pr. Gaidamavičius to savaitraščio 1974 spalio 3 vedamajame rašė: "... Samoningas išeivijos jaunuolis turėtų gauti ne tik teorinius, bet ir praktinius pagrindus, įgalinančius dalyvauti Lietuvos laisvinimo akcijoje. Be tos savybės išeivijos jaunuolis bus tik etnografinio tipo žmogus, galįs lietuviškai šokti, dainuoti, deklamuoti, bet nepajėgias kovoti už Lietuvos laisvę." Anot kun. dr. Pr. Gaidamavičiaus, tokio tipo lietuvių jaunimo norį ir sovietai, bet tai esą tik vergijos noras. Minėtas redaktorius savo vedamąjį baigia žodžiais: "Laisvas lietuvis negali tuo pasitenkinti — jo idealas visiškai laisva Lietuva."

Koks yra mūsų ateitininkijos idealas? Jei Ateitininkų Federacijos vadovybė sutinka su kun. dr. Pr. Gaidamavičiaus mintimis, ji turi tuoj pajudėti ir paruošti pilnai išbalansuotą savo veiklos programą ir ją stengtis įgyvendinti.

Leonardas Valiukas

Už pavergtųjų laisvę

Sao Paule, Brazilijoje, įsteigtas komitetas už pavergtųjų tautų laisvę — PRO LIBERTATE, kurį sudaro 12 tautų: Albanija, Gudija, Kinija, Korėja, Kroatija, Estija, Vengrija, Latvija, Lietuva, Lenkija, Čekoslovakija ir Ukraina. Į komitetą taip pat įeina brazilai ir kitų tautybių asmenys, kurie pritaria jo tikslams: įspėti laisvąjį pasaulį apie melagingus taikos pažadus iš Maskvos ir Pekino, kurie nėra niekas daugiau, kaip tik taktika pamažu pavergti visą pasaulį raudonajam tikėjimui. Per konferencijas ir minėjimus komitetas stengsis parodyti kankinių gyvenimą sovietų vergijoje ir iškelti Tylosios Bažnyčios klausimą.

Pirmas šio komiteto posėdis išsirinko savo vadovybę: pirmininkas — Caio Vidgal Xavier da Silvera (Brazilija), vicepirmininkas — Algirdas Sliesoraitis (Lietuva), sekretorius — Manomí Sousa Pinto (Brazilija), izdininkas — Bernardo Glovacki (Lenkija).

Journal da Tarde kovo 3 įdėjo komiteto įsteigimo aprašymą ir jo valdybos nuotrauką. (Elta)

Detroito LB apylinkės valdyba kovo 16 surengė koncertą. Programą atlieka Toronto lietuvių jaunimo ansamblio šokėjos. Nuotr. J. Urbano

BRIEDŽIO ŠUOLIS

Aleksandrą Kutkų minint

STASYS SANTVARAS

4

Galimas dalykas, kad neklystam nei vienas, gal mano minimas koncertas jau buvo antrasis Kutkaus pasirodymas "laikinojojo sostinėj", nors tikro atsakymo, be konkrečių dokumentų, nepajėgiu rasti.

-o-

Kitas įvykis, kuris didžiule nuostaba ir pasigėrėjimu nutvieskė teatro žmonių veidus ir gal nemenką visuomenės dalį, buvo ta valanda, kai Al. Kutkauskas, niekam to nelaukiant, beveik staiga išvirto į Aleksą Kutkų (mūsų operos didžiūnas Kipras Petrauskas, tur būt, niekad ir nepagalvojo apie tokią savo pavardės operaciją). Atlietuvinus pavardę, vardą sulietuvinti jam pataręs kan. Tumas-Vaižgantas, svėdasiškis, Kutkaus parapietis. Kiek aš žinau, abu kaimynai vienas kitam turėjo daug neslepiaimo sentimentų ir pagarbos. Beveik tuo pat metu, nors gal tie sprendimai vienas su kitu ryšio neturėjo, savo pavardes atlietuvinos operos solistai Antanas Kučingis ir Ipolitas Nauragis. Ir tai nebuvo pigi dienos sensacija, tai buvo susipratusių, išmintingų vyrų, gerų lietuvių apsisprendimai.

Sudarkytų, sugriozdintų, suniekintų, tiesiog išverstų ir sušlavintų mūsų pavardžių gėda velkasi su mumis per laiką jau, tur būt, keli šimtmečiai. Nenorim kartais turi stebėtis, kad net inteligentingi mūsų žmonės, matydami kaip jų pavardžių kalbatai svetimam krašte yra iškraipomi ir net pašaipom aplaisdomi, vistiek vergo pavalkų neatsisako. Teisybė, nemenkas būrys šviesesnių lietuvių savo pavardes Amerikoj atlietuvinos (nekalbu apie tuos, kurie jas suairino), betgi tą žingsnį žengė tik nežymiai mažuma.

Panašūs vargai su pavardėm klesti ir Maskvos pavergtoji Lietuvoj. Kas nors paviršutiniškai seka tenykštę liet. grožinę literatūrą, nuolat susiduria su tokiom baidyklėm kaip Marcinkevičiai, Bieliauskai, Grinaveckai, Žukauskai, Jonauskai, Kalanavičiai, Matuzevičiai ir net Mačiukevičiai, kurias tariant net ir lietuvių liežuvis gali nulūžti.

Atrodo, kad rašytojas ir kalbininkas privalo turėti nors lašą gero skonio, neturėtų jis tokiom dirbtinėm, nepateisinanom ir juokingom plunksnom dabintis. Užuolankom bandžiau tą klausimai

mą judinti, teirautis, pasiinformuoti. Atsivėrė labai nelinksma tikrovė: Lietuvoj šiuo metu neįmanoma savo pavardės atlietuvininti, ji turi būti tokia, kaip asmens dokumentuose įrašyta! Matyt, rusai tiki, kad jų planams ir piktiems kėslams gal kada nors bus naudingi tie suslavinti lietuvių griezda...

Tegu būna garbė Al. Kutkui, kuris, kaip ano meto lietuvių operos pažiba, tapo nemirtingu pavyzdžiu, kaip reikia suprasti ir gerbti savo tautos vardą ir pavardžių reikšmę bei prasmę!

-o-

Kipras Petrauskas, kaip operos dainininkas ir aktorius, be abejonų krislo, buvo vyras su genijaus ženklu kaktoj, prigimtis jį buvo apdovanojusi gausiom operinio meno dorybėm. Tačiau teatriniam darbe buvo atokus, ypač į mūsų, jaunesniųjų, nesėkmes, rūpesčius ir vargus nesikišdavo, tik iš tolo, gal ir su šypseną, į tai žiūrėdavo (tuo požiūriu buvo beveik tobulas Al. Kutkaus priešingybė). Ir gerai žinojo, kad jis yra švyturys, į kurį krypta visi laivai ir laiveliai, kad atsigaityt šviesos, kad nepasidaryt marių sutemos. Tiesa, kai kada vieną ar kitą pasikviesdavo pietų ar vakarienei, bet atokumo riba ir tokiais atvejais neprenykėdavo. O tai reikiška, kad Kipras Petrauskas ir kasdieniniame gyvenime buvo kuni-gaiškštis.

Al. Kutkus
Leoncavallo Pajacų Canio

Tikrai nebus pameluota ar perdėta, kai tarsiu, kad K. Petrauskas gyveno ir dirbo, lyg būtų įsisavinęs St. Šimkaus ir kitų sėdėsių dainos leitmotyvą: "Kada noriu verkiu, kada noriu — dainuoju". Žiūrėk, jis dviem ar trim savaitėm pradingsta iš Kauno, išvažiuoja į latvių Rygą gastroluoti (retai kada pakildavo į tolimesnę kelionę). Ten, su dideliu pasisekimu spektaklius atidainavęs, namo neskubė-

davo, dar dieną kitą paviešėdavo pas savo draugus ir gerbėjus Latvijo.

O ir Kaune jo darbo rutina ne kitaip riedėdavo. Medžioklės, žūklės, kortos ir biliardo stalas buvo tie žmogaus išmislai, kuriuos drąsiai galim vadinti Kipro aistrom ir silpnybėm. Tik tada, kai stipriai prasišoldavo (Traviatos Alfredui "korta ėjo", bet meilė nesisekė; Petrausko gyvenime, matyt, tie žaidimai klostėsi visai atvirkščiai), jis pasirodydavo teatre ir be eilės padainuodavo keletą spektaklių (nes, be algos, gaudavo atskirą honorarą už padainuotą spektaklį). Neatsisakydavo jis dainuoti ir visų iškilmingųjų ar reikšmingesniųjų op. vaidinimų (pvz. premjerų). Kunigaikščiui viskas buvo galima ir viskas leidžiama.

-o-

Įtarpa ar nuokrypa į šalį apie Kiprą Petrauską, berods, pakankamai aiškiai iškėlė aikštėn šitokią aplinkybę: valst. operos teatras turėjo turėti kitą tenorą, kuris pajęgtų dirbti sunkijį ir juodąjį teatro darbą — dainuoti spektaklius, dalyvauti senesniųjų veiklų atnaujinimuose ir naujų operų statymo repetitijoje, teatrinio žargonu tariant, "vežti operos repertuaro vežimą", nesgi maža tėra operos veiklų be sunkesnio ar lengvesnio tenoro vaidmens. Tas Kipro Petrausko antrininkas, tik-

raja to žodžio prasme, kaip visi žinom, buvo Al. Kutkus.

Dainininko dalioj, nors taip pat kukliai ir droviai, apie tuos darbus Al. Kutkus ištare šventą teisybę: "Repeticijų buvo daug, šimtai repeticijų, o per 20 metų gal ir tūkstančiai. Visi solistai per tą ugnį turėdavo eiti. Bet tos repeticijos ir padarė, kad mūsų valst. operos teatras pasiekė tokio aukšto meninio lygio. Aš tas repeticijas prisimenu, kaip mano gyvenimo gražiausias dienas. O man jų ypač daug teko atlikti. Kipras Petrauskas į repeticijas tik tiek sykių ateidavo, kiek jam būdavo reikalinga. Paruošiamajame darbe, kur reikalingas pirmasis tenoras, dažniausiai aš vienas dalyvaudavau. Iš generalinių bandymų kartais aš vieną dainuodavau, o Kipras kitą. Jis tada ir premjeroje dalyvaudavo. Taigi tam tikra prasme teatre aš buvau "juodadarbis". Tačiau niekad nesiguodžiau ir dabar nesiskundžiu. Teatro darbas visada man buvo tas darbas, kuris šildė, guodė ir džiugino mane."

Nuvokiui, čia man gali iškilti būrys klausimų. Visų pirma — argi Al. Kutkus iš tikro buvo toks šventuolis? Rūkė? Ne, nerūkė (ilgainiui Jadvyga Vencevičaitė tame pomėgy jį pavadovo). Gėrė degtinę? Ne, tik vieną kitą taurę lengvesnio vyno, gal tik iškilmingom progom taurėlę kitą stipresnio gėralo.

(Bus daugiau)

PROVIDENCE, R.I. KUN. V. MARTINKUS MINI SAVO KUNIGYSTĖS JUBILIEJŲ

Balandžio 27 Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje bus dvigubos iškilmės: kun. Vaclovo Martinkaus 40 metų kunigystės jubiliejus ir jo pakėlimas į Lietuvos vyčių organizacijos 4-tą laipsnį. Koncelebracinės mišias jubiliatas aukos su svečiais kunigais. Anglų kalba pamokslą pasakys Providence diecezijos ganytojas vysk. Louis E. Gelineau. Rita Pinkus, Lietuvos vyčių centro ritualo pirmininkė, atliks 4-to laipsnio ceremonijas. Po mišių pagerbimo pietūs bus parapijos salėje; juos ruošia vietinė 103 vyčių kuopa.

-0-

NEW BRITAIN, CONN. Margučių vakarienė

New Britaino Šv. Rožančiaus draugija jau 53-ji metai tuoj po Velykų surengia parapijai remti margučių tradicinę vakarienę. Šimet ji surengta balandžio 6 Šv. Andriejaus parapijos salėje.

Po dr-jos pirm. Elenos Tamošaitienės pasveikinimo malda sukalbėjo klebonas kun. Edvardas Gradeckas.

Jaunimo choras, diriguojamas Roberto Kelly, padainavo šešias dainas.

Vakarienė baigta malda, kurią sukalbėjo klebonas kun. Jonas Rikteraitis.

Po vakarienės buvo kalbos. Pirmininkė dėkojo abiem klebonams ir svečiam už dalyvavimą, šeimininkėms už paruoštą maistą. Kalbėjo svečiai iš Hartfordo — Stasys Šrupšas, suorganizavęs būrį svečių iš Hartfordo. Dar kalbėjo Jonas Matulis, šių eilučių autorius, klebonas kun. E. Gradeckas ir kiti.

Vakarienės metu ir po jos grojo muzika. Dalyviai galėjo ir pasotki.

Jonas Bernotas

Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime New Britain, Conn. garbės prezidiumas. Iš k. Juozas Balčiūnas, minėjimo pirmininkas, klebono padėjėjas kun. Jonas Rikteraitis, gubernatorė Ella Grosso, klebonas kun. Edvardas Gradeckas ir miesto atstovas aldermanas William McNamara.

PAŽINKIME

M. K. Čiurlionis

15

ROJUS

Čiurlionis mėgo jūrą. Ne kartą atostogavo Palangoje, stebėjo jos stichiją, tas dideles besiritančias bangas, stebėjo ir nuostabiai ramią rūrą. Abi jūros jam darė įspūdį. Jūrai jis skyrė vieną savo simfoniją ir savo tapyboje daug kur vaizdavo vandenynus, sukūrė net vieną ciklą — Jūros sonatą.

Palangos pajūrio grožis įkvėpė jam ir šį paveikslą, pavadintą Rojus. Jį nutapė tempera dažais 1909.

Ir čia matome jūrą, kurią sutikome Aukuro paveiksle, — jūrą nepaprastai didelę, ramią. Jūra eina į tolimus horizontus. Jos ramios bangelės glaudžiasi į krantą, į siaurą smėlio ruožą. Tame pajūryje matome pievą, kur pilna žiedų. Už pievos — didžiuliai laiptai kyla aukštyn. Ir laiptų motyvą matėme kitame jo paveiksle — Aukoje. Ir ten laiptai nusileido prie vandenyno.

Tie didžiuliai laiptai kyla kažkur į aukštybes, į dangų, ir jais vaikščioja angelai. Vieni nueina, kiti ateina, o vienas net sėdi ir žiūri į jūrą. Angelių grupelė vaikšto pievoje ir renka gėles, vienas net atsiklaupęs. Kiti angelai skrenda per jūrą ir tuoj nusileis ar į pievą, ar ant laiptų.

Angelus sutikome bent keliuose paveiksluose. Ten angelai buvo labai iškilmingi, atliko svarbius vaidmenis — priėmė žmonių aukas, jas atmetė, stebėjo, kaip keliauja žmonija per pasaulį ir jų vienai daliai leido kilti aukštyn. Šitame paveiksle ir angelai atostogautojai. Jie nusileidžia į "Palangą", prie jūros, kur viešpatuoja ramybė ir žydė gėlės. Jie nebeturi pareigų, jie atėjo stebėti ir pailsėti. Ir tai yra rojus — ramybė, taika, šventa nuotaika ir drauge giedra. (p.j.)

mus žygius amerikiečių įstaigose. Visi tie lietuviai belaisviai buvo paleisti.

Providence vyskupo McViney kvietimu 1950 atvyko į Providence, R.I. Pusantrų metų padirbęs nelietuvių parapijose, 1952 pavasarį buvo nukeltas vikaro pareigom į Šv. Kazimiero lietuvių parapiją, kur tuo metu klebonavo kun. Jonas Vaitekūnas.

Pastarajam 1963 vasarą mirus, vyskupas paskyrė kun. V. Martinkų klebonu. Čia jis tas pareigas tebeina iki šiol.

Kun. V. Martinkus visa siela yra atsidėjęs jaunimo reikalam. Be to, jis pagelbsti žmonėms visokiuose gyvenimo reikaluose ir padeda finansiškai nelaimėse.

Atvykęs į Providence, atgavino ir Balfo veiklą; jam iki šiol pirmininkauja. Įsijungė į centrinę Balfo vadovybę: du

kartus buvo išrinktas Balfo direktorium, o 1964 ir pirmininku. Eidamas šias pareigas, kas mėnesį važinėjo į posėdžius New Yorke, lankė lietuvių Europoj, Kolumbijoj, Argentinoj ir kitur.

Praejusiais metais jam suėjo 65 amžiaus metai. Prieš trejetą metų buvo sunegalavusi širdis, bet laimingai pasitaisė. Dabar jis jaučiasi dar pajėgus dirbti lietuvių naudai.

Ad multos annos!

Jonas A. Stoškus

Providence, R.I., LB apylinkės valdybos sekretorė S. Sakalys papildomai praneša, kad Vasario 16-tosios proga aukotojų sąrašą praleista: Liet. Bendruomenei 5 dol. aukojų Matthew Kairys ir Tautos Fondui 2 dol. N. Lesiak.

S. KUDIRKA ST. PETERSBURGE, FLA.

Tamos aerodrome kovo 21 gausiai susirinkę lietuviai pasitiko Simą Kudirką ir jo šeimą. Tautiniais drabužiais apsirengusios moterys laikė Liet. B-nės parūpintą transparentą su įrašu: Welcome Simas Labor Camps — Freedom for Lithuania.

Nemaža atskridusiųjų, pastebėjo, kad kažkas svarbus yra atskridęs kartu su jais lėktuvu, pradėjo susirinkusius lietuvius klausinėti apie Simą Kudirką.

Laukiamus svečius lėktuve pasitiko Lietuvių Klubo pirm. A. Karnius, L. Jakušovienė ir A. Karnienė. Išėjus iš lėktuvo, jaunos mergaitės R. Jurgėlaitė ir J. Žibertavičiūtė įteikė svečiam

gėles. Tada jie buvo nuvesti į erdvesnę patalpą, kur turėjo konferenciją su trijų didžiųjų televizijos kanalų reporteriais ir filmuotojais. Vėliau atskirose patalpose jie turėjo spaudos konferenciją su spaudos atstovais.

Iš aerodromo svečiai su policijos palyda nuvyko į St. Petersburg Beach, į Plaza Beach motelį, esantį ant jūros kranto. Ten jie buvo apgyvendinti dviejuose vienetuose; tai buvo savininkų Jakušovų ir Czerwicz davana.

Vakarinę ir naktinę žinių programoj visi trys televizijos kanalai perdavė Simo Kudirkos sutikimą ir jo pasikalbėjimą aerodrome. 13 kanalas gana plačiai atpasakojo Simo Kudirkos pergyvenimus.

Vakare Gulftorto Holy Name bažnyčioje buvo surengtos priešvėlykinės lietuviškos pamaldos, kurias laikė kunigai Dausas ir Malinauskas. Pamaldose dalyvavo ir Kudirka su šeima. Pristatytas lietuvių katalikų komiteto pirm. K. Kleivos, jis tarė prašmingą žodį apie tikėjimą Lietuvoje. Po pamaldų Kudirkų šeima buvo pakviesta vakarienės į Kleivų namus.

Kitą dieną svečiai apžiūrėjo "Disney World". Juos vežė ir apžiūrėjimui vadovavo Alg. Karnavičius.

Tampa Tribune išspausdino didelę nuotrauką transparente, sveikinančio S. Kudirką, ir platų aprašymą. St. Petersburg Times įsidėjo Dick Bothwell straipsnį, plačiai aprašantį Simo Kudirkos įvykį ant laivo ir jo kryžiaus kelius. Įdėtos ir keturios jo nuotraukos.

Sekmadienį, kovo 23, Lietuvių Klubas surengė Kudirkam bendrą priėmimą-pietus. Erdvios klubo patalpos vargiai beįstengė sutalpinti atsilankiusius. Dalyvavo nemažas skaičius kviestų amerikiečių spaudos bei valdžios ir kitų tautų atstovų. Kudirką pasveikino ir pristatė klubo pirm. A. Karnius. Sveikino vietos organizacijų ir kitų tautų atstovai bei svečiai. Si-

dijo, televizijos taisyso ir muzikos instrumentų įmonę.

Gairė yra Venecuelos lietuvių katalikų komiteto mėnesinis informacinis leidinys. Jį redaguoja J. Kukanauza. Išeina kiekvieno mėnesio 15. Šios žinios apie Venecuelos lietuvių yra paimitos iš to leidinio vasario numerio.

M. K. Čiurlionis — Rojus, tempera, 1909 m.

Maralin Niska grafienės rolė Mozarto operoj "Le Nozze di Figaro". Baigusi šio sezono išpareigojimus Metropolitan operoj, M. Niska šį antradienį dainavo Salome vaidmenį New York City operoj, o balandžio 25, penktadienį, Madama Butterfly. Po gastrolių Washington, D.C. ("Mannon Lescaut") ir Providence, R.I. ("I Pagliacci") ši primadona dainuos Kultūros Židiny gegužės 31. Programoj dalyvaus ir jos vyras smuikininkas William Mullen.

mas Kudirka tarė žodį ir atsakinėjo į jam pateiktus klausimus. Kalantos šaulių kuopos vardu jam buvo įteiktas dail. A. Rukštelės paveikslas, vaizduojąs rusų karių kankinamą Simą Vigilant laive. Po bendro priėmimo S. Kudirka su žmona buvo jūros šaulių svečiai.

Pirmadienį iš ryto buvo priėmimas pas St. Petersburg miesto burmistą. Simas Kudirka buvo paskelbtas miesto garbės piliečiu. Buvo jam įteikti miesto raktai. Priėmime, tarp kitų dalyvavo Laima Jakušovienė ir Vytautas Ugėnas, kurie Simą pristatė ir atliko vertėjų pareigas. Televizija perdavė šį priėmimą savo žiūrovams. Perdavė ir vaizdus iš bendro priėmimo klube.

Tą vakarą Liet. B-nės vadovybė su šeimos nariais surengė Kudirkam priėmimą Pupelių namuose.

Evening Independent išspausdino ilgą straipsnį apie Simą Kudirką ir jo šeimą; jį parašė Bethia Caffry, naudodamasi medžiaga iš pasikalbėjimo klube. Išspausdinta ir didelė Kudirkų šeimos nuotrauka, padaryta prie bažnyčios, prieš didžiulę Kristaus statulą.

Antradienį Beyrd Show televizijos programoj buvo lietuviams skirtas visas pusvalandis. Programos vedėjas klausinėjo Simą Kudirką. Vertėja buvo A. Karnienė. Šalia dalyvavo šią programą išrūpinusi Viktorija Jacobson. Moterų oktetas, apsirengęs gražiais tautiniais drabužiais, vedamas E. Rukštelienės, padainavo porą dainelių. S. V. elbais su p. Juozaitiene pašoko tautinių šokių pykę. Jaunais R. Karnavičius padainavo porą dainelių, pritardamas gitara. Plačiau apsistota prie surengtos gausios gintaro dirbinių parodėlės. Apie gintarus aiškino ir į klausimus atsakinėjo A. Karnienė. Baigiant programą, programos vedėjas pasidžiaugė, kad tokios gražios programos dar neturėjęs.

Iš televizijos studijos programos dalyviai ir kviesti svečiai susirinko klubo salėje atsisveikinimo pietum. Atsisveikinimo žodį tarė įvairių organizacijų atstovai. S. Kudirka padėkojo už gražiai surengtą priėmimą ir sutikimus, tikėdamas kada nors vėl pasimatyti. Kudirkų šeimą į Miami išvežė L. Jakušovienė su A. Karniene ir atvykę pasitikti miamiečiai.

Gražus Kudirkų šeimos sutikimas ir priėmimai padaryti bendromis vietos lietuvių pastangomis. Bacevičiai, Miramar motelio savininkai, apmokėjo lėktuvo kelionės išlaidas vienam asmeniui.

A. P-lis

DAIL. ROMAS VIESULAS

Dail. Romas Viesulas 1974 rudenį, nuo rugsėjo 28 iki spalio 31, dalyvavo tarptautinėje Grafikos Bienalėje (Biental Internacional De Obra Grafika y Arte Seriado) Ispanijoje, Segovijoje. Ši paroda buvo kvietinė, ir joje dalyvavo arti 500 dailininkų iš visų pasaulio kraštų su arti tūkstančio grafikos darbų.

Šioj Bienalėj dail. Viesulas buvo išstatedu grafikos darbus — raudas "Liktė" ir "Medvinės" iš grafikos ciklo "Raudos".

Segovijos Bienalė turėjo nepaprastą pasisekimą, ir todėl dailis jos darbų bus rodoma ir kituose dideliuose Ispanijos centruose — Madride, Barcelonoje, Valencijoje, Segovijoje ir kitur. Ši parodos atranka iš bendrosios Bienalės vadinsis "Selection of the Biennial of Segovia", reprezentuojanti apie 70 dailininkų su 150 darbų. Atrinktų parodai darbų tarpe bus rodomos ir dail. Viesulo dvi minėtos raudos.

LITUANISTIKOS INSTITUTO NARIAM

Penktojo suvažiavimo metu įvyks visuotinis Lituanistikos Instituto narių susirinkimas gegužės 17, šeštadienį, 5:15-6:30 v.v. Lietuvių Namuose, 877 East 185 St., Clevelande.

Gegužės 18, sekmadienį, 11-12 val. ten pat kviečiamas L.I. tarybos posėdis, kuriame dalyvaus prezidiumas ir visų skyrių vedėjai arba jų įgaliotiniai.

Paskirtas laikas sunderintas su mokslinių posėdžių paskaitomis, į kurias kviečiama visuomenė, ir su kitais suvažiavimo renginiais, kurie vyks tuose pačiuose Lietuvių Namuose.

L.I. pirmininkas

LITUANISTIKOS INSTITUTO PENKTOJO SUAŽIAVIMO TALKOS KOMITETAS

1975 gegužės 16-18 įvyksiančio L.I. suvažiavimo Clevelando Lietuvių Namuose organizacinis komitetas pasiskirstė pareigomis šitaip:

Kazys Žiedonis — pirmininkas, dr. Rimvydas Šilbajoris — vicepirmininkas programai, Jurgis Malskis — vicepirmininkas organizaciniam reikalui, Milda Lenkauskienė — vicepirmininkė renginiams ir banketo vedėja, Stasys Barzdukas — sekretorius, Pranas Karalius, Vacys Rocitinas ir Juozas Stempužis — informacijai, Stasys Astrauskas — išdininkas.

Lituanistikos Instituto prezidiumas reiskia viešą padėką Talkos komitetui už prisiimtą didelį darbą.

IŠKILIAM AKTORIUI PER ANKSTI MIRUS

JURGIS JANUŠAITIS

Kovo dvidešimt pirmoji. Pirmoji diena pavasario. Rytas, kupinas saulės, nešė džiaugsmą ir į aktorius Leono ir Danutės Barauskų namus. Diena skubėjo įprasta tėkme. Popietės metu Levis pasitikrino sveikatą pas daktarą, bet juk tik šiaip sau, ne rimtos priežasties verčiamas. Vakare su žmona dalinosi šeimos rūpestiais ir džiaugsmais. Ir tik prieš vidurnaktį netikėtai, pasalūniškai atsukbėjo didžioji Lementis. Suspaudė skausmas krūtinę, dar planavo, tarėsi su gydytoju, ir... po minutės, po kitos, besikubant važiuoti į ligoninę, mirtis palietė šį taurų ir tvirtą žemaitį. Čia pat, savo namuose, suklupo, užgesdamas amžiam, vienas iš lietuviškos scenos išeivijos milžinų, didelis kultūrininkas, dailaus žodžio puoselėtojas, jautrios pareigos lietuviui išeivijai ir savajai tėvynei darbininkas, brangus ir mylimas vyras ir šeimos tėvas, aktorius Leonas Barauskas.

Naktį ir ateinantį rytą skaudi žinia sukrėtė Chicago lietuvių. Ypač giliai ji palietė jaunimą, su kuriuo velionis taip nuoširdžiai ir įtemptai paskutinėmis dienomis dirbo, ruošdamas naują scenos veiklą.

Staigi ir netikėtai a.a. Leono Barausko mirtis yra didelis nuostolis lietuviškai išeivijai. Netekom plačios, šakotos ir nuoširdžiai paslaugios asmenybės.

Aktorius Leonas Barauskas mirė teturėdamas tik 48 metus. Buvo ramaus būdo, nepaprastai gražiai išsaugojęs savo gimtąją žemaitišką tamę, kurią propagavo ir scenoje.

Dar tebegyvendamas tėvynėje, Telšiuose, gimnazijoje jau kopė į sceną. Šis pomėgis jį vedė visą gyvenimo kelią.

Pačiam savo amžiaus gražume išemigravo į Kanadą. Netrukus jungėsi į scenos darbus, ir matėm jį vaidinantį Živilę, Pabudime, Milžino paunksmę, Baltaragio malūne, Melagėly ir Aukso žąsų. Vaidmenis kūrė su giliu įsijautimu, išgyvenimais ir laimėjo publikos simpatijas.

Atvyko į JAV. Chicago lietuvių jį sutiko su didele viltimi. Leonas Barauskas jų neapvytė.

Gėrimės jo sukurtais ir išvaidintais vaidmenimis Donelaičio Metuose, Eglė žalcų karalienė, Mare, Loky, Cantata declamata, Mindauga, Uode, Raganių, Bubuly ir Dunduly, Nemunas žydi, Buhalterijos klaidoj ir kituose veikaluose. Gėrimės jo dailiuoju žodžiu minėjimuose, koncertuose, literatūrinėse popietėse, literatų pagerbimuose...

Dalį savęs ir savojo talento paliko išleistose plokštelėse: Baltaragio malūne, Milžino paunksmėje, Žirgėliuose, Dainavos plokštelės prologe, Arlekinio meilėje (su Stuttgarto simfoniniu orkestru).

Menam akt. Leono Barausko su kitais mūsų menininkais sėkmingą kelionę po Pietų Amerikos valstybių lietuvių kolonijas. Jo būta ir keliauta visur, kur tik buvo reikalinga jo tal-ka.

Ir štai po įtempto darbo, po daugelio vaidinimų scenose, po

daugelio koncertų taip staiga užsiskleidė šio darbštaus aktorius gyvenimo scena.

Gilais liūdesio prislėgti liko jo mylima žmona Danutė, du šaunūs sūnūs — Andrius ir Viktoras, seserys ir kiti giminės bei artimieji.

A. a. Leonas mylėjo savo šeimą, ja rūpinosi, mokslino vaikus. Andrius paveldėjo tėvo gabumus ir jau ėmė domėtis scena, drauge su tėvu ir kitais plačiau reikšėsi vaidybiniais talentais. Jis pasiryžęs mylimo tėvelio pėdomis eiti ir toliau.

Velionis mėgo meną. Jo butas išpuoštas mūsų dailininkų kūryba. Dažnai skamba plokštelėse mūsų dainininkų įdainuotos dainos.

Aktorius Leonas Barauskas Gugio vaidmenyje. Dešinėje jo sūnus Andrius vyskupo vaidmenyje. Vaidino Krėvės Raganių.

Aktorius Leonas Barauskas deklamuoja vienam Operetės choro koncerte New Yorke. Nuotr. V. Maželis

Aktorius Leonas Barauskas Balio Sruogos "Milžino Paunksmėje" vysk. Zbig-nevo vaidmenyje.

LB Marquette Parko apylinkės metinis susirinkimas, įvykęs kovo 9 Šv. M. Gimimo parapijos salėje. Nuotr. A. Gulbinsko

LB Marquette Parko apylinkės valdyba ir rezoliucijos komisija vizito metu pas kleboną. Iš k. sėdi: Paulina Shukis, kleb. kun. A. Zakarauskas, Petras Indreika — pirm. Stovi F. Valinskas, Ona Karosienė, J. Kaunas, Povilas Norvilas, V. Diminskis, K. Barzdukas, V. Grėbliūnas ir Adolfas Šimkus. Trūksta A. Avižieniaus ir A. Bagdono. Nuotr. A. Gulbinsko

Bičiulių draugystė buvo malonus, mėgstas juokas, gvilde-nas kultūrinio gyvenimo temas, besisielojas ir tėvynės rūpesčiais.

Turėjo gražaus tembro balsą, buvo panorėjęs mokytis dainavimu.

Gėlių vainikų gausa, išskirtinai prasmingas atsiveikimas, pasakyti ta proga žodžiai bylo-

jo apie šio žmogaus gyvenimo prasmę, atliktų darbų vertę ir didelį įnašą į mūsų kultūrinio gyvenimo barus.

Mielas aktoriumi Leonai, il-sėkis ramybės Šv. Kazimiero kapinėse, atidavęs didelę duoklę savo tautos vaikam ir savajai tautai, kad jos kultūra amžiais išliktų gyva.

PO CHICAGOS DANGUM

Chicago lietuvių vieningi Žurnalistui Bill Anderson kovo 15 ir 18 Chicago Tribune dienrašty paskelbus rašinius apie galimą Pabaltijo valstybių pripažinimą Sovietam, Chicago lietuvių vieningai reagavo.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos ryšių centras ir Margočio radijas kovo 17 pradėjo telegramų siuntimo tarnybą. Per kelias dienas buvo išsiųsta apie 2500 telegramų.

Kovo 19 panašią tarnybą pradėjo Alta. Tą pačią dieną ji sukvietė spaudos konferenciją. Pranešimus padarė Altos pirm. dr. K. Bobelis, kun. J. Prunskis ir kiti.

Nutarta siųsti padėkos telegramas prezidentui Ford ir žurnalistui Anderson; telegramas kongresmanam ir senatoriam, kad jie paremtų atstovų rūmuose protesto laiškų ir telegramų pateiktą rezoliuciją 165.

Pabaigoj kalbėjo Lietuvos gen. konsulė J. Daužvardienė. Ji pasakė, kad minėtu reikalu yra painformuota visa diplomatinė tarnyba; mūsų ir Pabaltijo atstovai Washingtono atitinkamai veikia; patariama visiem veikti ramiai, apgalvotai, siunčiant protesto laiškus ir telegramas, kad Amerikos valdžia nepripažintų okupacijos įteisini-mo.

Gausus LB susirinkimas

Lietuvių Bendruomenės Marquette Parko apylinkės metinis susirinkimas įvyko kovo 9 Marquette Parko parapijos salėje.

Susirinkimą pradėjo ir susirinkusius pasveikino apylinkės pirmininkas Vladas Velža.

Minutės susikaupimu buvo pagerbtas a.a. Vaclovas Plioplys, miręs apylinkės valdybos narys.

Susirinkimui pirmininkauti buvo išrinktas prof. dr. Tomas Remeikis, sekretoriauti — Apolinaras Bagdonas. Darbotvarkė buvo vieningai priimta.

V. Velža perskaitė LB garbės teismo 1974 rugsėjo 30 padary-

tą sprendimą, kuriuo pripažinti teisėtai išrinkti dvejim metam šie valdybos nariai: K. Barzdukas, V. Grėbliūnas, F. Valinskas, V. Plioplys (miręs) ir Paulina Šukis. Liko keturi valdybos nariai vienerių metų kadencijai. Pagal įstatus reikėjo pririnkti kitus valdybos narius dvejų metų kadencijai.

Pusė valdybos narių dvejų metų kadencijai buvo renkama iš 7 kandidatų. Išrinkti šeši: Vladas Velža, Apolinaras Bagdonas, Algis Avižienis, B. Norvila, P. Indreika ir Karosienė vienerių metų. Šliažas liko kandidatų. Iš senosios valdybos liko keturi, prieš metus išrinkti dvejim metam.

Į LB Vidurio vakarų apygardos suvažiavimą išrinkta 26 atstovai ir vienas kandidatas.

Darydamas pranešimą V. Velža pasidžiaugė apylinkės sekminga veikla ir bendruomeniniu sutarimu. Valdybos veiklos pranešimas susirinkusiems buvo įteiktas prie įėjimo.

Valdyba rėmė S. Kudirkos sutikimą ir aukų rinkimą. S. Kudirkos fondui surinkta 442 dol. Solidarumo mokesčio per metus surinkta 887 dol. Valdyba rėmė lituanistines mokyklas, jų mokslo metų užbaigtuves, šventes ir konkursus. Jaunimo reikalams skyrė stambią piniginę paramą. Buvo rašomi laiškai senatoriam ir kongresmanam, kad iš okupuotos Lietuvos būtų išleista A. Jurgučio šeima.

LB Marquette Parko apylinkės vardu V. Velža pareiškė padėką klebonui kun. A. Zakarauskui, kuris apylinkėi teikia paramą, leidžia naudotis salėmis.

F. Valinskas perskaitė valdybos veiklos piniginę apyskaitą. Kontrolės komisijos pirm. A. Šimkus pristatė V. Diminskį, kuris perskaitė kontrolės komisijos aktą.

Po pranešimų buvo keletas klausimų ir trumpos diskusijos. Visi pranešimai buvo vieningai priimti.

Susirinkime dalyvavo JAV LB tarybos narys Jonas Jasaitis, kultūros tarybos pirm. A. Kairys, Vidurio vakarų apygardos pirm. R. Kronas ir PLB pirm. inž. Bronius Nainys. Pastarasis susirinkimui ir valdybai už gražią veiklą pareiškė padėką, kurią susirinkusieji palydėjo plojimai.

Džiugu, kad į Bendruomenės veiklą įsijungia daugiau jaunesnės kartos žmonių. Susirinkime jų buvo didokas skaičius. Keletas jaunesniųjų išrinkti atstovais į LB apygardos suvažiavimą, vienas studentas išrinktas į apylinkės valdybą.

Susirinkime dalyvavo apie 300 asmenų.

Šis susirinkimas daug kuo skyrėsi nuo ankstesnių dvejų

metinių susirinkimų, kur buvo daug nereikalingų ginčų. Darniai praėjęs susirinkimas baigtas Lietuvos himnu.

VI. Pūtvio minėjimas

Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė kovo 9 Vyčių salėje surengė įspūdingą Vlado Pūtvio, Šaulių Sąjungos įkūrėjo, minėjimą. Su vėliavom dalyvavo Vytauto Didžiojo rinktinė, Gen. Daukanto ir Klaipėdos jūrų šaulių kuopos. Salėje buvo apie 300 šaulių ir svečių.

Šventę pradėjo rinktinės pirm. Vladas Išganaitis.

Pagerbiant Vladą Pūtį, drauge buvo pagerbti žuvusieji kovose šauliai ir partizanai.

Šventės proga buvo apdovano-ti garbės ženklais Sąjungai nusipelnę šauliai: C. Genutis, P. Eigelis, J. Paškevičienė, B. Petronis ir A. Valys.

Vadovaujant rinktinės ir kuopų pirmininkam, prie vėliavų rinktinės kapelionas kun. A. Zakarauskas prisakdino 114 šaulių. Sugiedotas tautos himnas.

Meninę programos dalį vedė meno vadovas J. Petrauskas.

Šaulys Jonas Platakis su įsijautimu padeklamavo J. Augustaitytės-Vaičiūnienės eilėraštį. Gražiai pasirodė Adelės Gabaliauskienės vadovaujamas moterų šaulių oktetas. Repertuaras rūpestingai paruoštas.

Religinė popietė

Jaunimo Centre kovo 16 įvyko religinės kūrybos popietė. Kun. A. Kezio, S.J., sumanymu čia chigiečiai turėjo tikrą atsigavimą.

Komp. D. Lapinsko studijos mokiniai atliko muzikinius kūrinius. Živilės Numgaudaitės Jaunimo Centro dramos studijos mokiniai scenoje pavaizdavo gailęstingą samarietį, sūnų palaidūną ir Evangelijos sėją. Sol. E. Blandytė atliko kelias giesmes. Pirmyn choras, diriguojamas muz. K. Steponavičiaus, atliko Ave Maria (iš operetės "Meilės daina"). Balerina Violeta Karosaitė pašoko atgalios šoki.

Svečių susirinko su viršum 300.

Religinę nuotaiką kėlė gausiai rodomi meniški vitražai (skaidrėse), scenos gilumoj spindis kryžius, garsintuvais skambanti religinė muzika.

Kaziuko mugė

Jaunimo Centre kovo 2 įvyko Kaziuko mugė, kurią atidarė Lietuvos gen. konsulė J. Daužvardienė. Atidarymo iškilnėse išsirikiavo keli šimtai skautų.

Mugė ruošė 4 skautų tuntai: Lituanica vyrų, Aušros Vartų, Kernavės ir Nerijos mergaičių tuntai.

Tuntai turėjo atskirus skyrius, kuriuose buvo gausu eksponatų, rankdarbių, maisto gaminių.

Gausiam lietuviškų knygų kioskui vadovavo skautai akademikai.

Mugė aplankė keletas tūkstančių lietuvių ir amerikiečių. Sutelkta daug lėšų stovyklom ir kitiem skautiškiem reikalom.

J. Kaunas

Atsiųsta paminėti

Richard Scarry—MANO ŽODYNAS. Daugiau kaip 1400 pavadinimų. Spalvotos iliustracijos. Lietuvių kalbai pritaikė ir išleido JAV Lietuvių Bendruomenės Švietimo Taryba. Leidimą parėmė Lietuvių Fondas. Chicago 1974. Didelio formato. Kietais viršeliais. 96 psl. Kaina 5 dol. Gaunama Darbininke ir pas kitus platintojus; taip pat ir šiuo adresu: Antanas Kareiva, 7030 S. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629.

Tai žodynas mūsų mažiesiems mokinukam. Angliškai jis pavadintas "Best Word Book Ever". Daugybė piešinių; visi gražiai pritaikyti vaikam. Po kiekvienu piešiniu — jo pavadinimas (lietuviškai ir angliškai).

Žodyno pradžioj ir pabaigoj įvadiniais ir užsklandiniais pavyzdžiais pateikiami šie žodžiai: gaidys — rooster, višta — hen, viščiukas — baby chick, musė — fly, kurnis — mole, varnas — crow, arklys — horse, lapė — fox, laiškas — letter, šluota — broom ir kiti.

Knygos turinį sudaro 48 skyriai: Naujoji diena, Kiškių šeimos namas, Žaidimų aikštėje Meškos ūkis, Įrankiai, Žaislai etc. Turinį užsklandžia šie skyriai: Vakaras, Paskutinieji dienos žodžiai.

Šį anglišką žodyną pritaikant lietuviukam, turėjo būti nelengva rasti lietuviškus atitikmenis angliškam žodžiui. Bendrai imant, vertimo darbas atliktas gerai. Tik nepažymėta, kas šį darbą atliko (nėra pavardės ar pavardžių).

Esama neįprastai, bet taikliai išverstų žodžių. Pvz.: corncrib — kukurūzidė, pushpin — smeigėlė, sliding pole — sliuogiavimo įkartin, tag — gaudynės, slide — nuošluota, marbles — marmuriukai, racoon — meškėnas, walrus — jūrų vėplvis.

LIETUVIŲ FOTOGRAFŲ IŠEIVIOJE PARODA '73. Redagavo Algimantas Kezys, S.J. Išleido Lietuvių Foto Archyvas, 1974. Spaudė M. Mor-kūno spaustuvė Chicago. Viršelio nuotrauka Kastyčio Izokaičio. Didelio formato, gausiai iliustruotas leidinys.

Anksčiau, prieš pasirodant šiam leidiniui, buvo išspausdintas leidinys, skirtas foto parodai, vykusiai 1972, pasaulinio lietuvių jaunimo kongreso metu. Panaši paroda Jaunimo Centre Chicago įvyko ir 1973 rudėnį. Jai paminėti skiriamas šis leidinys.

Apie pastarąją parodą šiame leidiny rašo Algirdas Grigaitis: "Jos stiprybė yra dalyvių gausumas (iš viso 61), fotografinių apipavidalinimo būdų įvairumas, darbų daugumas ir kokybės aukštumas.

"Šį kartą, šalia jau iš anksčiau mums pažįstamų fotografijos profesionalų ir pusiau profesionalų, kurie paprastai dominuoja lietuvių fotografijos parodose, pasirodė eilė naujų fotografų su gana stipriais darbais. Tai asmenys, kurie prieš keletą metų dar nė negalvojo apie fotografavimą. Taip pat plečiasi ir fotografų amžiaus apimtis. Nors parodos metu vyriausias amžiumi fotografas ir nebuvo paminėtas, bet A. Kezys, S.J., pristatė jauniausią fotografą D. Grigaitę, aštuonerių metų amžiaus.

"Fotografinių metodų naudojimo platumas apima labai plačią skalę: nuo grynai "cheminės" fotografijos (M. Ivanauskas) bei fotograminio būdo, objektyvą pakeičiant adatos skylute popieriuje (V. Eivaitė), iki K. Izokaičio reklaminės fotografijos išdaigų ir A. Urbos virtuoziškos išbaigimo technikos".

V. Ramojus šiame leidiny rašo apie foto menininką Kastytį Izokaitį, savo straipsnį pavadindamas "Jis prasiveržė dviejuose žemynuose".

Neužmiršk lietuviškos
spaudos!
Skaityk ir platink ją!

ATEITIES AUŠRA

Straipsnius, korespondencijas, laikraščius bei kitas įdomybes siųskit:
"Ateities Aušra", 29-32 Beach Channel Dr., Far Rockaway, N.Y. 11691
Redaguoja: Rasa Razgaitienė — Tel. (212) 327-2019

BAŽNYČIA VORATINKLYJE

Jeigu jūs nutilsit, neišlaikys mūsų širdys... Tarybų Lietuvoje nėra nei teisės, nei teismo... Nėra nė komunizmo...

Kovo 9, sekmadienį, New Yorko lietuviai, susirinkę Kultūros Židinyje, svarstė L.K. Bažnyčios Kronikos atsiradimo aplinkybes, jos keliamas problemas ir jos poveikį laisvajame pasaulyje. Kalbėjo įvairių profesijų, įvairių ideologijų ir asmeninės patirties žmonės: dvasiškai, mokytojai, profesorai, žurnalistai, studentai. Vieni jų buvo kalinti rusų ir vokiečių kalėjimuose, kiti tos "laimės" dar neturėję. Kalbėjo rimtai ir jautriai. Tą patį galima pasakyti ir apie klausytojus. Nors nė vienas iš pranešėjų nėra centrinių organizacijų poste, bet diskusijose dalyvavo ir Vliko ir Lietuvių Bendruomenės valdybų nariai.

Pokalbį organizavo L.R.K. Federacijos New Yorko apskritis ir New Yorko ateitininkai sendraugiai. Organizatoriai jau tū, kad jau seniai atėjo laikas, susirinkus draugėn, gyvu žodžiu svarstyti L.K.B. Kronikos keliamas problemas ir ieškoti efektyvių būdų padėti kovojantiems už geležinės uždangos.

Pranešėjam iš anksto buvo duoti klausimai. Jie to laikėsi, bet nesilaikė skirto laiko, kalbėjo užtesdami. Bet kadangi jie kalbėjo, galima sakyti, su įkvėpimu ir kadangi pačios problemos yra degančios, kad ir ilgai užsitęsęs pokalbis praėjo sėkmingai. Žinoma, ateityje reikėtų panašios rizikos vengti.

Pokalbyje paliesti šie klausimai: 1. Bažnyčios padėtis okupuotoj Lietuvoje, — kun. dr. Pranas Gaida. 2. LKB Kronikos autentiškumas ir jos poveikis laisvajame pasaulyje, — kun. Vytautas Pikturna. 3. Sovietinė teisė ir teismas, — dr. Bronius Nemickas. 4. Komunizmas, ateizmas ir religija, — Vaclovas Sevrukas. 5. Lietuvė moteristikinėioji ir ateistė, — dr. Aldona

Šlepetytė-Janačienė. 6. Mokytojo ir mokinio prievartavimas tarybinėje mokykloje, — Alfonsas Samušis.

Ištraukų iš Kronikos pasiskaitė Petras Tutinas.

Pokalbio moderatorius buvo Algis Vedeckas. Sekretorius-rekorduotojas — Algis Norvila.

Pokalbį atidarė dr. Antanas Škėrys, LRKF N.Y. apskrities pirmininkas. Įvadą padarė New Yorko sendraugių ateitininkų pirmininkas Petras Ažuolas. Jis perdavė Simo Kudirkos liudijimą, kad "kiekvienas žodis Kronikoje yra teisingas" ir jo karštą norą prisidėti prie akcijos padėti kovojantiems anapus.

Mintys ir nutarimai

1. Dabartinių Lietuvos valdovų — komunistų partijos politiką tiksliai apibūdina A. Gailgalaitė savo knygoje "Klerikalizmas Lietuvoje", Vilnius, 1970. Ji rašo: "Marksistinis-leninistinis ateizmas, skirtingai nuo iki jo gyvavusių formų, buvo kūrybinis kovojantis ateizmas, siekęs išlaisvinti žmogų iš religijos varžtų... Jis katalikų bei paskelbė kovą kaip idealistinei, buržuazinei pasaulėžiūrai ir kovoja su klerikalizmu ne tik per spaudą, bet ir kasdienine praktine veikla".

Ta praktinė veikla mum žinoma iš patirties ir iš LKB Kronikos: teroras, baudmės, laisvės atėmimas. LTSR konstitucija ir įstatymai, garantuoją religijos ir sąžinės laisvę, yra tik propagandai. Religijos ir Bažnyčios reikalus tvarko iki detalių tam reikalui skirti pareigūnai, remdamiesi Maskvos instrukcijomis.

2. Šitokia totalitarinė tarybinė praktika religijos atžvilgiu iššaukė tikinčios lietuvių tautos dvasiškų ir pasauliečių pasipriešinimą. Kun. Zdebskis taip motyvuoja pasipriešinimo reikalą: "Dievo reikia labiau klausyti, negu žmonių, — kalbėjo jis teisme. — Jūs man už grotų parodėte tūkstančius jaunuolių. Nė vienas iš jų nepažįsta Die-

vo... Jei mes nekalbėsime, Dievas pareikalaus iš mūsų jų likimo".

Tas pasipriešinimas atėjo iš jaunųjų kunigų ir pasauliečių, ir jis buvo moralinio ir teisinio pobūdžio: rašomi skundai aukštesnėms instancijoms dėl vietinių pareigūnų sauvaliavimo; renkami parašai po petijomis ir, pagaliau, imta leisti pogrindžio leidinys Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika, kurios tikslas buvo dokumentuoti religijos persekiojimo faktus, šauktis pagalbos ir jungti jėgas, kurios gali priešintis.

3. LKB Kronika, pasiekusi JAV, buvo verčiama į anglų ir prancūzų kalbas, sumaniai platinama, ir ji tapo svarbi kovos priemonė. Maskvos saugumas tuo susirūpino ir pradėjo žiauriai Kronikos medžioklę. Iki šiol areštuota 400 žmonių su viršum.

4. Žvilgsnis į sovietinę sąrangą. Dr. B. Nemickas ir Vaclovas Sevrukas savo pranešimuose metė žvilgsnį į svarbiąsias priežastis, kodėl neįmanoma teisiniais bei moraliniais metodais ką nors iš sovietinių komunistų laimėti. Buvo konstatuota, kad Sovietų Sąjungoje nėra nei teisės, nei teismo, pagaliau nėra nė komunizmo. Ten yra visai kas kita nei tai, ką civilizuotasis pasaulis vadina šiais vardais.

Ten vietoj teisės viską apsprendžia partinis ir valstybinis tikslingumas. Paskelbtieji įstatymai galioja tik tada, kai jie naudingi. Vietoj įstatymų veikia slaptos instrukcijos iš Maskvos. Sprendžiamajį balsą turi tik komunistų partija. Teismas tėra tik pagalbinių įstaigų, kuri apiformina partijos ir prokuratūros sprendimus.

Tikrasis komunizmas, anot Sevruko, yra taip pat visai kas kita, negu tai, ką matome Sovietų Sąjungoje. Tai totalitarizmas. Norint sėkmingiau kovoti su sovietine hydra, reikia visų pirma iš jos atimti komunizmo vardą.

Žodžiu, tenka kovoti su brutalia jėga, prisidengusia patraukliu melu, kuriuo daugelis patiki; su apsimitėliu, kurio pasaulis nepažįsta; su nematyta hipokrizė.

5. Kova dėl jaunimo, kova dėl ateities. Marksistinis leninizmas reikalauja, kad komunistinė bendruomenė būtų ateistinė, laisva nuo "religinio prietarų". Partija, valdžios organai, mokyklinė sistema ir specialios organizacijos planingai vykdo intensyvų nureliginimą bei suateistinimą. Mokykla yra pati svarbiąji ateistinio dirva. Be to, reikia juk mokyklinį jaunimą izoliuoti nuo tėvų, Bažnyčios bei tikinčiųjų įtakos.

Tačiau ateizmas religingai lietuvių tautai yra svetimas, ir tėvai atkakliai gina savo vaikus nuo prievartos brukamo ateizmo. Daugelis tėvų neleidžia vaikų į komjaunuolių organizaciją motyvuodami, kad toj organizacijoje yra surinktas pats nemoraliausias elementas, kuris gali sugadinti jų vaikus. Vis dėlto per 30 su viršum metų komunistam pavyko didelį nuosimtį jaunimo atitraukti nuo religijos ir pakenkti tarybinei santvarkai bei "didžiajai tėvynei".

6. Reikia stebėtis, koks pasibaisėtinas susiformavo ateistės moters tipas. Tos moters yra žiauros, žmoniškumo ir širdies netekusios savo artimui. Jos gali įskųsti savo bendradarbę mokytoją, pamačiusios ją bažnyčioje, gali draskyti nuo mokinių krūtinę kryželiu ir t.t. Pavyzdžių Kronikoje yra daug.

Tuo tarpu tikinčiosios lietuvių pareigos patribubėjo. Ji turi rūpintis šeima, turi dirbti už namų ir turi rūpintis religiniu

New Yorko ir Philadelphiaus kuopų moksleiviai, dalyvavę bendrame susirinkime vasario 2 Kultūros Židinyje. II-jė eilėje iš k. V. Bakanas, vad. R. ir A. Razgaičiai, prelegentė ses. Ignė Marijošūtė, Phil. pirm. Algis Šalčiūnas, N.Y. pirm. Danutė Norvilaitė. Nuotr. Kazio Razgaičio

Žodis globėjam: moksleiviai ir "Ateitis"

Mieli moksleiviai ateitininkų globėjai!

Pradėdami redaguoti "Ateitį", norime pasidalinti su jumis savo planais ir paprašyti jūsų sugestijų bei talsos. Jaučiame, kad tarp "Ateities" žurnalo ir moksleivių turi būti daug išverminų tarpininkų, kuriems rūpėtų patys moksleiviai ir kurie matytų "Ateities" vertę jiem. Prašome jus būti tais tarpininkais, kurie skatintų moksleivius ir skatytų "Ateitį" ir į ją rašyti.

Esame linkę manyti, kad beveik visa medžiaga, spausdinama "Ateityje", bus tinkama vyresniesiems moksleiviams ir prieinama jaunesniems su vyresniųjų moksleivių bei globėjų pagalba. Tokia medžiaga apimtų straipsnius ir skyrius kaip "Antai...", "Vadai", "Atvirai", "Kalba", "Simboliai", "Veikla" ir kt.

Be to, moksleiviams turime specialų skyrį "Atžalos", kurį mielai praplėsime. Kiek tai liečia šį skyrį, mūsų norai kryps ta šia linkme. Jame norime spausdinti tiek ugdančio bei auklėjančio pobūdžio praktišką medžiagą, kaip trumpus straipsnius, susirinkime užfiksuotus pokalbius ir t.t., tiek pačių moksleivių kūrybą, rašinius bei pasisakymus.

Iš jūsų mieli globėjai, mūsų pageidavimai yra šie:

1. Siūlyti "Ateities" redakcijai temas, kurios turėtų būti gvil-denamos moksleivių skyriuje;

ir moraliniu bei patriotiniu jauniosios kartos ugdymu.

7. Tragiškiausia visoj toj situacijoje yra savotiškas sovietinis voratinklis. Tikintieji Lietuvoj taktikos atžvilgiu nėra vieningi. Šalia kovingųjų yra sovietinis elementas ir gana daug pasyviųjų. Lietuviai nepasitiki savo vyskupais, kuriuos skiria Roma su Maskvos žinia.

8. Išeivijai tenka pareiga supažindinti pasaulį su tikinčiųjų padėtimi Lietuvoj ir ten kovojantiem teikti moralinę ir materialinę pagalbą. Iki šiol išeivija laikėsi gan abejingai ir savo pareigos neatliko.

Šio pokalbio dalyviai visi be imities pasisako už reikalą populiarinti Kroniką, skelbti pasauliui persekiojimus Lietuvoj, formuoti pasaulio opiniją, su kuria vis dėlto ir Sovietai skaitosi.

9. Šis pokalbis buvo skirtas aptarti Katalikų Bažnyčios padėčiai Lietuvoj. Tokiu pat intensyvumu Lietuvoj vykdomas nutautinimas ir visiškas įjungimas į sovietinę sistemą. Tuo klausimu numatoma surengti kitą pokalbį.

Taip pat buvo priimta rezoliucija kreiptis į Jungtinių Tautų Žmogaus Teisių 18 narių Komitetą.

Labai svarbu, kad šio pokalbio mintys ir sugestijos nepasilikyt tik salėj. Rengėjai dėsis pastangas šias mintis paskleisti kuo plačiau, kad ir kitose kolonijose būtų rengiami panašūs pokalbiai, kad būtų pažadinta gelbėjimo akcija ir kad, tai išgirde, Lietuvos kovotojai jautų, kad jie ne vieni.

K.P.

MAČIAU, GIRDEJAU...

— N.Y. moksleivių ateitininkų metinė šventė įvyks gegužės 16-18. Kviečiame kolegas iš kitų vietovių registruotis pas Danutę Norvilaitę, 19 Chestnut St., Brooklyn, N.Y. 11208.

— MAS CV-ba laukia pasiūlymų bei pasiūlymų kandidatam į naują MAS centro valdybą. Rinkiminis suvažiavimas įvyks moksleivių stovyklos metu, birželio 21 Dainavoj.

— MAS archyvas pamažu steigiamas "Anapilyje" prie Toronto, Kanadoj. Patalpas parūpino kun. P. Ažubalis ir kun. J. Staškevičius.

— Clevelando ir Detroito moksleivių suruošti kursai Dainavoj kovo 14-16. Buvo svarstoma tema: "Kaip dabartinė Lietuvos padėtis įpareigoja moksleivius". Kursai praėjo su dideliu pasisekimu. Dalyvavo 65 moksleiviai su viršum.

— Dainavoj moksleivių vasaros stovykla prasidės birželio 15; jaunučių — birželio 29. Apie kitas stovyklas bus pranešta vėliau.

rašyti jų kuopos veiklos aprašymus; tokių korespondencijų su nuotraukomis labai laukiame.

Dalindamiesi bendru rūpesčiu, išreiškiame jums savo pageidavimus. Prašome ir mum parašyti, kokie yra jūsų pageidavimai. Linkime jums išvermės jūsų darbe.

"Ateities" redakcijos vardu
Kun. Kęstutis Trimakas
850 Des Plaines Avenue
Apt. 409
Forest Park, Ill. 60130

JUBILIENINĖ STOVYKLA 1975

PROGRAMA

Stovyklos atidarymas rugpjūčio 24: 1. Dr. P. Kisieliaus žodis. 2. Ko laukiame ir ko tikimės iš šios stovyklos, pasakys jauniausias stovyklautojas.

Kiekviena stovyklos diena turės savo pagrindinę mintį. Pirmadieniui tokia mintis numatyta — Istorinė mūsų misija, šaknys ir akiračiai.

Paskaitos: I. Valančiaus mostas ir dinamika, ruošiant tautą ateičiai. 2. Ateitininkų misija penkių dimensijų perspektyvoje.

Antradienis. Pagrindinė mintis: Tautinė mūsų atsakomybė dabarty.

Paskaitos: I. Komunistinė tautų politika Lietuvoj. 2. Lietuvos kronika — žmogaus laisvės šauklys ir herojinės krikščionių kovos liudytojas.

Trečiadienis. Pagrindinė mintis: Ateitininkai pasaulėžiūrinė ir socialinė konfrontacija.

Paskaitos: I. Marksizmo grėsmės šaknys krikščioniškajai civilizacijai. 2. Socialinė krikščionių doktrina perspektyvinė ateitininkų veikloje.

Ketvirtadienis. Pagrindinė mintis: Moralinė dabarties krizė ir atsparos bei kovos reikalas.

Paskaitos: I. Moralinis lūžis

ir pasimetimas Vakarų pasauly ir jo poveikis mūsų visuomenei.

Svarstybos: Moralinė revoliucija kaip globalinis uždavinys.

Penktadienis. Pagrindinė mintis: ateitininkai kultūrų integracijos akivaizdoj.

Paskaita: Kultūriniai mūsų uždaviniai, atsižvelgiant į Lietuvos ir išeivijos padėtį.

Svarstybos: Kokios yra perspektyvos išauginti kūrybingą ateitininką dviejų kultūrų sankryžoj.

Šeštadienis. Ateitininkų koncentrikos problema.

Paskaitos: 1. Kristocentrisnis humanizmas — ateitininkų dimensijų viršūnė. 2. Povatikininės Bažnyčios pulsas pasauly ir mūsų būty.

Sekmdadienis. Stovyklautojų susipažinimas su Prano Dovydaičio monografija. Kalba monografijos autorius dr. Juozas Girnius.

Stovyklos rengėjai šiuo metu tariasi su prelegentais. Iš kai kurių sutikimas jau yra gautas. Visi ateitininkai yra prašomi palikti laisvą paskutinę rugpjūčio savaitę ir gausiai dalyvauti stovykloje.

Stovyklos pasisėkimas priklauso nuo mūsų visų.

Clevelando moksleiviai ir studentai ateitininkai vasario 1 suruošė savo 5-tąjį literatūros vakarą. Programoje gražiai pasirodė muz. R. Obalio vadovaujamas jungtinis Festivalio choras. Nuotr. V. Bacevičiaus

Clevelando moksleivių ir studentų ateitininkų 5-jame literatūros vakare programos dalyviams V. Palūnas įteikia dovanas muz. R. Obaliui, pianistei D. Staškevičiūtei ir rašyt. B. Pukelevičiūtei. Nuotr. V. Bacevičiaus

Neringos stovyklos aikštelėje sesuo Palmira apžiūri augančią eglutę. Nuotr. A. Lipčienės

WORCESTER, MASS.

Laiškų talka

Worcesterio Lietuvių Organizacijų Taryba, sužinojusi apie Lietuvos reikalą pavoje, padėti, išspausdino laiškus lietuvių ir anglų kalbomis. Lietuviai raginami rašyti laiškus prez. Fordui, senatoriam, kongresmanam. Tarybos valdyba laiškus dalino per Velykas abiejose lietuvių parapijose.

Šaulių susirinkimas

Maironio Parke kovo 23 įvyko Dr. V. Kudirkos šaulių kuopos susirinkimas.

Pranešta apie įsisteigusią Naujosios Anglijos šaulių rinktinę, kurią sudaro Bostono, Brocktono ir Worcesterio šaulių kuopos. Valdybą sudaro: pirm. inž. Juozas Stašaitis, 1 vicepirm. Algirdas Zenkus, 2 vicepirm. Romualdas Bielkevičius, sekr. Elena Gorodeckienė, moterų sk. vedėja Raminta Molienė, jaunimo sk. vedėjas Gintaras Karosas, kultūrinį reikalą vedėjas Vladas Gedmintas.

Metinė kuopos šventė įvyks gegužės 24-25 Maironio Parke. Šeštadienį Perkūno choro koncertas, vakarienė ir šokiai. Sekmadienį Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje mišios už mirusius šaulius, karius ir partizanus. Po pietų iškilmingas posėdis ir naujų narių priėmimas.

Nutarta dalyvauti rugpjūčio mėnesio paskutinę savaitę šaulių kultūrinėje savaitėje pranciškonų vasarvietėje Vasagoj, prie Toronto.

Darbo dienos savaitgalį bus surengtas trijų dienų suvažiavimas su kultūrine programa Maironio Parke.

Kariuomenės šventę kuopa rengs lapkričio 23.

Radiojo valanda

Worcesteryje Lietuvių radiojo valanda perduodama iš radio stoties WICN FM bangomis 90.5 trečiadieniais 7-8 val. ir šeštadieniais 5-6 val. vak.

Tikslas — supažindinti Worcesterio visuomenę, ypač keliaučius, su lietuvių veikla, kultūra ir dabartine Lietuvos padėtimi. Programa vyksta anglų kalba.

Programos direktorė yra A. Kebliškaitė-Greany, padėjėjas — stud. E. Meilus. Patariamoji komisija: Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. A. Micūnas, MIC, Aušros Vartų parapijos klebonas kun. A. Volungis, Organizacijų Tarybos pirm. A. Miner, E. Meilus, I. ir E. Tamulevičiai.

Ši stotis skelbimų neskelbia, ir lietuvių radiojo valanda gali išsilaikyti tik sava parama. Aukos siųsti: Lietuvių radiojo valanda, c/o Mr. Antanas Miner, 49 Bruce St., Grafton, Mass. 01510. Aukos atskaitomos nuo federalinių mokesčių.

Organizacijos kviečiamos perduoti žinias I. Tamulevičienei, 754-8878, arba A. Greany, 839-3500.

Paroda

Miesto bibliotekoj vasario ir kovo mėnesiais buvo sukurta įvairių lietuviškų eksponatų — gintaro, audinių, medžio raizinių ir kt. paroda.

Mirė a.a. V. Domantas

Išgulėjęs 6 savaites Šv. Vincento ligoninėje, vasario 22 mirė Vytautas Domantas, sulaukęs 39 m. amžiaus.

Velionis gimė Biliūnų kaime, Vilkaviškio apskr., turtingų ūkininkų Jono ir Marijos Domantų šeimoje. 1944 vasarą Domantai su mažais vaikais pasitraukė į vakarus. 1949 atvyko į JAV ir apsigyveno Worcesteryje. Vytautas baigė Šv. Kazimiero parapijos mokyklą, tarnavo Amerikos kariuomenėje.

Vytautas priklausė Meno Mėgėjų Rateliui, Šv. Kazimiero parapijos chorui, Lietuvių Labd. Maironio Parko draugijai, Lietuvių piliečių klubui. Dirbo kaip šoferis DeGartano Bro. statybos bendrovėje Sutton, Mass.

Vytautas turėjo daug draugų, pažįstamų, kurie jį gausiai lankė

Dirsi šermeninėje. Karstas skendo gėlėse, užprašyta daug mišijų. Nors buvo darbo diena, per laidotuves prisirinko pilna bažnyčia žmonių. Vasario 26 Šv. Kazimiero bažnyčioje mišias koncelebravo kun. J. Budzeika, MIC, kun. J. Bakanas ir kun. A. Yankauskas. Pamokslą pasakė kun. J. Budzeika, MIC. Giedojungtinis Šv. Kazimiero parapijos ir Meno Mėgėjų Ratelio choras, vadovaujamas muz. V. Burdolio. Solo giedotojė velionies sesers Uršulės vyras V. Roževičius.

Po laidotuvių Notre Dame kapinėse tėvai visus dalyvius pakvietė pietum į Maironio Parką.

Nuliūdime liko tėvai Jonas ir Marija Domantai, sūnus Vincukas, dukrelė Laimutė, sesuo Uršulė Roževičienė, jos vyras Valius bei vaikai Darius ir Ramūnė, dėdė Bronius Domanas, dėdienė Izabelė Pocienė Chicagoj, pusbrolis Sigitas Domanas Joliet, Ill., daug giminių Lietuvoj ir Sibire. J.M.

Kultūrinė popietė

Maironio Parko salėj kovo 16 buvo pagerbti Antanas Giedrius-Giedraitis ir Adolfas Venclauskas. Pagerbimą surengė Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdyba.

Rašytojo ir pedagogo Antano Giedriaus-Giedraičio ilgų metų kūrybos darbą išsamiai apibūdino poetas Stasys Santvaras. Pažymėjo, kad jo raštai sudaro su viršum 30 atskirų knygų. Jis buvo ne tik rašytojas, bet ir vaikų laikraščių redaktorius-leidėjas.

Iš A. Giedriaus raštų trumpas ištraukas paskaitė Elena Jurkėnienė ir Vincas Dabrila.

Apie Adolfo Venclausko, kaip pedagogo, skautininko ir šaulio,

BALTIMORE, MD.

Ateitininkų šeimos šventė

Šventė, kuri buvo ir maldos diena už persekiojamuosius dėl tikėjimo, buvo pradėta pamaldomis balandžio 6, sekmadienį, Šv. Alfonso bažnyčioje. Jose moksleiviai ateitininkai dalyvavo su savo vėliava. Mišias aukojo prel. Liudvikas J. Mendelis. Jis pasakė ir gražų pamokslą.

Po pamaldų ateitininkai ir svečiai dalyvavo bendruose pusryčiuose — agapėj. Cezaris Surdokas paprašė kun. K. Pugevičių sukalbėti maldą ir po to sėstis prie gražių papuoštų stalų užkasti.

Pusryčiuose dalyvavo ateitininkų federacijos vadas dr. Petras Kisieličius iš Chicago. Jis vakar dieną lankė Washingtono, D.C., ateitininkus ir ten dalyvavo susirinkime pas Genę ir Kazimierą Vasaičius.

Kiek pasitiprinę, moksleiviai ateitininkai įnešė vėliavą, o susirinkusieji sugiedojo ateitininkų himną.

C. Surdokas paprašė Liną Surdoką paskaityti egzaminų komisijos pranešimą, kur sakoma, kad visi moksleiviai, laikusieji egzaminus, yra pakankamai susipažinę su skirta programa ir yra verti pakelti į vyresnius moksleivius ateitininkus.

Pasižadėjimo apeigas vedė kun. K. Pugevičius. Juosteles moksleiviams ateitininkams uždėjo federacijos vadas dr. Petras Kisieličius. Marija Noreikienė Baltimorės ateitininkų valdybos vardu įteikė kiekvienam pasižadėjimą davusiam ir jį vyresnius moksleivius pakeltam po Karaliaus Mindaugo medalį, platinamą Lietuvių Fondo.

Cezaris Surdokas, prieš prašydamas kalbėti federacijos vadą, pats ryškiai apibūdino jo nuveiktus darbus. Priminė, kad jis yra ne koks filosofas ar svajotojas, užsidaręs savy, bet gana gyvenimiškas, atviras ir aktyvus žmogus, neužsislėkęs savo gydytojo kabinete, bet atsidaęs visai lietuvių visuomenei, o ypač ateitininkijai. Dėl to čia jį matom savo tarpe nepabūgusį šaltų vėjų ir audrų.

ilgų metų produktingą veiklą kalbėjo prof. dr. Vaidievtis Mantautas. Jis pažymėjo, kad A. Venclauskas pedagogo ir vyr. skautininko darbą dirbo ne tik Lietuvoj, bet ir tremty.

Abu solenizantai buvo apdovanoti kukliomis dovanėlėmis. Jas įteikė: šaulių kuopos vardu — pirm. A. Zenkus, Liet. Bendruomenės vardu — I. Merkevičienė ir T. Jakubauskienė, skautų vardu (simbolinę dovanėlę "Būdėk") — sk. R. Jakubauskas.

M. M. Ratelio Penketukas padainavo penkias dainas. Klausytojams ypač patiko įspūdingai atliktą dainą "Aras".

Pagerbimui sklandžiai vadovavo vyr. sk. Petras Molis.

V.D.

TAUTINIŲ ŠOKIŲ VIENETŲ REGISTRACIJA

Lietuvių tautinei kultūrai ugdyti ir lietuvių bei išlaikyti JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba, kartu su lietuvių tautinių šokių institutu, rengia penktąją lietuvių tautinių šokių šventę. Ji įvyks 1976 rugsėjo 5 Chicagoj, International amfi-teatre. Šventės rengimo komitetas sudarytas Chicagoj, pirmininkaujant Br. Juodeliui.

Šventės dalyvauti kviečiami visi laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių vienetai. Programoje numatytos 4 šokių grupės: vaikai (10-12 metų), jaunuoliai (13-17), jaunimas (su viršum 17) ir šokėjai veteranai.

Norintieji šventę dalyvauti šokių vienetai prašomi registruotis iki š.m. birželio 1 pas šventės programos direktorę Galiną Gobię, 6849 Vernon Ave., Dearborn Hgts, Michigan 48127. Vienetų vadovai prašomi registruotis lietuvių tautinių šokių kursam, kurie įvyks š. m. rugpjūčio 17-24 Dainavos stovykloje.

V Tautinių Šokių Šventės Rengimo Komitetas

Dr. Petras Kisieličius paskaitoj priminė, ką reiškia būti lietuviu, išlikti savo tautai ir pasilikti religingum visam gyvenimui. Ragino jaunimą pasilikti prie idealų, nepalūžti vien materialiniam gyvenime, o visur kilti į aukštumas. Ypač ragino pasižadėjimą davusius — Dainą Buivytę, Dainą Diljonaitę, Aldoną Glemžaitę, Kęstutį Karalių, Saulių Kučiauską, Eglę Mildažytę ir Ramūną Noreiką — neužmiršti šios dienos, bet atsimiti ją visą gyvenimą ir gyventi su ateitininkiškais principais.

Federacijos vado dr. P. Kisieličiaus kalba buvo priimta su dideliu entuziazmu.

Washingtono, D.C., moksleivių vardu Baltimorės moksleivių ateitininkus sveikino Saulius Gureckas, o visiems už sveikinimus padėjo Daina Buivytė.

Po trumpos pertraukėlės buvo meninė dalis.

Studentė Ramunė Buivytė paskaitė feljetoną apie moksleivį, studentą ir sendraugį ateitininką, parodydama daug aktorės sugebėjimo ir privalumo.

Eglė Mildažytė pašoko gana gražiai, pritariant muzikai, įsijausdama į ritmą ir šokio prasmę.

Visos davusios pasižadėjimą mergaitės dar padainavo 3 dainas: "Norėčiau aš keliaut", "Siuntė mane motinėle" ir vieną dainę beveik be žodžių, tik su paniūniavimu.

Buvo ir montažas iš Lietuvos Bažnyčios Kronikos. Skaitė visi pasižadėjimą davusieji moksleiviai. Montażas baigtas, jau visiem sustojus, malda už tėvynę.

Pamaldose ir agapėj buvo svečių ir iš Washingtono, D.C. Tai Vitėnai, Vasaičiai, Baltakis ir Vaitkus, mum atvežęs ateitininkų federacijos vadą.

Prie visos agapės pasisekimo prisidėjo vyresniųjų moksleivių ateitininkų tėveliai ir vyresnieji ateitininkai su Surdokais, kurie prisidėjo gal daugiausia, o pati agapės ruošimo našta krito ant p. Radžiuvienės pečių.

Gaila, kad Baltimorės ateitininkų sendraugį pirmininkas Aleksandras Radžius staiga su-

Saulius Zaunius, solenizantės sūnus, prof. Elena Tumienė, solenizantė Vincė Jonuškaitė-Zaunienė. Nuotr. P. Jasiukonio

LOS ANGELES, CALIF.

Vincės Jonuškaitės, solistės ir visuomenininkės, pagerbimas

Šių metų vasario 2 gražiam Los Angeles restorane iškilmingais pietumis ir akademija buvo pagerbta plačiai žinoma ir visų mylima solistė bei moterų veiklos išsivijoj vadovė Vincė Jonuškaitė-Zaunienė-Leskaitienė.

Pagerbimo popietę-akademiją rengė Lietuvių Moterų Klubų Federacijos Los Angeles klubas. Visą akademiją iškilmingai ir gražiai pravedė šios organizacijos garbės narė Alena Devenienė.

Turtingam Vincės Jonuškaitės gyvenimui bent trumpai nušviesti buvo pakviestos dvi pasikaitininkės, kurios savo užduotį atliko sąžiningai ir grakščiai. Trumpą solenizantės biografiją ir jos visuomeninės veiklos viršūnes vaizdžiai nušvietė poetė prof. Elena Tumienė;

sirgo ir negalėjo šio šventę dalyvauti.

J.B.

Pavasario koncertą rengia Baltimorės vyrų choras Daina balandžio 26 Lietuvių svetainės didžiojoje salėje. Pradžią 7:30 val. vak. Daina atšvės savo penkerių metų gyvavimą. Po koncerto šokiai, grojant Harmonisers orkestrui. Bus turtingas valgių ir gėrimų bufetas. Vyrų kviečia visus dalyvauti koncerte. Bilietus bus galima įsigyti prie įėjimo.

Pirmosios komunijos iškilmės Šv. Alfonso bažnyčioje įvyks gegužės 4, sekmadienį, per 8:30 val. mišias, kurias aukos klebonas prel. L. Mendelis. Po mišių vaikučiai nusifotografuos su parapijos kunigais.

Bernardas ir Frances Karpers — Karpavičius balandžio 10 išvyko atostogų į Floridą ir grįžo balandžio 24. Jie abu uoliai dalyvauja lietuviškuose parengimuose ir savo darbu remia lietuvišką veiklą. Bernardas per metus buvo ir tebera Lietuvių svetainės pirmininkas.

Gegužės mėnesio metinė procesija, skiriama Marijos garbei, šiemet bus gegužės II, sekmadienį, 4 v. popiet. Sodališės neš Marijos statulą. Jas lydės mokyklos vaikučiai ir parapijos draugijos. Procesija baigsis rožančiumi ir Švč. Sakramento palaiminimu. Kunigai ragina visus gausiai dalyvauti šiose pamaldose.

Motinos Dieną, gegužės II, sekmadienį, Šv. Alfonso bažnyčioje per 8:30 mišias įvyks Šeimos Komunijos diena. Tai yra viena iš gražiausių dienų Šv. Alfonso parapijoje, kada šeimos dalyvauja mišiose ir bendrai priima komuniją. Didysis choras giedos per tas mišias.

Anelė Paškauskienė, ankstesnės kartos lietuvių, sulaukus gražios senatvės, mirė kovo 24 Šv. Juozapo ligoninėje. Velionė buvo ištikima Šv. Alfonso parapijos nare, susipratusi lietuvių, dalyvavo visuose lietuviškuose parengimuose. Gedulingos mišios už jos sielą aukotos kovo 26 Šv. Alfonso bažnyčioje. Palaidota Holy Redeemer kapinėse. Nuliūdime liko dukros Nellie, Eugėja ir Albina ir jų šeimos bei vaikai.

Jonas Obelinis

apie Vincės Jonuškaitės muzikinį kelią nupasakojo muzikė kompozitorė Giedra Nasvytė-Gudauskienė konsensuotoj, įdomioj paskaitoj, pailiustruotoj plokštelėmis (rekord. techn. tvarkė Paulius Jasiukonis).

Buvo daug sveikinimų žodžių ir raštu. Organizacijos, pavieniai asmenys iš arti ir toli pareiškė savo nuoširdų nusistebėjimą ir pagarbą tai retai asmenybei. Visa sveikinimų gausa išreiškė tą patį: nuoširdų jos įvertinimą, padėką, susižavėjimą ir tartum pažadą — sekti jos nuostabių pavyzdžių ten, kur jėgos leidžia. Vincės Jonuškaitės muzikinis talentas, žinoma, nepamainomas, bet jos visuomeninė veikla — tikrai laukia to paties ryžto pasekėjų. Tai paminėjo savo gražiam žodyje ir pati solenizantė. — A.R.

Radiojo klubo susirinkimas

Šv. Kazimiero lietuvių parapijos salėj kovo 2 įvyko Californijos lietuvių radiojo klubo, kuris išlaiko radiojo valandėlę, narių metinis susirinkimas. Jame buvo aptariami visi su radiojo valandėlės išlaikymu ir programų vedimu susiję reikalai.

Valdyba ir revizijos komisija padarė pranešimus. Nariai pasisakė kokių radiojo programų jie norėtų. Susirinkimas buvo gausus.

Išrinkta nauja klubo valdyba, kuri pareigomis pasiskirstė taip: Stasys Paltus — pirmininkas, Vladas Gylis ir Juozas Gedmintas — vicepirmininkai, Danutė Kaškelienė — sekretorė ir Juozas Mitkus — kasininkas.

Iš buvusios klubo valdybos pasitraukė Stasė Pautienienė, prof. J. Kuprionis ir Vl. Šimoliūnas. Susirinkimas pareiškė jiems nuoširdžią padėką, kad be jokio atlyginimo dirbo aukodami savo liuoslaikį ir lėšas. Visi gerai žino, kad lietuviškų radiojo programų sudarymas pareikalauja daug laiko, energijos ir sugebėjimų.

Stasė Pautienienė buvo viena šio radiojo steigėjų ir 6 metus be pertraukos dirbo su pasi-sventimu, aukodama savo liuoslaikį ir sugebėjimus. Klubo nariai tikisi, kad S. Pautienienė ir toliau talkins radiojo programų parengime. —J.G.

Lietuviškų knygų platinotojui Vacui Prižgintui Simasas Kudirka rašo autografą ant knygos "Day of Shame", kada Kudirka dalyvavo Liet. Fronto Bičiulių surengtame politinių diskusijų savaitgalio sausio 26 Los Angeles, Calif. Nuotr. L. Kinto

IŠ VISUR

— Pasaulio Lietuvių Katalikų Bendruomenės 1974 m. visuomenininko premija paskirta Londone gyvenančiam Stasiui Kasparui už jo lietuvišką religinę bei tautinę veiklą. 500 dol. premijos mectenatas yra kun. dr. J. Prunskis. Šių metų vertintojų komisija: Pranas Makūnas, kun. Steponas Matulis, MIC, Janina Narbutienė, Juozas Šukaitis ir Jonas Zokas. Jų sprendimą patvirtino PLKB centro valdyba.

— Belgijos lietuvių Vasario 16 paminėjo Liezo mieste. Mišias koncelebravo Prancūzijos lietuvių kapelionas kun. J. Petrošius ir kun. P. Urbaitis iš Romos. Minėjimas pradėtas Belgijos LB pirm. Stasės Dominaitės-Baltus įvadiniu žodžiu. Rašytojas E. Cinzas kalbėjo apie aktualiausias Belgijos lietuvių problemas. Lietuviškų dainų ir šokių pyne atliko Gintaro ansamblis su pianistu Fr. Baltus ir akordeonistu Adamavičium. Šis ansamblį vadovaujama Stasės Baltus, sudaro mišrių ir belgiškų šeimų vaikai.

— Pietų Amerikon daugelis lietuvių nuvyko 1926-29. Taigi 1976 laikomi lietuvių emigracijos auksinės sukakties metais. Šis įvykis bus atitinkamai atžymėtas trečiame PL jaunimo kongrese.

— Keleivio suaktyviniame bankete balandžio 27 dainuos solistė Birutė Aleksaitė, kuriai akomponuos dr. Vytenis M. Vasyliūnas, ir komp. Julius Gaidelio vadovaujamas vyrų sekstetas. Keleivis mini 70 metų jubiliejų.

— Sesečių Trio — Ramunė, Joana ir Teresė Drūtytės, akt. Eglė Vilutienė atliks meninę programą ALTS-gos Chicago skryžiaus pavasario balių gegužės 10 Lietuvių Tautinių namų salėj.

— Inž. Bronius Galinis, ALIAS Centro Valdybos nuolatinis narys po sunkios, bet sėkmingos širdies operacijos, kurią padarė prof. dr. Richard J. Cleveland New England Medical Center Tafto universiteto ligoninėje, sugrįžo į namus ir žmonos Irenos slaugomas atsigauja sveikatoje. Jis tikisi gegužės mėn. sugrįžti į darbą.

— D. Britanijos Lietuvių Sąjungos 27-tasis atstovų suvažiavimas įvyko kovo 15-16. Į naują valdybą išrinkta: pirm. J. Alkis, vicepirm. Z. Juras, II vicepirm. S. Kasparas, sekr. A. Pranckūnas, ižd. B. Butrimas, atstovas jaunimo reikalams A. Vilčinskas, atstovas ekonominiams reikalams S. Nenortas. Lietuvių Namų bendrovės pirmininku išrinktas S. Nenortas, sekr. A. Pranckūnas. Tarybos pirmininke išrinkta A. Kučinskienė, sekr. K. Bivainis.

— Grandinėle, Clevelando lietuvių tautinių šokių ansamblis, gegužės 10 atliks programą Toronto lietuviams.

— Vytautas Bireta Toronto LB apylinkės valdybos buvo išrinktas Toronto Lietuvių Bendruomenės pirmininku. Jis ilgametis lituanistinės mokyklos mokytojas, aktyvus jaunimo ir sporto veikloj.

— Mums pranešama, kad dar galima įsigyti antrosios laidos su žemėlapiu anglų kalba studiją "THE LITHUANIAN STRIP IN SOVIET-GERMAN SECRET DIPLOMACY, 1939-1941". Užsakymus siųsti: Dr. Bronis Kaslas, Wilkes College, Wilkes Barre, Pa. 18703. Kaina su persiuntimu 1 dol.

— Nauji Darbininko skaitytojai: J. Fiscaro, Falsom, Pa., kun. J. Marčiulionis, Chicago, Ill. Užsakę kitiem: M. Pauliukonis, Worcester, Mass. — A. Šermukšniui, Morningdale, Mass., J. Baltrus, Du Bois, Pa. — O. Metalonis, Du Bois, Pa. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojams. Naujiem prenumeratorių Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 8 dol. Atnaujinant prenumeratą visiem 10 dol. metam.

JUOZA VALIUŠAITI AMŽINYBĖN PALYDĖJUS

Gyventi ateinam ir amžinybėn išeinam, — jau toks gyvenimo paradoksas. Gyvenimas tai kelionė, kur tam tikromis progomis sustojama įvairiose stotyse.

Pirmoji jo stotis buvo Lietuva, žaliasis kaimas, gausi šeima, troškimai ir veržimasis. Visos jo stotys buvo reikšmingos, nes jose, būdamas veržlus ir energingas, drąsus ir rūpestingas, gabus ir draugiškas, prasmingai pasireiškė. Sustotose stotyse jis paliko pėdsakus, kad tikrai žmogui buvo, savo artimiesiems, draugams, bičiuliams, bendraminčiam, o svarbiausia artimo pagalbai ir pavergtai tėvynei.

Savo būdu jis buvo retas entuziastas. Visur ten, kur rikiuojasi žodžiai — padėti, paremti, sušelpiti, atlikti, jis buvo pirmas, atvira širdim ir atviru nemeluotu ir nesuvaidintu dosnumu. Jei jis rinko aukas, o taip dažniausiai būdavo, Balfui, Tautos

Juozas Valiušaitis

ar Lietuvų fondui, Vasario 16-tos gimnazijai ar kitam bet kuriam naudingam reikalui, aukų lape buvo pirmas su dosnia auka, kad visi kiti taip pat būtų dosnūs. Jis mėgo be jokio pasigyrimo, ypač savo Stainfordo

koloniją centrinen įstaigon pristatyti su apvalia suma, ją išbalansuodamas savo pinigais.

Jo pasamonėje niekad nėra buvę ko nors negalimo. Viskas galima, jei yra tik noro ir nuširdumo, — nekartą yra sakęs. Jis visada siekė visuotinumą. Visų reikalas, visų pareiga, visų pasišventimas jį žavėjo ir skatino.

Jei iki šiol čia tesuminėti tik gerojo samariečio polėkiai, tai dar tenka priminti, kad velionis buvo taip pat vienas iš tų, kurių rūpėjo lietuviškos kultūros reikalai. Visais jos laimėjimais ir pralaimėjimais jis nuširdžiai sielojosi.

Spauda, knyga, dailė, daina, muzika, šokis — jį domino, žavėjo ir to viso puoselėtojus jis gėrbė ir jais didžiavosi.

Jam visą gyvenimą rūpėjo lietuviškoji garbė, prasmingas įnašas kitų tautų tarpan, o daugiausia tėvynės savarankiškumas ir laisvė.

Atgimimo sąjūdžio rėmuose tie jo siekiamieji idealai sutilpo, ir užtat jis buvo griežtas tuose principuose sau ir kitiems, bet niekad nepaneigė kito principų ir įsitikinimų.

Reikšmingai buvo tarta, draugų vardu su juo atsisveikinant paskutinėje žemiškoje stotyje, šie V. Kudirkos žodžiai:

*Jeigu audra ištikus verstų stulpą vieną
Iš tų, kurie prilauko jūsų namo sieną,
Namas negrius — iš baimės jęs neišlakstytų,
Tik vieton ano stulpo tąją pačią dieną
Tuoj kitą statukit!*

Deja... vargu ar greit bus ras-tas pakaitalas?...

Jo darbai, draugystė ir bičiulystė ilgai išsilaikys mūsų širdyse!

Išėkis ramybėje
Jonas Rūtenis

BROCKTON, MASS.

Sandaros salėj vasario 8 įvyko Šv. Kazimiero lietuvių parapijos choristų susitarinimo vakarienė. Choristai su šeimomis, choro vedėjas komp. Julius Gaidelis ir svečiai maloniai praleido keletą valandų besivaišindami. Turėjo progos ir pasižinti.

Vakarienes metu parapijos klebonas kun. Petras Šakalys pasisakė, kad jis labai džiaugiasi savo parapijos choru ir yra dėkingas vedėjui ir choristam už jų pastangas ir pasišventimą. Tėvas A. Jurgelaitis, OP, kuris dažnai talkina parapijos kunigam, irgi chorą labai išgyrė, linkėdamas jam ilgus metus džiuginti parapičius ir kelti jų dvasią.

Pobūvio dalyvius savo dainomis maloniai nuteikė solistai Benediktas Povilavičius ir Norbertas Lingertaitis.

Savanasis kūrėjas ir vyriausias amžium choristas Fulgintas Janonis buvo pagerbtas sugiedant jam ilgiausių metų ir palinkint ir toliau būti aktyviu choro dalyviu.

Verbų sekmadienį, kovo 23, Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje buvo suruoštas religinis koncertas. Dalyvavo solistai Daiva Mongirdaitė-Richardson, Benediktas Povilavičius ir Stasys Liepas. Koncertui drigavo komp. Julius Gaidelis.

Brocktono vyčių ir LRK Moterų Sąjungos pastangomis kovo 8 salėj po bažnyčia buvo bendri pusryčiai, kuriuose dalyvavo daug mokyklinio amžiaus jaunimo ir nemažas skaičius parapičių.

Pusryčių dalyvius sveikino parapijos klebonas kun. P. Šakalys ir iš Romos atvykęs vyskupas A. Deksnys, kuris tą dieną aukėjo mišias ir pasakė turiningą pamokslą. Taip pat susirinkusius sveikino ir svečias tėvas A. Jurgelaitis, OP.

Lietuvių Atletų Klubo sportininkės, pereitą savaitgalį kovojusios Chicago pirmenybėse. Iš kairės, apatinė eilė: R. Vilgalytė, R. Vebeliūnaitė, A. Katinaite, D. Liogytė. Antroji eilė: D. Vebeliūnaitė, D. Jasaitytė, V. Šlapelytė, R. Galinytė ir V. Katinaite. Viršutinė eilė: vadovė V. Vebeliūnienė, D. Gvildytė, R. Liogytė, L. Naronytė, D. Miklaite ir E. Zikaraitė.

New Yorko taut. šokių grupės šokėjai švenčia savo veiklos 25 metų sukaktį. Pirmoji eilė sėdi: D. Vaicekauskaitė, L. Birutytė, M. Matulaitytė, D. Bagdžiūnaitė, E. Šukytė, O. Matulaitytė, G. Simonaitytė, A. Rygelytė. Antroji eilė: D. Jūrytė, A. Bružaitė, A. Menčiūnaitė, R. Ašbergaitė, vadovė J. Matulaitienė, A. Ošlapaitė, R. Oniūnienė, R. Krapovickaitė, A. Staknytė. Trečioji eilė: J. Juška, R. Balsys, R. Balkus, J. Vainius, V. Mikalauskas, A. Bručas, A. Dambriūnas, J. Oniūnas, T. Bagdas, E. Karmazinas. Nuotr. L. Tamošiūčio

Prof. J. Brazaičio pagerbimo akademijoje balandžio 13 Kultūros Židinyje. Iš k. I-e eilėje: dr. P. Kisieliūsis, Tėv. V. Gidžiūnas, OFM, dr. J. Kazickas, dr. Br. Radzivanas, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, pulk. K. Škirpa, dr. A. Damušis, V. Vaitiekūnas, dr. K. Ambrozaitis; II-e eilėje: P. Ažuolas, dr. J. Lenkaitis, dr. V. Majauskas, dr. A. Razma, H. Kačinskas, St. Santvaras, J. Rūtenis, V. Radzivanas, A. Balsys, P. Jurkus.

Prano Baltuonio medžio skulptūrų parodoje, kuri buvo surengta vyr. skaučių židinio Vilijos balandžio 19-20 Kultūros Židinio didžiojoje salėje. Iš k. rengėjos: A. Karmaziniene, Gr. Šimukonienė, Jadvyga Baltuonienė, G. Stankūnienė, Pranas Baltuonis, G. Kulpienė — židinių pirmininkė, R. Cesnavičienė, Ir. Alksnienė, A. Katinienė. Nuotr. L. Tamošiūčio

N.Y. MIESTO BIBLIOTEKOS MECENATO GIMINĖ

I redakciją užsuko svečias iš Philadelphia ir tuoj prieš akis išskleidė Darbininko pirmą puslapį (1974 spalio 11). Tokiu atveju pagalvoji, kad žmogus kuo nors yra nepatenkintas, atvyko pasiaiškinti, kodėl taip rašome.

Šis kartas buvo visai kitas, net labai retas atvejis. Svečias parodė Darbininko lapą, kur buvo aprašytos New Yorko miesto bibliotekos išlaidos, kai ten įmūriję memorialinę lentą došniam lietuviui Martynui Radtkei (jis testamentu bibliotekai paliko apie 380,000 dol.).

Svečias sako: — Aš esu jo giminė, noriu daugiau sužinoti, kaip visa tai įvyko, kaip jūs aprašėte.

Tokiu atveju prasideda pokalbis apie pavardę. Svečias ištraukė iš kišenės pluoštą dokumentų ir paaiškino, kaip tai atsitiko. Jo pavardė — **Herbertas Rotkis**, gimęs prie Tauragės, į Ameriką atvykęs 1955, prie Philadelphia pradėjo verstis prekyba, turėjo savo krautuvę, dabar turi kafeteriją, gyvena Cornwells Heights, Pa., įvairiose vietose turi įsigijęs žemės sklypus. Jo giminės pavardė buvusi irgi Radtke. Visi kilę iš Šilutės, kaip ir mecenatas Martynas. To mecenato Martyno tėvas ir svečio senelis buvę broliai, Šilutės apylinkės ūkininkai. Svečio tėvas, irgi Martynas, iš ten išsikėlė ir gyveno prie Tauragės, kur išmoko staliaus amato. Svečio tėvas dar ir dabar tebėra gyvas ir gyvena Vilniuje.

Giminės pavardę pasikeitusi, kai reikėjo tarnauti kariuomenėje. Kariuomenėje ir pavadinę — Rotkis. Svečias girdejas apie giminę Amerikoje, bet su juo nepalaidė jokio ryšio. Žinojo, kad

KULTŪROS ŽIDINIUI (PIANINO FONDUI) AUKOJO

Herbertas Rotkis Darbininko redakcijoje

sesuo gyvena Šilutėje, kad vienas brolis iškeliavęs į Vokietiją.

Svečias Herbertas Rotkis Darbininko neskaitė (tik dabar užsi-prenumeravo). Jam tą lapą atsiuntė iš mokyklos geras draugas J. Gečas, anksčiau gyvenęs New Yorke, paskui išsikėlęs į Dayton, Ohio. Pagal laikraštį pirmiausia ir atvyko pas mus. Redakcija jam atidavė visą informacinę literatūrą, kurią turėjo surinkusi, ir patarė pirmiausia nuvažiuoti į New Yorko miesto bibliotekos administraciją, ten jis galės daugiau patirti, kur tas jo tolimas giminė gyveno, ką jis čia daugiau veikė. Pagaliau jis nėra matęs nei įmūrytos lentos, kuri visiem skelbia apie jauną imigrantą iš Lietuvos, kaip jis mokėsi iš tos bibliotekos knygų ir kaip praturtėjo. Ir verta pažinti savo giminės darbus ir jais pasidžiaugti ir pasididžiuoti.

Po 100 dol. — kun. V. Dabušis, Paterson, N.J.; kun. D. Pocus, Kearny, N.J.; kun. L. Budreckas, Glen Cove, N.Y.; dr. A. Starkus, Brooklyn, N.Y.; Amelija Sinusienė, Brooklyn, N.Y.; dr. J.A. Kazickai, Greenwich, Conn.; J. N. Ulėnai, Dix Hills, N.Y.; G.R. Rajeckai, Maspeth, N.Y.; P.M. Paliai, Richmond Hill, N.Y.; A. Milukas Trainis, Richmond Hill, N.Y.

80 dol. J. Jurkuvėnas, Brooklyn, N.Y.

Po 50 dol. — kun. A. Račkauskas, Brooklyn, N.Y.; K. Krusinskas, Brooklyn, N.Y.; L. Bilelis, Valley Stream, N.Y.

Po 20 dol. — J.E. Liaukai, Woodhaven, N.Y.; J. Pažemėnas, Queens Village, N.Y.; N.N., Linden, New Jersey; Juozas ir Jonas Tamošauskai, Mt. Vernon, N. Y.; P. E. Minkūnai, Woodhaven, N.Y.; N.N., Amsterdam, N.Y.; S.S. Vaškiai, So. Ozone Park, N.Y.; A. Pumputis, Glendale, N.Y.; John Juska, Hohokus, N.J.; Jadvyga Savickas, Nashua, N.H.

15 dol. — S. Damiene, D.D.S., Ridgewood, N.Y.

Po 10 dol. — A. Uknevičius, Woodhaven, N.Y.; J. Meskauskas, Brooklyn, N.Y.; P. Bielskus, Brooklyn, N.Y.; J.V. Rūteniai, Merrick, N.Y.; S.P. Leveckiai, Edison, N.J.; V. Radzivanas, R. Hill, N.Y.; J. Žaliaduonis, N.Y.C.

5 dol. — kun. A. Kardas, New York City.

Visiems aukotojam nuoširdus ačiū.

ŽMOGUS IR TILTAS K. ŽIDINIO SCENOJE

Balandžio 12, šeštadienį, K. Židinyje viešėjo Hamiltono teatras Aukuras ir suvaidino Anatolijaus Kairio 3 veiksmų dramą "Žmogus ir tiltas". Režisavo pati teatro vadovė Elena Kudabienė-Dauguvietytė. Veikale tik 5 veikėjai. Jie visi atskrido lėktuvu iš Hamiltono, iš Rochesterio, N.Y., atskrido grimuotojas Stasys Ilgūnas.

Veikalo istorija

Kai 1971 buvo minima 1941 metų sukilimo sukaktis, tai Liet. Fronto Bičiulių vadovybė užsakė pas dramaturgą Anatolijų Kairį parašyti tą progą dramą. Ir jis parašė, rodos, net dvi dramas. Turėjo dramą pastatyti Clevelando teatro mėgėjų grupė, bet jos nepastatė. Tada iniciatoriai kreipėsi į Aukurą, kad jis uždegtų savo rampos šviesas ir veikala suvaidintų. Aukuro teatras tai ir padarė. Veikalą pastatė, vaidino Hamiltone, Chicagoje ir dabar — New Yorke.

Veikalo tema

Dramaturgas pasirinko iš sukilimo momentą, kaip apgynė Vilijampolės tiltą Kaune. Žmogus nupiovė laidus, kurie turėjo išsprogdinti dinamitą. Jis pats žuvo ant tilto. Aleksoto tiltas buvo susprogdintas. Ten, tiltą beginant, žuvo lakūnas Dženkaitis. Tie abu tiltai ir buvo paimti kaip medžiaga dramai. Šalia pridėtas žmogus su savo rūpesčiais.

Jonas, vyriausias veikėjas, gauna įsakymą nukirpti abiejų tiltų laidus ir tiltus apginti. Sun-

ku patikėti, kad vienam duotų tokį įsakymą — du tiltus apginti. Jis didžiuojasi tuo heroišku žygiu ir nesibijo eiti ir laidus nukirpti. Pasielkia savo draugą Juozą, technikos studentą, kuris projektuoja tiltą. Tai būsiąs nepaprastai didelis ir gražus tiltas per Nemuną, Lietuvos pasi-didžiavimas, technikos stebuklas. Juozas kalba apie matematiką, dirba ir tuo metu, kai aplinkui eina sukilimas. Sunkiai patikimas tas jo darbas. Vargiai galėjo toks būti anuo metu Kaune. Bet jo draugas Jonas jį prikalbina eiti ir padėti ginti tiltus.

Abu vyrukai turi po merginą, sužieduotines. Jono mergina Aušra žiūri tik savo laimės, nori išvažiuoti iš miesto, kenčia, kad Jonas toks neatviras. Antroji mergina Laima, Juozo sužieduotinė, įsitraukusi į pogrindį, ryšininkė, aktyvistė. Ji daug ką sujungia ir atjungia ir ragina abu eiti ir atlikti savo uždavinį.

Tarp jų maišosi Vincas, parsidavęs režimui žmogus, kuriam rūpi tik karjera. Jis visus seka, stengiasi laimėti Aušros simpatijas, siūlo jai net bėgti, bet paskui paskelbia, kad ji bus tuoj suareštuota. Aušra tada jį nušauka, ir jis net nesvyravęs nugriūva scenoje.

Iš patriotinio epilogo sužinome, kad abu vyrai žuvo begindami tiltus. Per radiją paskelbia, kad atstatoma nepriklausoma Lietuva ir pradedamas net himnas. Laima prikalbina ir savo draugę Aušrą stoti į partizanų eiles ir jai ant rankos užriša trispalvę juostą. (Sunku įtikėti,

kad sukilėliai būtų nešioję tokius rankos raiščius, nes taip labai lengvai išiduoti, kas esi).

Veikalas daugiau suprantas ir traktuotas kaip kokia novelė. Dramos konfliktas pradžioje labai mažas. Veikėjai kalba, fantazuoja, poetizuoja apie matematiką, gyvenimą, tiltą. Trečiam veiksmė jau išsilygina, atsiranda ir didesnis konfliktas, ir žiūrovą labiau pagauna. Veikale kalbama apie karą, sukilimą, bet jo žiūrovai nejaučia. Viskas tai vyksta kažkur kitur, o ne šalia tų veikėjų. Veikale nemaža patoso, pakilios frazės, deklamavimo apie tėvynės meilę.

Vaidintojai

Jono vaidmenį vaidino Balys Juodelis, Juozą — Alfonsas Stanevičius, Vincą — Vytautas Staškevičius, Laima — Lina Verbickaitė, Aušra — Marytė Kalvaitienė. Grupė vaidino visi pagau-nančiai. Iš jų bene labiausiai išryškėja Lina Verbickaitė. Jos žodis skambus, įtikinąs. Visi kūrė charakterio apybraižas.

Pradžioje spektaklis ėjo per tyliai. Sunkiai jiems sekėsi permesti žodį per rampą. Paskui išsilygino. Bet jį žodį jie galėtų daugiau dėmesio kreipti. Žodžiai susilieja. Jie neišsilykina ir neiškyla.

Kiek silpnokai veikė garsų efektai. Ten dažnai per radiją kalba, ir ta kalba buvo perduota nešvariai, vos vos buvo galima suprasti.

Spektaklio aprėminimas

Spektaklio pradžioje Irena Veblaitienė per garsiakalbį padarė įvadą, primindama, kokia proga tas veikalas parašytas, kam jis skiriamas. Taip pat ir veikalo gale scenoje pasirodė dr. Br. Radzivanas, padėjo vaidintojam, merginos atnešė krepšį gėlių, gi Irena Veblaitienė pasveikino Aukurą jos 25 darbo metų sukakties proga ir paskaitė specialų adresą, kurį paskui įteikė vadovui E. Kudabienei. Pabaigai sugiedota Lietuvos himnas.

-o-

Žmonių atsilankė kokie 350-400. Galėjo būti ir daugiau. Teatrą pasikvietė Liet. Fronto Bičiulių New Yorko sambūris.

JAUNIMO KONGRESO REIKALAI NEW YORKE

Kandidatai į trečią pasaulio jaunimo kongresą, įvykstantį Pietų Amerikoje, iki balandžio 25 turi pristatyti rinkimų komisijai savo pareiškimą bei išpildytas užduotis. New Yorko apygardai yra skiriamos trys atstovų vietos. Rinkimo komisijai galima pranešti telefonu 296-8607. Iki balandžio 25 rinkimo komisijai taip pat turi pranešti savo sutikimą kandidatai į JAV Lietuvių Jaunimo Sąjungos tarybą. Iki šiol iš vietinio New Yorko jaunimo rinkiminė komisija nėra gavusi nė vieno pareiškimo. Jei ši padėtis nepasikeis, New Yorko apygarda neteks savo trijų atstovų į kongresą. Atstovų vietos bus atiduotos kitom apygardom, kurios turi nedaud atstovų vietų, o daug kandidatų. Norintieji kandidatuoti prašomi kuo greičiau pranešti New Yorko rinkiminei komisijai.

NEW JERSEY JAUNIMO DĖMESIUI

Norį kandidatuoti į III PLJK atstovus raginami kiek galint greičiau kreiptis į New Jersey apygardos atstovų rinkimų komisiją, kuriai priklauso dr. Jokūbas Stukas (pirm.), Kazys Jankūnas ir Antanas Dambriūnas. Kreiptis kom. pirm. adresu: 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092. Tel. (201) 232-5565. Pagal susitarimą su LJS valdyba Chicagoje, kandidatai į atstovus turi komisijai pristatyti ir visus uždavinius atlikti iki balandžio 25. Rinkimai įvyks gegužės 10-11.

Rengėjai padarė vieną gražų mostą — mokykliniam jaunimui bilietus davė nemokamai. Ir tai jaunimui patiko. Jaunimo buvo nemažas būrys.

Jaunimas prieš spektaklį ir per pertraukas taip pat rinko parašus laiškam.

Po vaidinimo žmonės turėjo progos dar pasisvečiuoti mažojo salėje. Atskirame kambaryje buvo surengtos vaišės aukuriečiam ir kviestiniam svečiam. Ten malonios nuotaijos pabendrauta. Pernakvoję visi artistai išvyko į Waterbury, Conn., kur sekmdienį suvaidino tą patį veikala. (p.j.)

A.A. JUOZUI VALIUŠAIČIUI ATMINTI KULTŪROS ŽIDINIUI AUKOJO:

50 dol. — Stasys ir šeima Lio-giai.

30 dol. — Juozas ir Jadvyga Lukošiai.

25 dol. — Vytautas ir Stefa Vaitužiai.

Po 20 dol. — Vladas ir Albina Balsiai; Antanas ir Rasa Razgaičiai.

Po 15 dol. — Petras ir Genė Šlapeliai; Jonas ir Joana Kariai.

Po 10 dol. — Vladas ir Rozė Bariai; Antanas ir Vanda Cruzdziai; Augustas Ramanauskas.

Po 5 dol. — Juozas ir Adelė Janiūnai; Jonas ir Emilija Šauliai; Stasys ir Albina Lipčiai; dr. Henrikas Lukaševičius.

Velionio našlei, sūnui, broliam ir artimiesiems reiškiamo nuoširdžia užuojautą, o visiem aukotojam lietuvišką ačiū.

Lituanistikos Instituto suvažiavime gegužės 16-18 bus du paskaitininkai iš New Yorko valstijos: dr. Antanas Klimas iš Rochesterio universiteto ir dr. Julius Slavėnas iš N.Y. universiteto Buffalo kolegijos. Iš viso bus 20 lituanistinių paskaitų. Suvažiavimas vyks Lietuvių Namuose Cleveland, Ohio. Banketas bus gegužės 17 d. 8 val. vak. Suvažiavimas kviečiami visi, kurie domisi Lietuvos istorija, kalbotyra, literatūra ir kitomis lituanistikos sritimis.

KVIETIMAS Į 1975 M. AŽUOLO-GINTARO MOKYKLAS

Subendrintomis skaučių seserijos ir skautų brolijos pastangomis ir šiais metais yra sudaryta galimybė būsimiems skaučių ir skautų vadovam rimčiau pagilinti skautišką patyrimą, įsijungiant į Ažuolo-Gintaro vadovų lavinimo mokyklas.

Praktiškoji mokyklos dalis — stovykla vyks nuo liepos 5 iki liepos 13. Vieta: Camp Massasoit, apie 30 mylių į pietus nuo Bostono prie Plymouth, Massachusetts. Stovykla bus administruojama nepriklausomai nuo jokių kitų stovyklų. Ažuolo pastovyklei vadovaus brolijos VS pavad. v.s. Česlovas Kiliulis, o Gintaro pastovyklei — seserijos vadovų lavinimo sk. v.ja s. Laima Kiliulienė. (Jų adresas: 51 Torrey St., Dorchester, Mass. 02124)

Į mokyklą priimami: skautės nuo 15 metų ir skautai nuo 17

Smuikininkas Izidorius Vasyliūnas ir kompozitorius Julius Gaidelis. Nuotr. V. Maželis

VASYLIŪNŲ PAVASARINIS KONCERTAS

metų, o išimtiniais atvejais ir jaunesni su specialia tuntininkų rekomendacija. Registruotis prašoma per tuntininkus iki birželio 1. Registracijos mokestis 10 dol., o visos stovyklos mokestis (reg. mokestį įskaitant) yra 55 dol. Kadangi iš dalyvių bus reikalaujama dar prieš stovyklą atlikti dalį rašto darbų, prašoma registracijos neatidėlioti.

Užsiregistravusieji pilnesnes informacijas gaus tiesioginiai iš Ažuolo-Gintaro mokyklų vadovų. — LSB Inf.

— Toliūs Šlutas, Chicago Lietuvos televizijos vadovas, ruošia vienos valandos filmą "Lietuviškos vestuvės", talkinamas Irenos Smiellauskienės vadovaujamo tautinių šokių ansamblio "Grandis". Filmui bus panaudoti šio ansamblio daug kur vaidintų "Lietuviškų vestuvių" fragmentai.

LAIŠKAI JAV KONGRESMANAM

New Yorko Amerikos Lietuvių Tarybos iniciatyva spausdinamas laiško pavyzdys JAV atstovų rūmų nariam. Laišką galima perrašyti arba iškirpti ir siųsti, pridėnant kongresmano vardą ir pavardę "The Honorable N.N.". Apačioje siuntėjo parašas ir adresas.

NEW YORKO SENATORIAI

Jacob K. Javits
James L. Buckley

NEW YORKO KONGRESMANAI

Otis G. Pike — Riverhead
Jerome A. Ambro Jr. — East Northport
Thomas J. Downey — W. Islip
Norman F. Lent — Baldwin
John W. Wylder — Mineola
Lester L. Wolff — Great Neck
Joseph P. Addabbo — Ozone Park
Benjamin S. Rosenthal — Flushing
James J. Delaney — L.I. City
Mario Biaggi — Bronx
James H. Schever — Floral Park
Shirley Chisholm — Brooklyn
Stephen J. Solarz — Brooklyn

Frederick W. Richmond — Brooklyn
Leo C. Zeferetti — Brooklyn
Elizabeth Holtzman — Brooklyn
John M. Murphy — Staten Island
Edward I. Koch — New York
Charles B. Rangel — New York
Bella S. Abzug — New York
Herman Badillo — Bronx
Jonathan B. Bingham — Bronx
Peter A. Peyser — Irvington
Richard L. Ottinger — Pleasantville
Hamilton Fish Jr. — Millbrook
Benjamin A. Gilman — Middletown
Matthew F. McHugh — Ithaca
Samuel S. Stratton — Amsterdam
Edward W. Pattison — W. Sand Lake
Robert C. McEwen — Ogdensburg
Donald Mitchell — Herkimer
James M. Hanley — Syracuse
William F. Walsh — Syracuse
Frank Horton — Rochester
Barber B. Conable, Jr. — Alexander
John J. LaFalce — Kenmore
Henry J. Nowak — Buffalo
Jack F. Kemp — Hamburg
James F. Hastings — Caneadea

House of Representatives
Washington, D.C. 20515

Dear Sir:

The plight of the oppressed Baltic States has been ignored for far too many years. After reading that you are taking a sympathetic stand on this issue, I would like to express my most heartfelt gratitude to you and respectfully request your continued support for nonrecognition of the illegal occupation by the Soviet Union of Estonia, Latvia and Lithuania.

Any man who is dedicated to the principles of freedom and justice should not tolerate the subjugation of the Baltic Nations by the Soviet Union. Please support House Concurrent Resolution 165.

Very truly yours,

PLANUODAMI ATOSTOGAS, ATSIMINKITE PRANČISKŲ VASARVIETĖ KENNEBUNKPORT, MAINE

Vasarvietė — prie pat Atlanto, Labai gražus parkas, Maudymosi baseinas, Teniso aikštė.

Maistas geras, kambariai patogūs, Kainos prieinamos.

Lietuviška nuotaika, Kultūriniai renginiai: koncertai, literatūros vakarai, šokiai, vėžių vaišės...

Vasarvietė yra garsioje Amerikos kurorte.

Svečių nuotaiką kelia lietuviškos šventovės ir meno kūriniai.

INFORMACIJAI ADRESAS:

Rev. Superior
Franciscan Monastery
Kennebunkport, Maine 04046
Tel. (207) 967-2011

LITHUANIAN MUSIC HALL ASSOCIATION — LIETUVIŲ NAMŲ BENDROVĖ — 2175 E. Allegheny Ave., Philadelphia, Pa. Kviečia visus!

CLEVELANDO VYRŲ OKTETO su soliste IRENA GRIGALIŪNAITE KONCERTĄ — VAKARĄ

kuris įvyks š. m. gegužės 3 d. 7:30 val. vak.

Po koncerto šokiai, grojant Larry Salkin orkestrui, valgių ir gėrimų bufetas

Įėjimo auka \$5 ir \$4, moksleiviams \$3

Bilietus iš anksto galima įsigyti Bendrovės namuose ir pas platintojus

Vaikų knygelę vysk. M. Valančius parašė 1864 metais ir tais pačiais metais išspausdino, greičiausiai Vilniuje Zavadzko spaustuvėje. Knygslė buvo iliustruota. Kaip pats Valančius rašo savo užrašuose, — knygelė labai patiko vaikams.

Kokie buvo ano meto vaikai, apie ką jis ten pasakoja ir kaip pasakoja, galite sužinoti dabar knygelę paskaitydami. Ji buvo daug kartų leista. Brooklyn 1952 išleido Gabijos leidykla. Ribotą egzempliorių skaičių dar turi Darbininko administracija. Kaina — 1 dol.

Aidai —

kultūros žurnalas —
šiemet švenčia 25 metų
sukaktį, kai jie leidžiami
Amerikoje.

Ar juos prenumeruojate?

SPORTAS

XXV ŠALFAS SAJUNGOS ŽAIDYNĖS

Chicago balandžio 19-20 įvyko didžiulė lietuvių sporto šventė. Keli šimtai jaunų, lietuviškų veidų tenai dar kartą įrodė, kad mūsų jaunimas dar vis noriai dalyvauja lietuviškam sporto judėjime. Jubiliejinės pirmenybės dalyvavo 13 sporto klubų. Chicago miestui atstovavo Lituanica, žaidynių rengėjai — Neris klubas. Žara, Cicero Ateitis ir Vėtra. Kanados atstovai — Hamiltono Kovas, Toronto Aušra ir Toronto Vytis. Rytų apygarda — Bostono Grandis, So. Bostono Lietuvių Pilečių Klubas ir New Yorko Lietuvių Atletų Klubas. Kiti miestai — Detroito Kovas ir Clevelando Žaibas.

Jubiliejinį žaidynių vyrų A klasės krepšinio meistrų tapo Bostono L.P. Klubas, įspūdingai baigmėj laimėjęs prieš Chicago Nerį 129:119 pasekme. Vyrų B klasės kaimėtojas — Cicero Ateitis, Jaunių A grupės meistras — Chicago Lituanica. Jaunių B pirma vieta — Neris ir jaunių C taip pat Neris, baigmėj nugalėjusi New Yorko LAK. Mergaičių krepšinio nugalėtojas — Toronto Vyties merginos.

Vyrų tinklinį laimėjo Bostono Grandis, moterų A klasėje — Cicero Vėtra, moterų B klasėje — Detroito Kovas, mergaičių A — Vėtra, mergaičių B irgi Vėtra, o berniukų — Toronto Vytis.

Iš šių pirmųjų žinių matosi, kad šiomet buvo gerų Bostono vyrų, jauniuose tebesipešė Neris su Lituanica, o moterų tinklinį valdė Cicero Vėtra. Nedalyvavus keliems svarbiems varžovams (vyrų tinkl. — Baltimorė ir Clev. Žaibas, moterų tinkl. — Clev. Žaibas ir vyrų A krepš. — New Yorko LAK), gal neišaiškėjo tikras šių metų meistrų vardas, bet dalyvavusieji parodė puikų žaidimo lygį, tuo būdu padarydami žaidynes pasigėrėtinai sėkmingas. Plačiau apie pirmenybių pasekmes bus paskelbta vėliau.

Alg. Š.
ŠACHMATAI

Veda Kazys Merkis

— Anatolijus Karpovas paskelbtas pasaulio čempionu po to, kai FIDE negavo Fischerio sutikimo stoti į kovą dėl titulo. Dabar pranešama, kad oficialus "karūnavimas" pasaulio čempiono Anatolijaus Karpovo įvyks balandžio 24 Maskvoje. Karpovas džiaugiasi, kad šachmatų čempiono titulas grįžęs į Sovietų Sąją, bet jam nevisai malonu esą, kad neteko susitikti su Fischeriu dėl titulo. Iš Filipinų ateina žinia, kad jų šachmatų federacijos vicepirmininkas Florencio Campomanes kalbėjosi su Fischeriu telefonu ir pastarasis pareiškė rimto noro sulošti mačą prieš Anatolijų Karpovą Maniloje.

— Ispanija. Los Palmes tarptautinis turnyras sutraukė žymiuosius šachmatų didmeistrus: Talį, Petrosianą, Hortą, Ljubojevičių, Mackingą ir kitus. Po dviejų ratų po 2 taškus turėjo filipinietis Cardoso ir jugoslavas Ljubojevič.

— ŠALFAS rytų apygardos šachmatų p-bės, turėjusios įvykti balandžio 19-20 Bostone,

LOW SPRING PRICES
INSIDE/OUT PAINTING
VI 7-8006
NORMAN R. KEYES

NEURELL MOVING INC.
TELE. 675-5004 OR 328-8126
RATES VERY REASONABLE
24 HOUR SERVICE

CHARMGLOW BARBECUE
SALES PARTS AND ACCESSORIES IN STOCK
ALM PLUMBING SUPPLY
8728 18th Avenue
Visit Our Showroom
Phone: 256-8775

JOSEPH'S PAINTING
INTERIOR & EXTERIOR, BRUSH, ROLLER AND
SPRY. ALSO FIRE RETARDING PAINT FOR
BASEMENT CEILINGS ALL WORK INSURED
CALL FOR FREE ESTIMATE
(201) 451-2609

VIN'S HYDRAULIC JACK REPAIR
7401 17th Avenue Brooklyn, N.Y. 11204
449-7340
All Repairs Reasonably Prices 90 Day
Guarantee on Parts Installed Free Pick Up
and Delivery in Brooklyn

SCENIC
FOODERGONG LODGE
Modified American Plan
Color TV Pool Fine Dining Entertainment
Amish Tours Antiques Factory Outlets
Located 6 miles south of Exit 21 Penna. Turnpike
For colorful brochure write Foodergong Lodge,
U.S. Route 272 Ephrata, Lancaster Co., Pa.
17522 Tel. 717 859-1131

POTOMAC VALLEY
Equestrian Center
COED (9-18) Boarding, Mont. Co., Md. 30 minutes
from Wash., D.C. Each student assigned his own
horse, 3 hours riding daily, equine theory,
barn management, horse care. Sessions one to
six weeks. Recreational facilities include swim-
ming, tennis, trampolines etc. For Brochure write
P.O. Box 651, Rockville, Md. 20851.

RANDOM BACKPACKING
Are educational outdoor program and
group living experience for young men
and women ages 10-17. Operating
from a base camp in N.H. stressing
the development of non-competitive
attitudes in challenging group activities
with experienced leaders. June 28 —
July 35 — July 30 — Aug. 26. For information
contact: Cort Richardson, 47
Forest St. Newton Highlands, Mass-
achusetts 02181. Call (617) 965-0609.

LEISURE PLACES
Stay at scenic OCEAN GROVE, N.J.
1/2 blk. to beach, bdwk, restaurants,
Abbury PK. amusements convention
facilities & NY bus. All beaut. rede-
corated. Per week single occup \$35.
Double \$55. Monthly \$175 & \$180.
Season \$350 & \$450. Call (201) 775-
4319.

RED PINE CAMP
Minocqua, Wis., Estab. 1938
Personal attention to individual development of
girls & boys. Positive influence of capable staff.
Balanced program. Sailing, water skiing, all water-
front activities on private lake. Land Sports.
The Arts. Brochure
SARAH WITTENKAMP ROLLEY
RED PINE CAMP, MINOCQUA, WI 54548
(715) 356-6231

WARRENTON, VA. — 5 mi. So.
for sale by owner. 51 acre farm.
Small two-story house, approx.
400-ft. road frontage. Live spring
for cattle. Approx. 40 acres past-
ure. 2/3 term fenced. Call 604-
231-4285.

Englewood
HOTEL MOTOR INN

• HEATED INDOOR & OUTDOOR POOLS
• COCKTAIL LOUNGE • PRIVATE BEACH

Weekend Special now thru June 21 except
Holiday Weekends \$60 per couple 3 Days
2 Nites tax & tips not included. Includes Meals
Shrimp — Steak — Lobsters Breakfast of Your
Choice All Meals HOME COOKED AND Served on
Premises
Friday — Complimentary Buffet and Salad Bar
Your Hosts: Rico & Sis Pollano
Your Complete Family Resort
60 Broadway (617) 775-3900 (617)
587-9418 West Yarmouth Mass.

yra atšauktos ir šiemet nebeįvyks.

— Nugalėtas Harvardas. So. Bostono LPD šachmatininkai, baigdami 1974/1975 MET lygos sezoną, pasiekė stambų laimėjimą ir įveikė garsią Harvardo universiteto komandą 3-2. Amerikos tarpkolėginės Harvardas iškovojo trečią vietą po Chicago ir Toronto. Bostono MET lygos rungtynėse Harvardas antrojo vietoje po Boystono. Rungtynėse prieš Harvardą mum taškus laimėjo pirmosios trys lentos. Itin gražų laimėjimą išplėšė Algirdas Leonavičius, įveikęs stiprų Harvardo ekspertą.

— Švedijos jaunas didmeistris Andersson įveikė Danijos didmeistrį Larseną aštuonių partijų mače 5.5-2.5.

R.H. DRUKKER CONTRACTING
ASPHALT PAVEMENT SPECIALISTS COMMERCIAL
RESIDENTIAL COMPLETE CONSTRUCTION
RESURFACING, COLOR COATING LARGE AND
SMALL JOBS. FREE ESTIMATES. (201) 529-5511

CEMENT WORK
BRICK WORK—BLOCK WORK—PATIOS
STUCCO, ETC.
REASONABLE — FREE ESTIMATES
CALL (516) 226-4057

SIGMA TAF PAINT
CONTRACTORS INC.
Exterior & Interior. Private homes, Apts. hallways,
offices. Seaford work. Windows, Fire escapes,
railings. Reliable work. Quality material. For Free
Estimates Call 932-8727 22-14 Dilmars Blvd. Fully
Insured.

CERTIFIED WELDERS
Portable Service
B.E.M. Welding Corp
Iron Work Repairs Fabrication
24 HR. EMERGENCY SERVICE
(212) 359-6707

IVANKA'S GARDEN
203 FARNSWORTH AVE. BORDENTOWN, N.J.
FULL ASSORTMENT OF POTTED PLANTS IN
BLOOM GREEN PLANTS AND TERRARIUMS
FRESH FLOWERS AND ARRANGEMENTS FOR
ALL OCCASIONS CALL (609) 296-3020

COMPLETE RUBBISH REMOVAL
Demolition & Minor Repairs
(212) 389-3569
Serving You Is My Business

ED'S FLOOR SCRAPING
Floors Scraped & Refinished
All Floors Made Like New
Stained & Colored
Call (212) 779-2387

GREENE COUNTY ATHENS VILLAGE
2 FAMILY HOUSE PLUS STORE GOOD INCOME.
EXCELLENT CONDITION, OIL HEAT. MUST BE
SEEN \$45,000. FAIR SHAKE REALTY CORP.
GREEN LAKE RD. CATSKILL, N.Y. CALL (516)
943-6855 ASK FOR JOHN OR IDA CIPPITELLI

LEE & LEE WRECKERS
DEMOLITION WORK
DONE BY CONTRACT
(201) 461-5393

English Western Riding
Camp for Girls. 6-16. Beginning
and advanced horsewomen. June
26-Aug. 20. Qualified Instructors.
For Brochure — Meta Kelley, Box
27A, Ivy, Va., 22945.
804-293-5549

ALPENTREK
Magnificently located at Tin Cup, Colorado. Rock
Climbing Backpacking, Survival Skills, Wilderness
Camping. For Young and Women 15-21
Yrs. Old. Basic and Advanced Courses in all
phases of mountaineering. All equipment furnish-
ed. Expert professional leadership. Write for
brochure and schedule: Bob Balch, 4117 Rothing-
ton Rd., Ft. Worth, Tex. 76116

DEXTER PARK
PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

WELDING & BURNING DONE
IRON WORK — FIRE ESCAPES CELLAR DOORS
LONG ISLAND, QUEENS, BROOKLYN AREAS
CALL 7 A.M. — 9 P.M. 516 691-6480

CATSKILL, N.Y. AREA
SNACK BAR FULLY EQUIPPED
12 Acres Land, Greek. \$40,000 Fair
Shake Realty Corp. GreenLake Rd.
Catskill, N.Y. Call (518) 943-6855 —
John or Ida Cippitelli

Rough It Western-Style at
STECKMAN'S KIDS' RANCH
on the edge of Millford Lake the biggest lake
in Kansas, with 163 mile shoreline. Horseback
riding, riding lessons, swimming, archery, pack
trips, hay rides and fishing. Eat from a real
chuckwagon. Co-ed. 10-16. Write for brochure
Erschel Steckman, Box 28, Millford, KA 66514

MOVING — LOCAL OR LONG
DISTANCE
CARL'S THE BEST
CLIFFORD BROWN
Call (212) 860-8821

THE CHURCH FARM SCHOOL

A college preparatory, boarding school
for boys where the natural mother and
father are no longer living together.
Sons of active military personnel and
clergy accepted from this requirement.
Grades 7 through 12. Tuition, room and
board \$700.00 per year.
Located 25 miles west of Philadelphia,
write: Headmaster, Box 5, Paoli, Pennsylv-
ania 19301.

MIRRORS & GLASS
WALLS, CEILINGS, COMPLETE BATHS.
Pat Reilly (212) 746-0747
SERVING ALL QUEENS, NASSAU & SUFFOLK
24 HR. BOARD-UP-SERVICE

HOST MOTEL
Route 35 & New York Ave.
Neptune, New Jersey 07753
201 988-2200 David P. Reiser
Member of Timoa Inn
800-447-4470

J & F CONTRACTING
Aluminum Siding
Windows, Showers, Doors
Carpentry Work and Roofing
Call
212 384-1280

MAC THE PAINTER
INTERIOR/EXTERIOR PAINTING
WALLPAPERING FREE ESTIMATE ALL WORK
GUARANTEED
LIC NO. 692369
CALL MAC (212) 739-7008

CO-MAR CONSTRUCTION
& CONTRACTORS
Serving all of northern N.J. and parts of N.Y.C.
Complete package jobs or individual service
commercial residential industrial free estimates
Call now for Spring (201) 825-3517

Movers
Moving and Storage Local and Direct
Moving to Florida & California
FLORIDA & CALIFORNIA
EXPRESS CO.
(212) 639-2129

MARIO'S AUTO INSPECTION
SERVICE
MARIO DESANTIS, PROP. COMPLETE BRAKE
REPAIRS, FRONT END WORK — ELECTRICAL
WORK, TUNE-UPS OUR SPECIALTY AUTO
REPAIRS SKILLED MECHANICS. SHELL BAY
ROAD — MAYVILLE OPP. EXIT OF STATE
INSPECTION SYSTEM. PHONE: (609) 465-5807
CAPE MAY COURT HOUSE

UŽEIKITE IR PAMATYKITE SCHRAGER'S

Moderniausias baldus!

GERIAUSIA RŪŠIS
ŽEMIAUSIOS KAINOS

DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS

SCHRAGER'S
Salonų ir Miegamųjų Komplektai, Dinetės, Bufetai,
Atverčiamos Sofos, Foteliai, Atlošiami Foteliai, taip pat
Kilimai, Lempas, Matracai, Vieniški Baldai.

SCHRAGER'S

336 East 86th St. (tarp 1 ir 2 Aves.),
New York City Tel.: TR 9-0400

Atidara kasdien iki 8 val.

antradi. ir šeštadi. iki 6 val.

Mokėjimo sąlygos pagal pirkejo pageidavimą.

Kviečiame apsisiti Miramar motely ant Meksikos
įlankos kranto, privatus paplūdimys, modernūs vieno ir
dviejų kambarių butai, gražiai apstatyti, su virtuvėm,
vonia, dušu, vėsintuvais, spalvota TV. Atidara visus me-
tus. Kreiptis:

MIRAMAR MOTEL APARTMENTS
4200 Gulf Blvd.

St. Petersburg Beach, Fla. 33706

Tel. (813) 363-9964

A. Ir E. Bacevičiai, Sav.

JOE'S QUICK SERVICE
Serving all of northern N.J. and parts of N.Y.C.
Complete package jobs or individual service
commercial residential industrial free estimates
Call now for Spring (201) 824-3517

DON & JEANIE'S SUNOCO
Minor Repairs Road Service Tune Up Tires &
Accessories Member A.A.A., Satisfied Customers
are Our Best Ads.
THIRD & OXFORD ST. BELVIDERE, N.J.
CALL 201 475-4527
MR. DON & JEAN STULL OWNERS

CAVINO & SONS CONSTRUCTION
Concrete Work \$1.10 Sq. Ft. 4 inches
Deep Block Brick Tile Work,
Carpentry, Fully Insured
Call (201) 863-1611

EXPERT ROOFING COMPANY
NEW AND OLD REPAIRED, GUTTERS, LEADERS,
STORM WINDOWS AND DOORS WORK AND
MATERIAL GUARANTEED TO SATISFACTION
FREE ESTIMATES. CALL (201) 945-0318

CAMP SEQUOYA
In Blue Ridge Mts., of Va. on beautiful South
Holston Lake. Exceptional staff. Unexcelled new
facilities. All land and water sports, with
balanced cultural programs. Riding (own-
stable), skiing, sailing, olympic pool. Operated by
Sullins College. Girls 8-17. Two 5 week sessions.
Write: CAMP SEQUOYA, BOX D, BRISTOL,
VIRGINIA 24201

ZAVOCKI PAVING COMPANY
FULLY INSURED CUSTOM WORK
ALL GUARANTEED FREE ESTIMATES
CALL (201) 675-1189

SUN LAND FARM MOTEL
Hunter, New York

On Route 23A. Only 5 minutes from Hunter
Mountain, 20 minutes from Windham. Lovely
view of Hunter West. Dining room with
delicious home-cooked meals. Fireplace and
library in main lodge. Family owned and
operated by your hosts. The Logo's. Major
credit cards. Write or call:
(518) 263-4811

RENZO'S ORIGINALS
A Quality Line of Shoes
For Men

704 Morris Park Ave.
Bronx, N.Y.
Telef. 931-3830

SCITUATE GREENHOUSES
182 First Parish Rd., Scituate, Mass.
617 545-0284

A. Norman Exterminating Serv. Co.
Lic. by N.Y. State Dept of Environ-
mental conservation member of Nat'l
Pest control. FHA & VA cert. Free
termite inspect. guaranteed results.
Special low, low rates. \$3.50/rm.
24 hr. serv. 7 days/wk prompt serv.
call 740-3633.

ALUMINUM SIDING
ROOFING, ALTERATIONS BY
SCENIC HOMES
795-0200 (201) 546-1176
DEAL DIRECT WITH INSTALLERS ELMER AND
GARY RICKERMAN ESTABLISHED 1940
CUSTOM BUILT RANCHES, BI LEVELS SHELLS
2-4 WEBSTER AVE., J.C.

SPARTA — Rašomos mašinėlis, jv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, jv. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N. Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

REDDING ELECTRONICS, spalvotų televizijų bei radijo aparatų taisymo
krautuvė, rasite visada gerą patarnavimą. Vincentas Kurinskas, išdir-
bęs 20 m. RCA Service Co., prieš 5 metus su sūnumi James įsigijo
krautuvę ir kviečia visus apylinkės lietuvius į patarnavimą pasinau-
doti. Adresas: Redding Electronics, 3414 Fulton St., Brooklyn, N.Y. 11208
(tarp Lincoln ir Autumn gatvių). Tel. 647-2327.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių
parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454—9527; vakare:
835-4149. 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia
Darbininko spaudos kioskas.

GINTARO KRAŠTAS IR ROMA LAUKIA JŪSŲ!

KELIONĖS VYKSTA:
GEGUŽĖS 16-30 d.d.
BIRŽELIO 20—LIEPOS 4 D.D.
RUGSĖJO 5-15 D.D.

Pasižavėsite Helsinkiu, Leningradu,
Vilnium ir Roma! Kaip ir visados,
Jūs palydės ir Jums visus kelionės
reikalus sutvarkys

LITAS TRAVEL SERVICE
87-18 Lefferts Boulevard
Richmond Hill, New York 11418

Tel. num. (212) 846-1650

Kviečiame užėti arba paskambinti
pasitarimui su mumis.

Prašome iš anksto rezervuoti vietą,
nes grupės dalyvių skaičius ribotas.

GEN. P. PLECHAVIČIŲ PAGERBIANT

Balandžio 27, sekmadienį, 4 v. popiet Kultūros Židinio mažojoje salėje bus specialiai akademija generolui Povilui Plechavičiui pagerbti. Generolas mirė Chicagoje prieš metus. Pagerbdami jį drauge pagerbiame ir visus mūsų laisvės karų dalyvius ir visus kariškius. Akademiją rengia New Yorko ramovėnai.

-0-

Gen. Povilas Plechavičius buvo spalvingas ir ryškus Lietuvos kariškis. Kilęs iš Žemaitijos, dalyvavęs pirmame pasauliniame kare, tuo metu baigęs ir karo mokyklą Rusijoje, į Lietuvą grįžo pačiais pirmaisiais jos atsistatymo metais. Tai jaunajai besikeliančiai Lietuvai jis ir atidavė savo energiją, savo karininko talentą. Kaip jaunas karininkas komandantas jis ėmė garsėti Pungėje, Sedoje. Lietuvių karių buvo nedaug, o priešų daug. Pačiame krašte siautė plėšikai, brovėsi bolševikai. Atsirado ir vietoje simpatizuojančių bolševikams.

Karininkas Plechavičius griežėsi griežtų priemonių, apsuksimo ir gudrumo. Ir tai paliko žmonėms neišdildomą įspūdį. Kur atjoja kariauna Plechavičius su savo kareiviais, ten viskas sulyginta, nelieka nė vieno Lietuvos laisvės priešo. Atjoja ne taip sau pamažu, bet atleikia zovada, vėju. Ir tada nebėra juokų.

Jo karo žygiai aname krašte virto legenda.

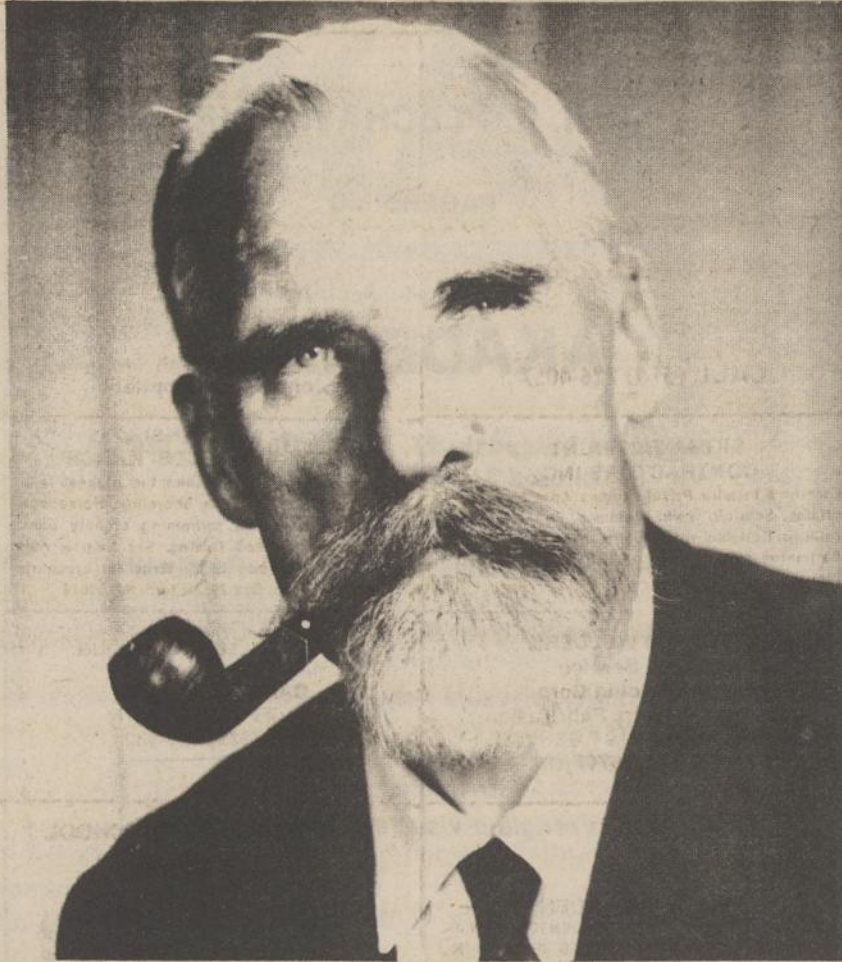
Viliau jis tarnavo Lietuvos kariuomenėje, vadovavo pulkui, išėjo į atsargą generolo laipsny. Skuode turėjo malūną, kurį sumaniai tvarkė, labai gerai sugyvendamas su žmonėmis.

Jis vėl iškilo vokiečių okupacijos metu, kai buvo steigama rinktinė. Jis buvo jos vadu, labai drąsiai gynė lietuviškus reikalus. Kai vokiečiai norėjo susemti visą karo mokyklą, jis sugebėjo ją paleisti namo, kad niekas nepatektų vokiečiams. Už tai jis buvo suimtas ir su karininkais uždarytas į stovyklą, bet ir ten protestavo ir paskelbė bado streiką.

Tai buvo labai griežtas, drąsus ir ūmus žmogus ir drauge savo bičiuliui, artimiesiems labai nuoširdus, draugiškas, susitikęs savo kareivius, su jais kalbėjosi ir drauge vaišinosi. Buvo atviras ir teisingas. Jis buvo generolas, palikęs didelio patrioto įspūdį.

-0-

Visi jo darbai ir visi jo žygiai bus apžvelgti akademijoje šį sekmadienį. Prašomi visi atsilankyti.

Gen. P. Plechavičius. Nuotr. V. Maželio

Vaižganto Kultūros Klubo bičiulių sueiga kviečiama balandžio 29, antradienį (Vaižganto mirties dieną), 7 v.v. Kultūros Židinyje. Bus kalbama apie veiklą, jos sąlygas, klubo sąrangą.

Sol. M. Razgaičio koncertas bus gegužės 11, Apreiškimo parapijos salėje. Pradžią 4 v. popiet. Akomponuoja Algirdas Kačanauskas. Bus pagerbtos lietuviškos motinos. Pelnas skiriamas Tautos Fondo reikalams.

Kas buvo 19 amžiaus didysis lietuvis? Vysk. M. Valančius! Jo 100 metų mirties sukaktis minima gegužės 4, sekmadienį, 4 v. popiet. Kultūros Židinio mažojoje salėje. Paskaitą apie Valančių skaitys Paulius Jurkus. Iš Valančiaus raštų skaitys Henrikas Kačinskas.

Motinių pagerbinimą rengia LB pirmoji apylinkės valdyba gegužės 4, sekmadienį, 12 val. tuoj

po mišių ne Apreiškimo parapijos salėje, kaip buvo skelbta, bet Angelų Karalienės parapijos salėje. Programoj dalyvauja Šatrijos šokėjai, bus literatūrinė dalis, vaikų darželio Gintarelės parodėlė. Visos šeimos prašomos dalyvauti savo mamų pagerbime.

Prano Baltuonio medžio skulptūrų paroda, surengta vyr. skaučių židinio Vilijos, praėjo sėkmingai. Parduota apie 20 skulptūrų. Jis buvo atvykęs čia su savo žmona Jadvyga, kuri paprastai tvarko visą pardavimą. New Yorke dar pasilieka šią savaitę. Savaitės gale turi parodą amerikiečiams Long Island salos viduryje.

Užprenumeruok Darbininką savo draugam gimtadienį, vardinį ir kitų švenčių progai.

Pranešame pažįstamiems, kad balandžio 19 Vilniuje mirė mūsų dėdė

PETRAS OLEKA,

Lietuvos operos veteranas, solistas ir operos režisierius, baigęs Lietuvos karo mokyklą II-ą laidą. Mirė eidamas 80-tuosius metus.

Paliko žmoną baletmeisterę Jadvygą Jovaišaitę-Olekienę, sūnų Viki.

Mišios už velionį bus balandžio 26, šeštadienį, 11 val. pranciškonų vienuolyno koplyčioje.

Rozė Daukšaitė
Algirdas Daukša

A.A. JUOZAS TAUTKUS

Pranešame giminėms, artimiesiems ir pažįstamiems, kad š. m. balandžio mėn. 12 dieną stipraus širdies smūgio ištiktas staigiai mirė mūsų mylimas vyras, tėvas, senelis Juozas Tautkus, gyvenęs Philadelphiaje, Pa., 328 Manton.

Po gedulingų pamaldų Šv. Andriejaus bažnyčioje balandžio 17 buvo palaidotas Prisikėlimo kapinėse (Resurrection cem., Cornwells Heights, Pa.).

Liko giliam liūdesyje žmona Ema, sūnus Romas ir duktė Elena su šeimomis.

BUDGET TOURS TO LITHUANIA

5 Days Vilnius — 1 Day Moscow
May — September \$735.00 per person

ESCORTED TOURS TO VILNIUS /VIENNA

16 Days 5 Vilnius — 6 Vienna
May 22 — September 4 \$1280.00 per person
July 17 — August 21 \$1415.00 per person

First Class accommodations with private bath, transfers to and from airports in USSR, portage of two average size suitcases, visa fees, three meals a day in the USSR, continental breakfast in Austria, and sightseeing are included in the price of the tour.

FOR INFORMATION CONTACT: Patricia Keltner

Union Tours
6 East 36 Street
New York, N.Y. 10016
(212) 679-7878

Laisvės Varpo vedėjas Petras Viščinis Bostono lietuviams vėl pristatė naują, žibantį talentą — Anitą Pakalniškytę, jauną dainininkę. Ji tik kitais metais baigs aukštesniąją mokyklą, bet reiškiasi kaip gabi solistė. Programą pradėjo romansu iš operetės "Desert Song" — S. Romberg, toliau dainavo "O mio babbino caro", iš "Gianni Schicchi" — G. Puccini, Musetos valsa iš "La Bohema", irgi Puccini. Iš lietuvių kompozitorių šio daly padainavo "Kur bakūžė samanota" — S. Šimkaus, Lakštingala iš "Paukščių koncertas" — V. Kuprevičiaus, V. Vasiliūnas paskambino M. K. Čiurlionio keturis preliudus, opus 31. Po to vėl solistė dainavo F. Loewe,

J. Strausso, G. Gudauskienės ir Ch. Gounod kūrinys. Po pertraukos padainavo V. Kuprevičiaus, Br. Budriūno, R. Rodgers, J. Gaidelio, Alg. Bražinsko, G. Gudauskienės, J. Stankūno, A. Raudonikio kūrinių. V. Vasiliūnas paskambino Adagio iš J. Gruodžio sonatos nr. 2.

Amerikos 200 metų sukakties minėjimo reikalui balandžio 10 Lietuvių Piliečių D-jos salėje buvo suauktas organizacijų atstovų pasitarimas. Sudarytas komitetas: kun. A. Baltrušėnas, dr. A. Bizinskauskas, dr. A. Budreckis, M. Drunga, A. Dabrilaitė, O. Ivaškienė, I. Veitienė, A. Mitkus ir Br. Paliulis.

Šv. Petro lietuvių parapijai paremti rengiamas bazaras Lietuvių Piliečių D-jos patalpose. Išpardavimas vyks birželio 1. Parapičiai, turį atliekamų ir tinkamų vartoti dalykų, prašomi juos pristatyti į kleboniją dvi ar tris savaites prieš išpardavimą.

FREE DELIVERY IN
NEIGHBORHOOD
849-8930

J. & J. FISH MARKET,
INC.
CLAM BAR

85-03 JAMAICA AVE.
WOODHAVEN, N.Y. 11421

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1883

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur Jūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Jonas J. Grigalius. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai • Turtas—Assets virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

- Regular a/c — 5% %
- Special Notice a/c — 5% %
- 1 year Term Deposit — 5% %
- 2 year Term Deposit — 6% %

All Accounts Compounded Daily

TROPICAL
SHORES
APARTMENTS
MOTEL

635 Corey Ave.
St. Petersburg Beach, Fla. 33706
Tel. (813) 360-9513

Savininkai Edvardas ir Regina Verbai kviečia pasisvečiuoti prie Gulf of Mexico pulkioje kurortavietėje, žavingoje saloje. Butai pilnai aprūpinti. Žemos kainos.

Nuomojama savaitėmis, mėnesiais arba sezonui užsakant iš anksto.

ALL AMERICAN ADJUSTMENT CO.

COMMERCIAL COLLECTION SERVICE

2036 INGALLS AVENUE

LINDEN, N.J. 07036

925-1062

R.P. MOGENIS
PRESIDENT

VIENOS/DVIEJŲ SAVAICIŲ

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

Kaina nuo \$739.—

IŠVYKSTA:

birželio 11	liepos 16 (Dainų šventė)
birželio 25	liepos 18
birželio 30	rugpjūčio 20
rugšėjo 3	rugšėjo 19
lapkričio 21	gruodžio 19

Prie šių grupių galima jungtis iš kitų miestų papildomu mokesčiu: pav., vykstantiems iš Chicago 119 — Clevelando 84 — Detroito 74 — daugiau

PATARTINA REGISTRUOTIS IŠ ANKSTO — VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS!

Dėl smulkesnių žinių kreipkitės į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway, P.O. Box 116

So. Boston, Mass. 02127

Tel. (617) 268-8764

Savininkė: Aldona Adomoniene

Air fares subject to Government approval

Norintiem atsikviesti giminės iš Lietuvos sutvarkome reikalaujamus iškvieltimo dokumentus.

A.A.

JUOZUI VALIUŠAIČIUI,

tauriam lietuviui, mylimam vyrui, tėvui ir seneliui amžinybės iškeliauvus, žmonai Janinai, sūnui Vidmantui su šeima ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Nijolė ir Jonas Ulėnai

A.A.

JUOZUI VALIUŠAIČIUI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą jo žmonai Janinai, sūnui Vidmantui su šeima ir kitiems giminėms.

Aleksandra ir Petras Matekūnai

JUOZUI VALIUŠAIČIUI

Stamford, Conn., mirus, jo žmonai, sūnui, broliui Lietuvoje ir artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą

Stasys ir Marta Šalkauskai

Nijolė Lihs

Jaunystės ir tremties draugui, brangiam bičiuliui

A.A.

JUOZUI VALIUŠAIČIUI

po ilgos kančios išėjus, gilaus skausmo ištiktus jo mylimuosius — žmoną Janę, sūnų Vidmantą su šeima, brolius ir seseris Lietuvoje iš širdies užjaučiame ir drauge pergyvename atskyrimo skausmą.

Felicijus ir Stasė Prekeriai

Milda ir Jonas Lietuvninkai

Felicija ir Lewis Brown

A.A.

JUOZUI VALIUŠAIČIUI

mirus, mūsų mielai narel, nuliūdime likusiai žmonai Janinai Valiušaitienei, sūnui Vidmantui su šeima ir Lietuvoje likusiems broliams ir seserims gilią užuojautą reiškia

L.M.F. Stamfordo ir Norwalko klubas

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
Administr. (212) 827-1351
Spaustuvė (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Jaunimo pamaldos Kultūros Židiny — gegužės 4, sekmadienį, 11 val. Po pamaldų bus jaunimui pritaikytas vysk. M. Valančiaus minėjimas ir atskirų Kultūros Židinio patalpų dedikacija. Antano Maceikos vardo Kultūros Židinio biblioteka bus dedikuota Philadelphiaus lietuviams atminti; posėdžių menė — Dr. Juozui Leimonui atminti ir sportininkų kambarys — Rimanui Biručiai ir Tomui Dičpini-gaičiui atminti. Pamaldomis ir programa rūpinasi K.Ž.A.K. jaunimo reikalų sekcija, o vaišėmis — skautai. Visas jaunimas maloniai kviečiamas dalyvauti.

Masinį mitingą, apeliuojant į Amerikos visuomenę Lietuvos reikalais, gegužės 11 rengia New Yorko Amerikos Lietuvių Taryba ir Lietuvių Bendruomenės New Yorko apygardos valdyba. Dalyvaus žymūs lietuviai ir amerikiečiai kalbėtojai.

Laiškų vėjus JAV prez. Fordui, dr. Kissingeriui, senatoriam ir kongresmanam Lietuvos reikalais dar tebetęsiamas. Gegužės 18 New Yorko Altos sušauktame organizacijų atstovų susirinkime Kultūros Židiny sutarta, kokia organizacija kur rinks parašus. Organizacijos, surinkusios parašus ir išsiuntusios laiškus, prašomos painformuoti New Yorko Altą.

Dr. Marija Brazaitytė-Matulionienė, negalėjusi dalyvauti savo tėvelio prof. Brazaičio pagerbimo akademijoje, nes tuo metu gulėjo ligoninėje, atsiuntė telegramą akademijos rengėjams ir dėkoja visiem akademijos dalyviams.

Vitalis Žukauskas, dramos aktorius, balandžio 19 atliko programą Tautinės Sąjungos skyriaus vakare Philadelphiaj.

Balfo direktorių seimas vyko balandžio 12 Waterbury, Conn. Iš New Yorko dalyvavo direktoriai Janina Gerdvilienė ir Vitalis Žukauskas. Darbininkui atstovavo Albina Lipčienė iš New Haveno.

Perkūno choras dabar intensyviai repetuoja ir važiuoja į du koncertus. Gegužės 10 koncertuoja Philadelphiaj. Ten juos pakvietė Vinco Krėvės liuanistinė mokykla. Gegužės 24 važiuoja į Worcester, Mass.

Gen. Mikas Rėklaitis iš Chicago atvyksta į New Yorką ir balandžio 27 dalyvaus gen. P. Plechavičiaus prisiminimo ir pagerbimo akademijoje. Jis skaitys paskaitą apie velionį generolą. Minėjimą rengia New Yorko ramovėnai.

New Yorko skautai paaukoko 100 dol. Kultūros Židiniui išlaikyti ir 100 dol. garsiakalbių sistemai apatinėje salėje įrengti. Kultūros Židinio administracinis komitetas dėkoja.

GEN. P. PLECHAVIČIAUS

PAGERBIMO

AKADEMIJA

rengiama balandžio 27, sekmadienį, 4 v. popiet
Kultūros Židinio mažojoje salėje.

Įvadinį žodį tars Kario redaktorius Z. Raulinaitis

Paskaitą skaitys gen. M. Rėklaitis iš Chicago

Programoje dalyvauja rašytojas Paulius Jurkus

Po akademijos — vaišės — kavutė

Akademijs rengia ir visus atsilankyti kviečia

NEW YORKO RAMOVĖNAI

LB Woodhaveno apylinkės metinis susirinkimas įvyksta balandžio 25, penktadienį, 7 v.v. Kultūros Židinio mažojoje salėje. Pagrindinis dėmesys skiriamas svarstybom—lietuvių tapatybė. Bus paliesti šeimos auklėjimo, liuanistinio švietimo, jaunimo politinės veiklos klausimai. Po pasisakymų bus diskusijos. Susirinkimo metu taip pat vyks akcija už Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą nepripažinimą. Valdžios rūpesčių bus paruošti laišakai prezidentui, senatoriam ir kongresmanam. Laiškus tereikės tik pasirašyti. Po to vyks vaišės ir pasilinksminimas prie muzikos ir lietuviškos dainos. Visi mielai laukiami. Kviečia LB Woodhaveno apylinkės valdyba.

Albinas Prižgintas akomponuos solistei Birutei Onai Aleksaitei Maironio liuanistinės mokyklos suktuviniame baliuje, kuris bus K. Židinyje balandžio 26, šeštadienį, 7 v.v. Akomponuoja jis nemokamai, savo honorarą paaukodamas mokyklos labui.

Maironio liuanistinės mokyklos baliuje, kuris bus balandžio 26, asmeninių sveikinimų nebus. Sveikinimai bus priimami prie įėjimo. Programa prasidės 7 v. punktualiai. Visi svečiai prašomi nesivėlinti.

Skaitytojai, prisijusdami Darbininko prenumeratą, prideda ir auką spaudai paremti. Aukojų po 15 dol. kun. F.I. Jarashka, Philadelphia, Pa., V.J. Kolyčienė Pittsburgh, Pa., ir A. Šeputienė, Woodhaven, N.Y.; 12 dol. M. Shulin, Falls Church, Va.; po 7 dol. Br. V. Galinis, Norwell, Mass., L. Bileris, Valley Stream, N.Y. Aukotojams dėkoja Darbininko administracija.

Marytė ir Petras Šlapikai, Arizonoj praleidę beveik penkis mėnesius, balandžio 26 sugrįžta į savo gyvenamą vietą, Lindenhurst, N.Y.

Už a.a. Charles Kraus vėlė mišios pranciškonų koplyčioje bus aukojamos gegužės 3, šeštadienį, 9 val. ryto. Užprašė Uršulė Kraus.

Vytautas ir Birutė Radzivanai, Anelei Demidovienei mirus, skiria 10 dol. Kultūros Židiniui. Nuoširdus ačiū.

Šokim, sukimės ratu — vis kartu, kartu, kartu... New Yorko Tautinių Šokių Grupė, kuriai vadovauja Jadvyga Matulaitienė, maloniai kviečia gegužės 10, septintą val. vakaro į Kultūros Židinį — bus švenčiama grupės 25 metų veiklos suktaktis.

N.Y. tautinių šokių grupės šventės baliui status reikią užsisakyti iki gegužės 1 pas G. Stankūniene ir pas D. Birutienę.

Vyr. skaučių židinio Vilijos sueiga šaukiama balandžio 28, pirmadienį, 7:30 v.v. pas Ir. Alksnienę.

Moteris ieško buto iš 2-3 kambarių. Pageidaujama Woodhaven ar Richmond Hill. Skambinti vakarais tel. VI 9-5936.

Long Beach reikalingas namų (apartamentų) prižiūrėtojas ir tvarkytojas. Gera alga ir gyvenimui 4 su puse kambario butas. Tel. 212 771-9800.

Per Laisvės Žiburio radiją pereitą sekmadienį kalbėjo sen. C. Curtis, o ši sekmadienį kalbės kongresmanas E. Derwinski aktualiais Lietuvos reikalais. Jų mintys bus paskelbtos ir Darbininke.

Danielius Povilauskas-Powell, 83 metų, gyvenęs Madison, N.J., mirė balandžio 21. Nuliūdime liko dukra Stela, žentas Joe Kurey, 4 anūkai, sūnus Reimondas su žmona, švogeriš Šimėnas su žmona, artima giminitė Eleonora Liobė.

Mūsų specialybė aptarnauti automobilistus gazoliu greit ir gerai. Tai pati artimiausia ir patogiausia vieta nuo Lietuvių Kultūros Židinio

T E X A C O

Gas station, 594 Jamaica Ave.-Highland Blvd. sankryža. Brooklyn, N.Y. 11208. Tel. 385-9547. Galima pirkti kredito kortelėmis: Texaco, Bankamericard, Mastercharge. Kainos ne aukštesnės palyginus kitose vietose: Regular — 53.9 Hitest — 58.9

GAZOLINO PARDAVIMO LAIKAS:

Pirmadieniais — Penktadieniais 7-7

Šeštadieniais 8-6
SEKMADIENIAIS 8-3

NEW YORKO TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖS, VADOVAUJAMOS JADVYGOS MATULAITIENĖS, 25 METŲ SUKAKTUVINIS

KONCERTAS-BALIUS

įvyks gegužės 10 d. Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Pradžią 7 v.v.

Programoje:

N.Y. Tautinių Šokių Grupė, vad. J. Matulaitienės (akomponuoja Gutauskų orkestras)
Solistė Jūratė Veblaitytė-Litchfield (akomponuoja Albinas Prižgintas)

Po programos: Banketas ir šokiai grojant Gutauskų orkestrui

Įėjimo auka — \$12.50

Status užsakyti pas:

Danutė Birutienę — TA 7-8231

Giedrė Stankūniene — 479-2913

Visus kviečia atsilankyti

Rengimo Komitetas

LB WOODHAVENO APYLINKĖS

SUSIRINKIMAS

ŠAUKIAMAS 1975 BALANDŽIO 25, PENKTADIENĮ, 7 VAL. V. KULTŪROS ŽIDINYJE

SVARBIAUSIAS DARBOTVARKĖS PUNKTAS YRA SVARSTYBOS

LIETUVIO TAPATYBĖ
(LITHUANIAN IDENTITY)

Svarstyby prezidentūmas: Birutė Lukoševičienė apžvelgs lietuvių šeimos auklėjimą, Alfonsas Samušis duos pavyzdžių iš liuanistinio švietimo, Petras Tutinas paryškins, kuo mūsų jaunimas galėtų didžiuotis, Daiva Kezienė pažvelgs į LB-politinės veiklos galimybes.

Po svarstyby vyks valdybos narių, kontrolės komisijos ir mandatų komisijos pranešimai; atstovų į LB New Yorko apygardos suvažiavimą ir pusės apylinkės valdybos narių rinkimai ir kt.

Po visų susirinkimo darbų — kavutė ir pasilinksminimas grojant lietuviškai muzikai. Veiks baras ir užkandinė.

Kadangi pagal savo lietuviškąją kilmę ir pagal Lietuvių Chartos principus visi esame LB nariai, todėl visi lietuviai, gyvenantys Woodhaveno-Jamaicaos vietovėse, kurių pašto numeriai — ZIP CODE — yra 11411 iki 11436 ir Far Rockaway 11691 iki 11697, priklauso LB Woodhaveno apylinkėi ir yra maloniai kviečiami dalyvauti savo apylinkės susirinkime.

Mielai laukiami ir svečiai iš kitų apylinkių.

APYLINKĖS VALDYBA

METROPOLITAN OPEROS IR NEW YORK CITY OPEROS PRIMADONOS MARALIN NISKA IR JOS VYRO SMUIKININKO WILLIAM MULLEN DIDYSIS PAVASARIO KONCERTAS

įvyks š.m. gegužės 31, šeštadienį, 8 v.v. Kultūros Židiny.
Po koncerto bus vaišės ir pasisvečiavimas su ponais Mullen.
Visos vietos rezervuotos.
Auka: 10 dol. Moksleiviams ir studentams — 3 dol.
Vietas prašom rezervuoti pas:

Dr. A. Radzivanienę, telef. 441-9720
Eleną Andriušienę, telef. VI 7-4477
Ireną Alksnienę, telef. TU 6-5695
Dr. J. Vytuvienę, telef. VI 6-2980
Ireną Veblaitienę, telef. 201 687-4943

Šiuo pavasario koncertu yra pradedama serija koncertų, kurių visas pilnas skiriamas koncertiniam Steinway pianinui įsigyti. Koncertus nemokamai jau yra pasižadėję atlikti: ponai Mullen, sol. K. Jakutis, muzikas A. Prižgintas, pianistė J. Rajauskaitė-Petrauskienė, pianistė A. Kepalaitė.

Paaukoję šiam tikslui 100 dol. ar daugiau, tampa pianino mecenatais ir gauna nemokamai bilietus sau ir savo šeimai į visus šiam tikslui rengiamus koncertus.

Visos aukos atskaitomos nuo valdžios mokesčių. Aukos prašom siųsti: Franciscan Fathers Building Fund, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Kviečiame visus dalyvauti tradiciniame

MOTERŲ VIENYBĖS PAVASARIO BALIJE

gegužės 3, šeštadienį, 7:30 v.v. Kultūros Židiny, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

● Svečiai vaišinami Vyt. Belecko šilta vakariene
● Šokių kontestas ● Turtinga loterija ● Smagiai pasisoksime, grojant Gutauskų orkestrui

Bilietų kaina — 12.50 dol.

Vietas prašom užsisakyti iš anksto pas visas Moterų Vienybės nares arba skambinant tel. E. Andriušis — VI 7-4477 ir A. Petrush — VI 9-6354

Įsigykite bilietus, nes prie durų nebus parduodami

25 METAI MAIRONIO LITUANISTINEI MOKYKLAI NEW YORKE

Kviečiame visus į suktuvinį

BALIŲ

kuris įvyks K. Židinyje, Brooklyn, N.Y.
šeštadienį, balandžio mėn. 26 d., 7 v.v.

Programoje:

Solistė Birutė Ona Aleksaitė
Akomp. Albinas Prižgintas
Praveda Jūratė Jasinskienė
Vakariene Vytauto Belecko
Šokių muzika AMOUR orkestro
vadovaujant Juozui Nakui

Auka mokyklai išlaikyti \$15.00 asmeniui
(Maironio Mok. baigusiems po 1969 m.—\$10.00)

Status galima užsisakyti iki bal. mėn. 21 d. pas:

R. Gudaitienę (212) 849-4437
N. Ulėnienę (516) 271-4470
J. Rygelį (201) 838-4483